

У К Р А І Н А
О Д Е С Ь К А О Б Л А С Н А Р А Д А

П Р О Є К Т Р І Ш Е Н Н Я

**Про звіт Одеської обласної державної (військової) адміністрації щодо виконання
Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Одеської області за 2023 рік**

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», розглянувши внесений обласною державною (військовою) адміністрацією проект звіту щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2023 рік

ВИРІШИЛА:

Звіт Одеської обласної державної (військової) адміністрації щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2023 рік взяти до відома (додається).

Проект рішення підготовлено Департаментом економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації та внесено на розгляд головою (начальником) Одеської обласної державної (військової) адміністрації

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2024 року
№ _____

ЗВІТ ЩОДО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2023 РІК

2024 рік

Зміст
звіту щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2023 рік

1.	АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У 2023 РОЦІ.....	4
2.	ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	5
3.	РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	8
	3.1. Промисловість.....	8
	3.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва.....	13
	3.3. Агропромисловий комплекс	17
	3.4. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс.....	19
	3.5. Дорожньо-транспортне господарство.....	23
	3.6. Будівництво та житлова політика.....	24
4.	РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ.....	27
	4.1. Реформування відносин власності.....	27
	4.2. Управління об'єктами комунальної власності.....	29
	4.3. Цифрова трансформація та надання адміністративних послуг.....	30
5.	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА	31
6.	ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ.....	33
7.	СОЦІАЛЬНА СФЕРА.....	38
	7.1. Демографічна ситуація, розвиток ринку праці та створення робочих місць... 38	
	7.2. Грошові доходи населення, заробітна плата, легалізація заробітної плати та погашення заборгованості з її виплати.....	41
	7.3. Соціальне забезпечення.....	43
	7.4. Житлово-комунальне господарство.....	45
8.	ГУМАНІТАРНА СФЕРА.....	46
	8.1. Освіта	46
	8.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді.....	51
	8.3. Охорона здоров'я.....	52
	8.4. Культура.....	63
	8.5. Фізична культура і спорт.....	68
	8.6. Туристично-рекреаційна галузь.....	69
	8.7. Розвиток громадянського суспільства.....	70
9.	ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ... 73	
10.	Основні показники економічного та соціального розвитку Одеської області за 2023 рік.....	78
11.	Стан фінансування діючих регіональних цільових та комплексних програм з обласного бюджету у 2023 році.....	79

1. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Основні тенденції розвитку Одеської області у 2023 році

Економіка Одеської області є сьомою за розмірами економікою в Україні за показником валового регіонального продукту (ВРП), який у 2021 році становив 271,7 млрд грн. Питома вага регіону у ВВП України завжди знаходилась в межах 5%. За підсумками 2021 року індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав 106,2% (по Україні – 103,4%).

Збройна агресія російської федерації проти України та введення воєнного стану в Україні, загальнонаціональний економічний спад та постійні атаки на промислову, енергетичну та транспортну інфраструктуру (елеватори, порти тощо) – всі ці фактори суттєво вплинули на економічний розвиток регіону. До цього також додалися складні погодні умови (посуха, відсутність достатньої кількості природної вологи у ґрунті, неможливість через велику вартість організувати штучний полив), замінування акваторії Чорного моря, що унеможлиблює відкриття «курортного» сезону в Одесі та інші виклики.

Водночас, незважаючи на війну, процеси відновлення економіки, які розпочались через декілька місяців після початку війни, успішно тривають.

Запрацював Український коридор – тимчасовий коридор Чорним морем, який Україна відкрила самостійно. З 8-го серпня відправили майже 33 млн тонн вантажів, майже 70 % якого – українська агропродукція.

Успішно розвивається Дунайський кластер, який стає альтернативним шляхом для нашого експорту. 32 млн тонн вантажів різної номенклатури було відправлено у 2023 році.

Підприємства демонструють стабільну діяльність, винайшли нові ланцюги поставок товарів та складових для їх виготовлення та показують позитивні тенденції щодо ефективної їх діяльності.

Про це, зокрема, свідчать наявні попередні дані щодо індексу промислової продукції за 2023 рік – промисловість області відновила з 60% до 80% із загрузкою потужностей до 90-100%.

Позитивні результати відслідковуються на підприємствах з виробництва харчових продуктів, виробів з деревини, одягу, гумових і пластмасових виробів, готових металевих виробів. Наростили обсяги виробництва підприємства з виготовлення соків та сумішей соків фруктових та овочевих, олії, деяких ковбасних та макаронних виробів, овочів та фруктів консервованих, молочних продуктів, йогуртів.

Аграрний сектор залишається привабливим для внутрішніх та зовнішніх інвесторів навіть у воєнний період: капітальні інвестиції в цю сферу знизились не суттєво після початку повномасштабного вторгнення. Одещина багата на родючі землі, але задля умов розвитку овочівництва та садівництва, ефективного функціонування переробних плодово-овочевих підприємств, подальшої розбудови власної переробної промисловості на сьогодні слід зосередити увагу на розвитку меліорації, зокрема зрошувальних систем.

Енергетика регіону характеризується енергодифіцитністю через пошкодження енергетичної інфраструктури та зростаюче навантаження на вцілілі об'єкти внаслідок обстрілів Одеської області, але відновлення триває.

Перемогти у війні буде важко без функціонування бізнесу, який дозволяє українцям забезпечувати себе та підтримувати Збройні сили. Обласною державною (військовою) адміністрацією у разі надходженні звернень від підприємств щодо проблемних питань функціонування надається всебічне сприяння в їх вирішенні незалежно від форм власності, а також вживаються заходи щодо забезпечення функціонування промислових підприємств регіону в умовах воєнного стану.

Середньомісячна заробітна плата по області за 2023 рік за розрахунковими даними становила 13396 грн та збільшилась на 11,7% до аналогічного показника 2022 року (11996 грн). Найвищий рівень середньомісячної заробітної плати спостерігається у галузях: «інформація та телекомунікації» – 28784 грн, «постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря» – 19105 грн, «державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування» – 16378 грн, «транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність» – 16341 грн, «фінансова та страхова діяльність» – 15 351 грн.

У 2022-2023 роках з обласного бюджету на військові потреби спрямовано 731 543,4 тис. грн, у т. ч.: 2022 рік – 185 011,3 тис. грн, 2023 рік – 546 532,1 тис. грн.

2. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Виконання ключових кроків у 2023 році:

За 2023 рік до зведеного бюджету області надійшло 87 244,0 млн грн, виконання плану 105,9% (+4 896,2 млн грн), темп росту до 2022 року склав 118,9 % або зростання на 13 893,9 млн грн, у тому числі:

- ✓ до державного бюджету надійшло 58 185,2 млн грн, виконання плану 106,7% (+3 645,5 млн грн), темп росту 122,8% або зростання на 10 815,4 млн грн;
- ✓ до місцевих бюджетів надійшло 29 058,7 млн грн, виконання плану 104,5 %, (+ 1 250,6 млн грн), темп росту 111,8% або зростання на 3 078,5 млн грн, у т.ч:
 - загальний фонд – 27 607,0 млн грн, виконання 102,1% (+565,1 млн грн);
 - спеціальний фонд – 1 451,7 млн грн, виконання 189,5% або (+685,5 млн грн).

Одними з основних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів є податок на доходи фізичних осіб, який складає 61,7% місцевих бюджетів та плата за землю – 12,1%, які за 2023 рік склали:

- ПДФО – 17 032,6 млн грн, виконання плану 99,2% (- 138,5 млн грн), темп росту 103,6% або зростання на 596,8 млн грн;
- плата за землю – 3 334,8 млн грн, виконання плану 104,8%, (+151,9 млн грн), темп росту 117,6% або зростання на 500,3 млн грн.

✚ **Сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку районів та ТГ.**

За 2023 рік із 99 місцевих бюджетів виконання планових показників забезпечено по 90 бюджетах (90,9% загальної кількості) з обсягом перевиконання 1 456,7 млн грн, не виконано 9 бюджетів (9,1% загальної кількості) на суму 206,1 млн грн.

До обласного бюджету за 2023 рік (без трансфертів) надійшло 44,9 млн грн, виконання плану 104,0% (+160,7 млн грн). До 2022 року забезпечено зростання надходжень на 347,2 млн грн з темпом росту 109,1%.

До загального фонду надійшло 3 823,8 млн грн, виконання плану 101,6% (+60,8 млн грн). До 2022 року зростання надходжень на 280,7 млн грн з темпом росту 107,9%.

До спеціального фонду надійшло 321,1 млн грн, виконання плану 145,2% (+ 99,9 млн грн). До 2022 року зростання надходжень на 66,5 млн грн з темпом росту 126,1%.

До 7 районних бюджетів за 2023 рік (без трансфертів) надійшло 27,8 млн грн, виконання плану 4 282,9% (+27,2 млн грн). До 2022 року зростання надходжень на 5,8 млн грн з темпом росту 126,2%.

До загального фонду надійшло 0,3 млн грн, виконання плану 110,6% (+ 0,04 млн грн). До 2022 року зменшення надходжень на 0,2 млн грн з темпом росту 63,8%.

До спеціального фонду надійшло 27,4 млн грн, виконання плану 8 972,3% (+27,1 млн грн). До 2022 року зростання надходжень на 6,0 млн грн з темпом росту 127,9%.

До бюджетів ТГ за 2023 рік (без трансфертів) надійшло 24 885,9 млн грн, виконання плану 104,5% (+ 1 062,7 млн грн). До 2022 року зростання надходжень на 2 725,5 млн грн з темпом росту 112,3%.

До загального фонду надійшло 23 782,8 млн грн, виконання плану 102,2% 504,3 млн грн). До 2022 року зростання надходжень на 2 787,3 млн грн з темпом росту 113,3%.

До спеціального фонду надійшло 1 103,1 млн грн, виконання плану 202,5% (+ 558,4 млн грн). До 2022 року зменшення надходжень на 61,8 млн грн з темпом росту 94,7%.

✚ Підвищення рівня взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення збільшення надходжень до місцевих бюджетів.

Відповідно до розпоряджень обласної державної (військової) адміністрації районні державні адміністрації здійснюють координацію дій територіальних органів центральних органів виконавчої влади щодо взаємовідносин з органами місцевого самоврядування, належний контроль за дотриманням бюджетного законодавства щодо відповідних місцевих бюджетів відповідних районів, проводять вертикальну взаємодію за принципом «група – район – область».

Одним із напрямків взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади є моніторинг та контроль виконання повноважень в частині формування та виконання місцевих бюджетів.

✚ Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів.

Ключовою ознакою місцевих бюджетів є їх самостійність, яка полягає у спроможності органів місцевого самоврядування самостійно складати, затверджувати та виконувати місцеві бюджети в контексті покладених на них функцій і забезпечення розвитку територіальних громад.

У зв'язку з цим орієнтирами розвитку механізму функціонування місцевих бюджетів є:

- зміцнення доходної бази;
- забезпечення ефективного здійснення видатків для задоволення потреб соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць;
- удосконалення порядку надання міжбюджетних трансфертів.

Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів насамперед відображається через бюджетну децентралізацію.

В результаті децентралізації місцеві бюджети області отримують стабільні джерела доходів, що дозволяє залучити в їх розпорядження значний фінансовий ресурс та спрямувати кошти на реалізацію проектів розвитку територій через модернізацію об'єктів соціально-культурної сфери.

✚ Підвищення мотивації до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів

У контексті фінансової децентралізації роль місцевих бюджетів у розвитку місцевого самоврядування значно посилюється, оскільки в результаті перерозподілу ресурсів та повноважень на користь органів місцевого самоврядування зростає залежність фінансової спроможності адміністративно-територіальних одиниць від організаційних, економіко-соціальних та політичних дій органів управління територіальної громади під час вирішення локальних завдань.

Тому саме проведення децентралізації місцевих бюджетів спрямоване підвищити мотивацію до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів та отримання додаткових надходжень до місцевих бюджетів.

✚ Підвищення ефективності використання бюджетних коштів

Видатки місцевих бюджетів по області за 2023 рік складають 37 592,1 млн грн (річний план – 44 177,4 млн грн, виконання 85,1%).

Довідково: за 2022 рік – 34,2 млрд грн за 2021 рік – 34,3 млрд грн за 2020 рік – 28,4 млрд грн, за 2019 рік – 33,8 млрд грн, за 2018 рік – 32,3 млрд грн.

- загальний фонд – 27 711,3 млн грн (річний план – 30 605,0 млн грн, виконання 91,0%);

- спеціальний фонд – 9 880,8 млн грн (річний план – 13 572,0 млн грн, виконання 72,8%).

На захищені статті видатків спрямовано 17 719,2 млн грн або 93,3%, у тому числі: на заробітну плату – 14 846,0 млн грн, енергоносії – 1 307,4 млн грн, медикаменти та харчування – 586,5 млн грн, соціальне забезпечення – 979,4 млн грн. Захищені видатки виплачені в повному обсязі, заборгованість відсутня.

Обсяг капітальних видатків за 2023 рік – 8 696,7 млн грн.

Довідково: за 2022 рік – 2,1 млрд грн за 2021 рік – 8,1 млрд грн, за 2020 рік – 6,7 млрд грн, за 2019 рік – 7,1 млрд грн, за 2018 рік – 5,9 млрд грн.

Із передбачених на 2023 рік субвенцій з державного бюджету на суму 10 918,9 млн грн надійшло фінансування в обсязі 10 127,3 млн грн або 94,1% річного обсягу.

Додаткова дотація на фінансування переданих видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я надійшла в обсязі 176,3 млн грн (100% річного обсягу).

✚ Нарощування доходів державного та місцевих бюджетів відповідно до темпів зростання макроекономічних показників області.

Збільшення мінімальної заробітної плати з 1 січня 2023 року до 6 700 грн, що позитивно впливає на зростання ПДФО;

У 2023 році прожитковий мінімум становив:

- загальний показник на одну особу в розрахунку на місяць – 2 589 грн;

- для дітей віком до 6 років – 2 272 грн;

- дітей віком від 6 до 18 років – 2 833 грн;

- працездатних осіб – 2 684 грн;

- осіб, що втратили працездатність – 2 093 грн.

Доходи місцевих бюджетів області (без трансфертів) на одну особу населення (станом на 01.01.2022) за 2023 рік склали 12 358,0 грн. Порівняно до відповідного періоду минулого року вони збільшились 1 309,1 грн. або на 11,8% (2022 рік – 11 048,9 грн.).

✚ Мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв у разі надання податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень.

Головне управління ДПС в Одеській області та Південне Міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків контролюють справляння податків і зборів до бюджетів усіх рівнів та недопущення виникнення податкового боргу.

✚ Недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері.

На 01.01.2024 року дебіторська заборгованість бюджетних установ, які фінансуються з місцевих бюджетів області по загальному фонду, збільшилась з початку року на 11 142,1 тис. грн. та становить 47 659,8 тис. грн.:

- по соціальному забезпеченню населення – заборгованість відсутня;
- за придбання предметів постачання і матеріалів та оплату послуг з початку року збільшилась на 7 712,6 тис грн та становить 34 884,7 тис грн.

За звітний період заборгованість за Фондом соціального страхування за проведені розрахунки по листках з тимчасової втрати відсутня.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ області по загальному фонду зменшилась з початку року на 38 764,9 тис. грн. та становить 21 583,0 тис. грн., у т.ч. прострочена – 1 181,7 тис. грн.

На 01.01.2024 кредиторська заборгованість по заробітній платі з нарахуваннями відсутня.

Найбільшу частку у структурі за напрямками видатків становить кредиторська заборгованість по використанню товарів та послуг, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів – 21 003,1 тис. грн. або 97,3 % загального обсягу заборгованості.

3. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

3.1. Промисловість

Виконання ключових кроків у 2023 році:

✚ Сприяння у відновленні хімічної та нафтохімічної галузей промисловості.

АТ «Одеський припортовий завод» має стратегічне значення для економіки і безпеки держави, і функціонував як єдиний технологічний комплекс з виробництва й перевантаження хімічної продукції (аміак, карбамід) на експорт. У вересні 2021 року підприємство зупинило свою виробничу діяльність.

Обласна державна (військова) адміністрація у межах повноважень вживає усіх можливих заходів для збереження як виробничих потужностей, так і виробничого персоналу заводу.

На виконання пунктів 1, 2 доручення Прем'єр-міністра України від 14.06.2023 №17579/1/1-23 до листа Керівника Офісу Президента України від 07.06.2023 №02-01/566 за результатами робочої поїздки 31 травня 2023 року Президента України до Одеської області обласною державною (військовою) адміністрацією надається всебічне сприяння щодо відновлення роботи АТ «Одеський припортовий завод» та ПАТ «Одеський нафтопереробний завод».

Щомісячно опрацьовувався стан та перспективи діяльності АТ «Одеський припортовий завод» та готувалась відповідна інформація Фонду державного майна України.

- У липні 2023 року організовано та проведено нараду щодо стану та перспектив діяльності АТ «Одеський припортовий завод» під головуванням начальника обласної державної (військової) адміністрації за участю керівництва органів військового управління, регіонального керівника Фонду державного майна України та керівництва АТ «ОПЗ».

- Підготовлено матеріали щодо стану виробничих потужностей ПАТ «Одеський нафтопереробний завод» для виїзду керівництва ОДА на територію заводу, який відбувся 11 липня 2023 року.

- За результатами наради та виїзду, на виконання пунктів 1,2 доручення Прем'єр-міністра України від 14.06.2023 №17579/1/1-23 до листа Керівника Офісу Президента України від 07.06.2023 №02-01/566 за результатами робочої поїздки 31 травня 2023 року Президента України до Одеської області підготовлено та надано пропозиції щодо етапів та кроків відновлення роботи АТ «Одеський припортовий завод» та ПАТ «Одеський нафтопереробний завод».

- 26 липня 2023 року в обласній державній (військовій) адміністрації проведено робочу зустріч щодо поточного стану виробничих та технологічних потужностей Одеського нафтопереробного заводу. За результатами надано доручення ГУ ДСНС України в Одеській області провести аналіз стану пожежної та техногенної безпеки ОНПЗ для їх розгляду на засіданні комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій облдержадміністрації.

- Підготовлені матеріали на чергове засідання комісії ТЕБ та НС, яке відбулось 15.08.2023, щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації у регіоні внаслідок неналежного збереження єдиного майнового комплексу Одеського нафтопереробного заводу та ТОВ «Енергія і газ Україна». Витяг протоколу № 7 засідання направлено АРМА.

- На підставі листа АТ «Одеський припортовий завод» щодо готовності виробничих потужностей до пускових операцій підготовлено звернення до Фонду держмайна України з мотивацією необхідності відновлення діяльності заводу.

- Підготовлені голові (начальнику) обласної державної (військової) адміністрації матеріали на селекторну нараду 16.08.2023 щодо виконання доручень за результатами робочої поїздки 31 травня 2023 року Президента України до Одеської області про розроблення етапів та кроків відновлення роботи АТ «Одеський припортовий завод» та ПАТ «Одеський нафтопереробний завод».

- У жовтні 2023 року організовано робочу зустріч керівництва ОДА з представниками профспілок щодо обговорення проблемних питань діяльності АТ «Одеський припортовий завод».

- У грудні 2023 року підготовлені листи Кабінету Міністрів України та Фонду державного майна щодо недопущення втрат виробничого потенціалу та високваліфікованих працівників АТ «Одеський припортовий завод».

- З метою запобігання екологічній загрозі довкіллю та безпеці населення, підготовлено лист до ГУ ДПС в Одеській області щодо вивезення з виробничих потужностей АТ «ОПЗ» технологічних залишків метанолу.

- ✚ Модернізація виробництв на основі впровадження новітніх техніки та технологій за рахунок посилення інноваційної складової розвитку галузей промисловості.

В період воєнного стану великі та середні підприємства області не мають можливості витратити значні кошти на впровадження новітніх технік та технологій – активно інтегрують соціальні проблеми у діяльність компаній, надають допомогу місцевим територіальним громадам та військовим формуванням ЗСУ. Деякі підприємства Одеської області перепрофілювалися повністю або частково: з пошиву звичайного одягу перейшли на виробництво форми і її елементів для військових формувань, почали додатково виготовляти різного виду консерви, сублімовану продукцію, товари першої необхідності, фортифікаційні споруди, ремонтують техніку. Це значна допомога країні вистояти та забезпечити населення та військових усім необхідним

- ✚ Активізація роботи із залучення інвестицій з метою збільшення обсягів виробництва експортоорієнтованої продукції та нарощування виробництва вітчизняних аналогів імпортованих товарів.

Переважна більшість підприємств адаптувались до теперішніх непростих умов ведення бізнесу, знайшли нові ланцюжки як отримання імпортової сировини, матеріалів, комплектуючих для виробництва власної продукції, так і її експорту.

Частка підприємств Одеської області в загальному експорті товарів України становила 5,0%, в імпорті товарів – 3,7% (2023 рік).

З метою підвищення конкурентоспроможності регіону, залучення інвестицій протягом 2023 року вживалися наступні заходи:

- ✓ Розміщено на офіційному сайті обласної державної (військової) адміністрації 174 інвестиційних пропозиції територіальних громад області.

- ✓ Підготовлено аналітичні матеріали для реалізації проекту ЄБРР «Інвестиційний план відновлення Бессарабії».

- ✓ Підготовлені матеріали для участі у Регіональному економічному форумі 21–22 вересня 2023 року у м. Київ (вересень).

- ✓ Розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 02.10.2023 № 799/А-2023 «Про підготовку та моніторинг інформації для розрахунку індексу цифрової трансформації громад Одеської області» забезпечується контроль за питанням підготовки інформації про інвестиційні проекти територіальних громад.

- ✓ 15.11.2023 організовано робочу зустріч керівництва ОДА з директором ТОВ «Еконоватіка» з метою сприяння проєктів розвитку портової інфраструктури.

- ✓ У рамках підготовки робочого візиту делегації від Одеської ОДА до Німеччини підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали щодо співпраці Одеської області з Німеччиною у інвестиційній та зовнішньоекономічній сферах.

- ✓ Підготовлено інформаційно-аналітичні та презентаційні матеріали для міжрегіонального співробітництва та проведення переговорів з Прем'єр-Міністром Вільного Ганзейського міста Бремен Федеративної Республіки Німеччини щодо

подальшого надання гуманітарної допомоги та участі німецького регіону у повоєнній відбудові Одещини.

✓ Проведено організаційні заходи щодо участі промислових підприємств у заході «День Бізнес Спільноти. Одеська Виставка Закупівель та Постачальників ООН» (жовтень 2023 року).

✓ У грудні 2023 року підготовлено презентаційні матеріали щодо соціально-економічного стану Одеської області та реалізації значимих інфраструктурних об'єктів/проектів.

✓ Підготовлено матеріали та взято участь у роботі Одеського експортного форуму.

✚ Приведення стандартів якості та технічних умов у відповідність до вимог і положень ЄС.

За даними ДП «Одеський регіональний центр стандартизації, метрології та сертифікації» триває процес впровадження систем управління якістю, екологічного управління та інших систем управління на підприємствах, в установах і організаціях Одеської області відповідно до національних (міжнародних) стандартів. У 2023 році видано 118 сертифікатів відповідності вимогам міжнародним стандартам, у тому числі на відповідність ДСТУ ISO 9001 - 63 од., ДСТУ ISO 14001 – 35 од., ДСТУ ISO 22000 – 20 од.

✚ Сприяння підприємствам промисловості у вирішенні проблемних питань організації виробництва продукції з новим рівнем якості і властивостей на основі використання новітніх технологій та забезпечення позитивної динаміки виробництва продукції.

Обласною державною (військовою) адміністрацією відстежуються показники промислового виробництва та в межах компетенції вживаються заходи щодо забезпечення функціонування промислових підприємств регіону в умовах воєнного стану.

При надходженні звернень від приватних та державних підприємств щодо проблемних питань функціонування надається всебічне сприяння в їх вирішенні незалежно від форм власності.

Незалежно від організаційно-правової форми та форми власності підприємств опрацьовувались заявки щодо надання перепусток на пересування їх співробітників/транспортних засобів на території Одеської області у запроваджені комендантські години з метою забезпечення безперебійної роботи підприємств критичної інфраструктури області.

На початку року проводилась організаційна робота із забезпечення діяльності основних бюджетоутворюючих промислових підприємств області щодо графіків роботи в умовах обмеження постачання електроенергії.

У травні 2023 року проведено організаційні заходи щодо визначення обсягу негативних наслідків для підприємств харчової промисловості, які забезпечували життєдіяльність населення та були змушені зупинити свою роботу через обстріли об'єктів енергетики.

У вересні 2023 року в обласній державній (військовій) адміністрації проведено робочу зустріч з обговорення поточного стану та проблем функціонування промислових підприємств Одеської області у період воєнного стану.

У жовтні 2023 року опрацьовано питання безперебійного постачання електричної енергії до провідних промислових підприємств області.

У листопаді 2023 року актуалізовано перелік підприємств, які обов'язково мають бути забезпечені безперебійним електроживленням та не підлягають відключенню.

Проводились заходи з бронювання на період мобілізації та воєнний час військовозобов'язаних, які працюють на підприємствах для підтримання сталого функціонування реального сектору економіки області: організовано та проведено 28 засідань комісії з питань визначення підприємств, критично важливими для функціонування економіки області, на яких розглянуто матеріали понад 300 підприємств/установ/організацій.

З метою реальної підтримки малого та середнього бізнесу Департаментом економічної політики та стратегічного планування реалізується Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2024 роки. Суть механізму її реалізації полягає у наданні на безповоротній основі з обласного бюджету часткової компенсації відсоткової ставки за кредитом, взятим на розвиток власної справи. У 2023 році дію Програми відновлено. Право на реалізацію інвестиційних проєктів у межах обласної програми з підтримки підприємництва отримало 3 підприємства.

✚ Розвиток економічного потенціалу регіону шляхом розбудови інфраструктури та мережі індустріальних парків, створення нових робочих місць, реалізації проєктів розвитку.

Обласна державна (військова) адміністрація надає всебічне сприяння ініціаторам створення індустріальних парків на території Одеської області.

Територіальним громадам області надається консультативно-методична допомога щодо вибору земельної ділянки комунальної власності для утворення індустріального парку з урахуванням перспектив підключення до інженерних мереж, розвитку логістичної складової тощо.

На даний час до загальнодержавного Реєстру індустріальних (промислових) парків від Одеської області включено – ІІ іPARK, «ЕКОПОРТ» та «Подільськ».

Враховуючи нові стимули для розвитку індустріальних парків, якими передбачено низку фіскальних стимулів для інвестування у створення та облаштування індустріальних парків, облдержадміністрацією вживаються заходи для забезпечення організації розвитку інфраструктурних проєктів регіону, зокрема, проведено роботу щодо вчасного надання ініціаторами створення та керуючими компаніями ІІ «iPARK», «ЕКОПОРТ» та ІІ «Подільськ» інформації Мінекономіки для внесення до оновленого реєстру індустріальних парків України.

Разом з тим, надається всебічне сприяння ініціаторам створення індустріальних парків в частині підготовки до включення до Реєстру індустріальних (промислових) парків.

✚ Сприяння у реалізації «Зернової ініціативи» з метою підтримки значної кількості суб'єктів господарювання та стабілізації економіки регіону та країни в цілому.

За період дії «Зернової ініціативи» (11 місяців) у рамках реалізації домовленостей із портів Великої Одеси вийшло понад 1000 суден з 32,9 млн тонн агропродукції (кукурудза, пшениця, олія соняшникова, ячмінь, ріпак, шрот, соняшник), які слідували до країн Азії, Європи та Африки.

Проблеми транспортної системи, пов'язані з блокуванням Чорноморських портів, стали новим викликом для розвитку Дунайських портів, які продемонстрували можливість свого розвитку. Відмічалася значна активізація інвестиційної діяльності у цих портах, проводилося оновлення існуючих перевалювальних потужностей, реалізувалися проєкти з прийому, зберігання та перевантаження агропродукції.

✚ Стимуляція економічної діяльності шляхом подальшої реалізації державних програм: «Доступні кредити: 5-7-9%», «єРобота», «єОселя» тощо.

З метою підтримки малого та середнього бізнесу за ініціативи Президента України четвертий рік реалізується Програма фінансової державної підтримки «Доступні кредити: 5-7-9%». Активно в ній беруть участь підприємці Одеської області. У межах Програми з метою зменшення економічної напруги підприємці мають можливість отримати кредити на інвестиційні цілі, фінансування оборотного капіталу, рефінансування діючих кредитів. Так, на 05.01.2024 в Одеській області укладено 4 975 кредитних договорів на загальну суму 19,0 млрд грн (7,0% у загальному портфелі) – 4 місце серед регіонів країни.

Урядовий проєкт «єРобота» передбачає надання українцям грантів для започаткування бізнесу, розвитку підприємництва та навчання. Він спрямований на активізацію підприємницької діяльності та стимулювання створення робочих місць.

Загалом програма «єРобота» передбачає 6 грантових програм: мікрогранти для створення власного бізнесу; гранти для розвитку переробного підприємства; державне фінансування закладки саду; кошти для розвитку тепличного господарства; грант на реалізацію стартапу, у тому числі в сфері ІТ; кошти на навчання ІТ-спеціальностям.

Протягом 2023 року Державним центром зайнятості заявникам з Одеської області для започаткування власної справи вже надано 352 гранта на суму 85,0 млн грн, з яких 121 – отримали жінки, 120 – молодь до 35 років, 14 – внутрішньо переміщені особи, 6 – учасники бойових дій та інші.

✚ Аналіз та збір інформації щодо завданих збитків державним, комунальним та приватним суб'єктам господарювання регіону внаслідок російської агресії з метою подальшої їх відбудови в рамках Програми з відновлення України.

Постійно відстежується та узагальнюється перелік суб'єктів господарювання, які зазнали руйнувань та пошкоджень, надається консультативна підтримка щодо етапів фіксування пошкоджень та необхідних документальних підтверджень.

3.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва ***Виконання ключових кроків у 2023 році:***

✚ Сприяння впровадженню законодавчих нововведень для розвитку та підтримки суб'єктів малого та середнього підприємництва.

Відповідно до порядків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 28, урядом реалізуються державні програми «Доступні кредити 5-7-9 %» (далі – Програма 5-7-9), «Доступна іпотека 7 %» та «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9 %».

За програмою «Доступні кредити 5-7-9%» держава компенсує суб'єктам підприємництва частину кредитного навантаження. Що більше робочих місць ви створюєте, то більшу компенсацію % за кредитом отримуєте.

Кредити надаються на фінансування інвестиційних проєктів та поповнення обігових коштів.

На сьогодні продовжується активне впровадження цієї програми, завдяки чому бізнес регіону продовжує працювати та розвиватися. З початку дії програми (на 05.01.2024) кількість укладених кредитних договорів склала понад 4,97 тис. шт., на

суму 19,0 млрд грн. Частка у загальному портфелі становить 7,0% – 4 місце серед регіонів країни.

У 2023 році Департамент активно співпрацював з Французькою міжнародною неурядовою організацією АСТЕД щодо реалізації грантових програм, спрямованих на фінансування проєктів у сфері малого підприємництва та розширення економічних прав і можливостей жінок (SEED), що реалізується за сприяння Global Affairs Canada. Загальний обсяг коштів за цією програмою сягає 40,0 тис САD (канадських доларів). Для визначення кола зацікавлених щодо участі у цій програмі було опрацьовано відповідні пропозиції районних державних адміністрацій та інформацію щодо суб'єктів господарювання області, які постраждали внаслідок російської військової агресії.

За результатами проведеної роботи Регіональному координатору відокремленого підрозділу неурядової організації «АСТЕД» у м. Одеса надано пропозиції щодо 86 потенційних учасників програми SEED.

В рамках програми SEED впроваджуються наступні проєкти:

1) «Самозайнятість та мікропідприємництво», проєкт реалізується у трьох громадах Одеської області - Арцизькій, Вилківській міських та Сергіївській селищній громадах. Із зазначених громад було одержано 143 заявки, з них станом на 31.12.2023 пройшли верифікацію та оцінювання з виїздами представників АСТЕД 52 заявники (Сергіївська та Арцизька громади), на загальну суму 2,6 млн грн. На початку 2024 року передбачається проведення верифікації заявників від Вилківської міської територіальної громади (на загальну суму 0,8 млн грн).

Ціллю даного проєкту є допомога сім'ям/фізичним особам, які постраждали від збройного конфлікту, для створення нових та підтримки існуючих джерел доходів, а також, для збільшення ділової активності населення, відновлення стабільного життєзабезпечення, зниження фінансової залежності населення від зовнішніх державних та недержавних дотацій.

2) Відкриття «Центру бізнес консультивання» для надання фінансової підтримки місцевій громадській організації, що пройшла відбір за критеріями АСТЕД для подальшого формування на її базі бізнес-консультаційного центру з надання інформаційної та консультаційної підтримки жінкам, які перебувають у пошуку професійного та економічного розвитку.

За результатами проведення третього етапу конкурсу визначено переможця – ГО Центр «Вотум», обсяг коштів за проєктом – 1,6 млн грн.

🚩 Виконання заходів Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2023 роки.

Для подальшого розвитку підприємницької та інвестиційної діяльності в регіоні, забезпечення підтримки малих та середніх підприємств розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 08.11.2023 № 934/А-2023 продовжено до 2024 року дію Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області.

У першу чергу відновлено реалізацію механізму полегшення отримання суб'єктами малого та середнього підприємництва кредитних коштів, а саме – компенсації частки відсотків за кредитами на розвиток, модернізацію або розроблення нових видів товарів і послуг.

Компенсуватимуться відсоткові ставки за кредитами на:

- придбання устаткування, обладнання, інших основних засобів виробничого призначення;
- модернізацію технологічного процесу виробництва з метою зниження його собівартості;
- впровадження технологій енергоефективності у виробничий процес;
- розроблення нових видів продукції (товарів).

Пріоритетними напрямками підтримки малого та середнього підприємництва області визначено розвиток наступних видів діяльності:

- переробна промисловість;
- постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (проєкти, які передбачають впровадження енергозберігаючих технологій);
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність.

19 вересня 2023 року відбулось перше засідання комісії з проведення конкурсного відбору суб'єктів малого і середнього підприємництва на отримання компенсації частини відсоткової ставки по кредитах, отриманих на розвиток бізнесу в рамках реалізації заходів Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2024 роки.

За результатами визначено переможцями 3 представників малого/середнього бізнесу, загальна сума кредитів, які вони планують залучити, складає 18 мільйонів гривень, які спрямують на придбання обладнання для виробництва хлібобулочних виробів, розробку транспортної інноваційної газифікаційної установки малої продуктивності, розвиток виробництва текстильних виробів для дому, закупівлю швейного обладнання для розширення виробничих потужностей.

Також, актуалізовано заходи підтримки розвитку бізнесу, передбачені Програмою, зокрема:

- з метою покращення інвестиційного клімату області, пошуку нових ринків збуту для підприємств та популяризації українського продукту з доданою вартістю на іноземних ринках планується часткове відшкодування витрат за участь у закордонних виставкових заходах;

- для збільшення можливостей суб'єктам господарювання, які зазнали руйнувань та пошкоджень внаслідок збройної агресії РФ, на отримання компенсації/відшкодування за збитки та шкоду, частково відшкодуватимуться витрати підприємств на проведення незалежної оцінки збитків або судової експертизи (експертних досліджень) щодо оцінки шкоди та збитків.

Надаватиметься відшкодування суб'єктам мікро, малого та середнього підприємництва у розмірі:

- не більше 100 тис грн на участь в закордонних виставкових заходах;
- не більше 30 тис грн на проведення незалежної оцінки збитків або судової експертизи (експертних досліджень).

Частка власних витрат суб'єктів господарювання на отримання відшкодування повинна становити не менше 50% суми від загальних витрат.

Кожен суб'єкт господарювання впродовж періоду дії Програми може отримати одне відшкодування частини вартості робіт і послуг, які він оплатив будь-якій юридичній особі чи фізичній особі-підприємцю, кваліфікаційному центру.

У 2023 році на реалізацію заходів Програми передбачались бюджетні асигнування у розмірі 600 тис. грн, фактично витрачено 352 тис. грн (59%).

✚ Координація та надання консультаційної підтримки регуляторним органам з питань здійснення державної регуляторної політики.

З метою дотримання принципу прозорості та врахування громадської думки на офіційному сайті обласної державної (військової) адміністрації ведеться окремий розділ «Регуляторна діяльність», де чітко сформована інформація з планування регуляторної діяльності, реєстр діючих регуляторних актів, проекти регуляторних актів та аналізи регуляторного впливу до них.

На реалізацію одного з принципів державної регуляторної політики – принципу передбачуваності, який полягає в послідовності регуляторної діяльності виконавчих органів та на виконання статті 7 Закону, обласна державна (військова) адміністрація розробила та затвердила 13 грудня 2022 року план діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2023 рік, також, 11 січня 2023 року було затверджено доповнення до Плану, в якому передбачено прийняття 1 регуляторного акту:

– розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 04.09.2023 №678/А-2023 «Про затвердження Правил плавання для малих, спортивних суден і водних мотоциклів та використання засобів для розваг на воді в Одеській області».

Регуляторний акт прийнятий з додержанням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Також, направлено звернення до районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування щодо затвердження та оприлюднення відповідних планів на офіційних сайтах у встановлений Законом строк.

У 2023 році проведені періодичні відстеження щодо:

- розпорядження виконуючого обов'язки голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 05 серпня 2013 року № 775/А-2013 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на розміщення зовнішньої реклами поза межами населених пунктів в Одеській області» (зі змінами);

- розпорядження голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 27.03.2009 № 161/А-2019 «Про затвердження умов проведення конкурсу з визначення підприємства (організації), що здійснює функції робочого органу».

З метою забезпечення прозорості дій у здійсненні регуляторної діяльності новоутвореним районним державним адміністраціям доручено на власних офіційних вебсторінках створити та наповнити відповідно до вимог Закону окремий розділ, присвячений регуляторній діяльності, постійно актуалізувати і систематизувати інформацію. Також, доручено у межах повноважень сприяти цьому на офіційних вебсторінках територіальних громад.

Протягом року забезпечувалося ведення реєстру регуляторних актів, який містить електронні тексти нормативно-правових актів. На 01.01.2024 реєстр містить 9 регуляторних актів.

Обласною державною (військовою) адміністрацією акумульовано, проаналізовано, систематизовано інформацію, яка надходила від органів місцевого

самоврядування та територіальних громад, які знаходяться на підзвітній території щодо здійснення останніми перегляду регуляторних актів.

У результаті реалізації ними державної регуляторної політики у 2023 році:

- прийнято 9 регуляторних актів;
- проведено 47 відстежень результативності діючих регуляторних актів;
- прийняті рішення про скасування 6 розпоряджень як таких, що втратили актуальність.

Обласна державна (військова) адміністрація сприяє та, у межах компетенції, надає консультативну підтримку органам місцевого самоврядування, які знаходяться на підзвітній території, щодо покращення здійснення ними державної регуляторної політики, проведення дерегуляції у сфері господарської діяльності на місцевому рівні.

3.3. Агропромисловий комплекс **Виконання ключових кроків у 2023 році:**

✚ Реалізація заходів регіональної програми розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки.

В Одеській області діє регіональна Програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки «Аграрна Одещина», термін роботи, якої буде продовжено на 2024 рік.

✚ Підвищення рівня життя сільського населення.

Згідно з Указом Президента України від 27 березня 1998 року №222/98 «Про заходи щодо підтримки індивідуального житлового будівництва на селі» діє Програма «Власний дім», яка реалізує політику України у галузі житлового будівництва на селі.

Так, за останні 7 років (2017-2023) за програмою «Власний дім» було надано довгострокових пільгових кредитів індивідуальним сільським забудовникам на загальну суму 41,9 млн грн.

За цей період кредити отримали за категоріями: учасники антитерористичної операції – на суму 2,0 млн грн; працівники галузі охорони здоров'я – 4,5 млн грн; працівники агропромислового комплексу – 6,9 млн грн.; органи місцевого самоврядування – 5,4 млн грн; працівники галузі освіти – 5,5 млн грн; працівники соціальної сфери – 5,2 млн грн; молоді сім'ї – 6,3 млн грн; інші верстви населення – 6,2 млн грн.

У 2023 році Фондом було укладено 13 кредитних договорів на загальну суму 3420,0 тис. грн на різні види кредитування (на будівництво житла, реконструкцію, придбання житла, газопостачання та на придбання сільськогосподарської техніки), які були профінансовані у повному обсязі.

Джерела фінансування: державний бюджет (1920,0 тис. грн), обласний бюджет (1000,0 тис. грн), місцевий бюджет (500,00 тис. грн).

Зміни до програми «Власний дім» дали змогу надати позичальнику достроковий пільговий кредит на придбання сільськогосподарської техніки. За час існування програми «Власний дім» це вперше в Одеській області.

Фондом був виконаний план по освоєнню державного бюджету у розмірі 1920,0 тис. грн, обласного бюджету (1000,0 тис. грн), місцевого бюджету (500,0 тис. грн).

Також були повернуті кошти у розмірі 400,0 тис. грн. до обласного бюджету по спецфонду. У порівнянні з 2022 роком був виконаний план на загальну суму 3420,0 тис. грн. (на 96 % або у 21 раз більше).

✚ Реалізація проєктів з відновлення зрошення в Одеській області.

В області налічується 226,9 тис. га зрошуваних земель, з яких на даний час зрошуються лише 35-40 тис. га.

З метою оновлення меліоративних систем та модернізації обладнання на насосних станціях в Одеській області стартував пілотний проєкт з відновлення зрошення.

За рахунок коштів обласного бюджету у 2021 році було виготовлено проєктно-кошторисну документацію на реалізацію 12 пілотних проєктів з відновлення та реконструкції державних меліоративних систем.

Загальна кошторисна вартість реалізації вищезазначених проєктів складає понад 756,8 млн грн (по цінах за 2021 рік).

Реалізація даних проєктів дасть змогу:

- розширити фактичні площі зрошувальних земель на 45 тис. га;
- зменшити непродуктивні втрати води при її транспортуванні до водокористувачів;
- підвищити енергоефективності насосних станцій шляхом заміни насосно-силового обладнання та зменшення середнього питомого споживання електричної енергії на перекачування води;
- підвищити інституційну спроможність залучення інвестицій на відновлення та модернізацію державних зрошувальних систем;
- підвищити валовий збір сільськогосподарських культур;
- створити умови для залучення до 2,0 млрд грн. приватних інвестицій;
- збільшити надходження до бюджету всіх рівнів;
- створити додаткові 2,5 тисяч робочих місць для обслуговування зрошувальних мереж та ведення сільськогосподарського виробництва.

Для реалізації першочергових проєктів з відновлення меліоративних систем на півдні Одеської області, розпорядженням голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 26.09.2023 №776/А-2023 виділено кошти для оновлення проєктно-кошторисної документації та реалізації по наступним об'єктам зрошувальних систем в Одеській області:

- капітальний ремонт магістрального трубопроводу Ташбунарської ЗС Ізмаїльського району Одеської області;
- реконструкція магістрального каналу Ізмаїльської ЗС Ізмаїльського району Одеської області;
- реконструкція магістрального каналу Нагірнянської зрошувальної системи Ізмаїльського району Одеської області.

Проведення робіт з реконструкції та модернізації вищезазначених зрошувальних систем заплановано на початок 2024 року, до початку поливного сезону.

Для створення сприятливого клімату для залучення інвестицій в галузі меліорації в 2022 році впроваджено реформу за рахунок створення організацій водокористувачів, що вже дає можливість підвищення потенціалу використання зрошуваних земель Одеської області.

Впровадження Закону України «Про організацію водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» від 17.02.2023, результативність реалізації показала, що Одеська область є лідером в Україні по створенню Організацій водокористувачів.

На початок 2024 року Одеській області (за офіційними даними) зареєстровано 9 Організацій водокористувачів та ще 2 Організації водокористувачів є потенціальними на створення (проводяться установчі збори).

✚ Реконструкція зрошувальної системи Нижнього Дністра в Україні.

Державний інвестиційний проєкт створений у 2005 році. Метою проєкту є проведення реконструкції головної насосної станції та комплексу споруд Нижньо-Дністровської зрошувальної системи, яка побудована та експлуатується з 1968 року. Для забезпечення стабільного водопостачання Біляївського та Овідіопольського районів та гарантованого збільшення обсягів води на полив до 45 тис. га проти 10-11 тис. га, які здійснюють полив і на теперішній час.

Загальна вартість реалізації проєкту становить – 361 958 тис. грн.

Реалізація проєкту по реконструкції зрошувальної системи Нижнього Дністра здійснюється за рахунок коштів Європейського банку реконструкції та розвитку (далі ЄБРР). На даний час розроблено концепцію реалізації та погоджено з Державним агентством водних ресурсів України, Державним агентством меліорації та рибного господарства, а також з Міністерством аграрної політики та продовольства України. Для отримання дозволу на початок робіт по розробці проєктно-кошторисної документації до Міністерства фінансів України надано на розгляд заявку з розрахунками.

3.4. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс

У зв'язку зі збройною агресією росії проти України реалізація інвестиційних проєктів у транспортній галузі була призупинена.

З початку збройної агресії російської федерації діяльність регіональної влади зосереджена на всебічній підтримці наших військових, постраждалих регіонів країни, тимчасово переміщених осіб, нарощуванні економічних можливостей і беззаперечно – на захисті населення та створення сприятливих умов для його життєдіяльності.

Ракетні атаки по транспортно-логістичній інфраструктурі, блокування росією морських портів України – все це не тільки призупинило експорт вітчизняних товарів, а й призвело до різкого зростання цін на пшеницю, кукурудзу та соняшникову олію на світових ринках. Тому виникла необхідність переорієнтувати постачання основних товарів вітчизняного експорту на альтернативні маршрути з використанням усіх видів транспорту, зокрема водного, залізничного та автомобільного. Залізниця і автотранспорт, стали надійною альтернативою морським постачанням, а можливість повноцінної роботи лише трьох українських морських портів: Рені, Ізмаїл, Усть-Дунайськ (порту пункт Кілія) набуло пріоритетного значення.

З метою забезпечення стабільної зовнішньоторговельної діяльності України у 2023 році зосереджено увагу на підвищенні ефективності роботи Дунайського морського кластеру. Порти, які розташовано в Дунайському регіоні, працюють у штатному режимі, нарощують вантажну базу, збільшують обробку суден біля причалів.

Переробка вантажів через дунайські порти – Рені, Ізмаїл, Кілія збільшена майже вдвічі (32 млн тонн вантажів за 12 місяців 2023 року проти 16,5 млн тонн за аналогічний період 2022 року), у тому числі майже вдвічі збільшився й експорт

(26,6 млн тонн проти 13,5 млн тонн). За 2023 рік портами Дунаю перевалено 22,6 млн тонн зернових та олії на експорт.

Переробка вантажів в дунайських морських портах за 12 місяців 2023 року

Період	2022 рік, тис.тонн	2023 рік, тис.тонн	2023 р. до 2022 р.,%
Дунайські порти Одеської області, всього	16 505,16	32 021,18	194,0
Експорт	13 500,81	26 565,41	196,8
у т.ч. зернові, олія	10 676,80	22 596,46	у 2,1 р.
Імпорт	1 945,01	5 073,21	у 2,6 р.
Транзит	920,71	100,20	10,9
Внутрішнє сполучення	138,63	282,36	у 2 р.
Ізмаїльський морський порт	8 893,11	20 262,74	у 2,3 р.
Експорт	7 421,49	16 643,05	у 2,3 р.
у т.ч. зернові, олія	4 712,14	13 335,12	у 2,8 р.
Імпорт	1 269,80	3 460,75	у 2,7 р.
Транзит	130,72	0,46	0,4
Внутрішнє сполучення	71,10	158,48	у 2,2 р.
Ренійський морський порт	6 826,30	10 070,88	147,5
Експорт	5 427,27	8 548,17	157,5
у т.ч. зернові, олія	5 312,61	7 887,15	148,5
Імпорт	604,91	1 380,73	у 2,3 р.
Транзит	789,99	99,74	12,6
Внутрішнє сполучення	4,13	42,24	у 10,2 р.
Порт «Усть-Дунайськ» (Кілія)	785,75	1 687,56	у 2,1 р.
Експорт	652,05	1 374,19	у 2,1 р.
у т.ч. зернові	652,05	1 374,19	у 2,1 р.
Імпорт	70,30	231,73	у 3,3 р.
Внутрішнє сполучення	63,40	81,64	128,8

У 2023 році в Дунайських портах відкрито 23 нових точок перевалки, наразі реалізується ще 15 інвестиційних проєктів у портах Ізмаїлу та Рені. Протягом 2022-2023 років виконано експлуатаційне днопоглиблення в обсязі 3,33 мільйона кубічних метри що допомогло суттєво збільшити кількість прохідних судів. Збільшена чисельність лоцманського складу.

За підсумками січня - грудня 2023 року портовими операторами в морських портах Одеської області оброблено 61,9 млн тонн вантажів, що на 20,9 % більше показника аналогічного періоду минулого року.

Вантажопереробка експортних вантажів в морських портах області склала 56,3 млн тонн (128,3 %), у тому числі експорт зернових і олії – 49 млн тонн (141,5 %), імпортних – 5,3 млн тонн (98,0 %). Перевалка транзитних вантажів склала 100,2 тис. тонн (5,5 %). Каботаж – 282,4 тис. тонн (167,9 %).

Загальні обсяги переробки вантажів стивідорними компаніями в морських портах Одеської області за січень-грудень 2023 року

Період	січень-грудень		
	2022, тис.тонн	2023, тис.тонн	% , виконання
Порти Одеської області, всього	51 237,81	61 935,31	120,9
Експорт	43 868,88	56 267,88	128,3
<i>у т.ч. зернові, олія</i>	<i>34 611,47</i>	<i>48 969,72</i>	<i>141,5</i>
Імпорт	5 391,68	5 284,87	98,0
Транзит	1 809,09	100,20	5,5
Внутрішнє сполучення	168,16	282,36	167,9
Морський порт «Південний»	15 280,12	10 082,33	66,0
Експорт	13 079,96	10 027,18	76,7
<i>у т.ч. зернові, олія</i>	<i>8 216,09</i>	<i>7 067,26</i>	<i>86,0</i>
Імпорт	1 533,82	55,15	3,6
Транзит	658,81	0,00	
Внутрішнє сполучення	7,53	0,00	
Морський порт Чорноморськ	11 761,68	11 418,49	97,1
Експорт	10 553,59	11 318,89	107,3
<i>у т.ч. зернові, олія</i>	<i>10 090,63</i>	<i>11 318,82</i>	<i>112,2</i>
Імпорт	1 073,95	99,60	9,3
Транзит	134,14	0,00	
Одеський морський порт	7 690,85	8 413,31	109,4
Експорт	6 734,52	8 356,40	124,1
<i>у т.ч. зернові, олія</i>	<i>5 627,95</i>	<i>7 987,18</i>	<i>141,9</i>
Імпорт	838,90	56,91	6,8
Транзит	95,43	0,00	
Внутрішнє сполучення	22,00	0,00	

22 липня 2022 року представники України, Туреччини та ООН підписали у Стамбулі Ініціативу щодо безпечного транспортування зерна та продуктів харчування з українських портів, яка розблокувала українські морські порти «Одеса», «Чорноморськ» і «Південний» для експорту зерна та добрив.

У липні 2023 року Зернова угода припинила своє існування з ініціативи росії. Останнє судно з українським продовольством вийшло з Одеси 16 липня.

За 11 місяців у рамках реалізації домовленостей із українських портів вийшло понад 1000 суден з 32,9 млн тонн агропродукції.

Згідно з наказом навігаційного доручення ВМС ЗСУ №6 від 08.08.2023 були оголошені нові тимчасові маршрути руху цивільних суден до/з чорноморських морських портів України.

Вказані маршрути в першу чергу використовуються для можливості виходу цивільних суден, що перебувають в українських портах «Одеса», «Чорноморськ» і «Південний» ще з початку повномасштабного вторгнення росії. 5 суден, які знаходилися в портах від початку вторгнення, першими скористалися тимчасовими коридорами.

За підсумками 2023 року 400 суден скористалися українським коридором для експорту 12,8 млн тонн вантажів.

Негативна динаміка вантажоперевалки в морських портах «Великої Одеси» поступово і щомісячно зменшується завдяки роботі нових тимчасових маршрутів.

У червні 2023 року розпочато виконання пасажирських перевезень через Дністровський лиман між смт Овідіополь та м. Білгород-Дністровський. За сезон 2023 перевезено понад 11 тисяч пасажирів.

Вантажопереробка регіональної філії «Одеська залізниця» АТ «Укрзалізниця» у 2023 році склала 74,8 млн тонн, що становить 97,1 % від показників січня-грудня 2022 року.

Вантажопереробка експортних вантажів склала 43,3 млн тонн (94,7 %), імпорتنих – 2,9 млн тонн (50,8 %). Перевалка транзитних вантажів склала 662 тис. тонн (46,6 %).

З метою розширення пропускної спроможності інфраструктури у сполученні Україна – ЄС та забезпечення безперервності перевізного процесу в період активних військових дій 31.03.2023 відновлено залізничне сполучення на дільниці Березине (Україна) – Басарабська (Республіка Молдова), яку було відкрито у 2022 році та яка не працювала понад 20 років.

Паралельно триває розвиток інших логістичних проєктів, які сприятимуть експорту української продукції на зовнішні ринки. Зокрема, розвитку залізничного сполучення між пунктом Джурджулешть на українсько-молдавському кордоні та румунським портом Галац.

Україна та Молдова підписали протокол про зміни до міжурядової угоди про діяльність залізничного транспорту, що передбачає спрощення контрольних процедур залізничного транзиту вантажів. 01.12.2023 розпочато безупинковий рух на дільниці Етулія (Республіка Молдова) – Рені (Україна) - Джурджулешть (Республіка Молдова), що дозволяє збільшити пропускну спроможність прикордонних переходів з цією країною.

06.12.2023 відновлено роботу пункту пропуску Кучурган (Україна) – Новосавицька (Республіка Молдова). Україна і Молдова здійснюватимуть спільний контроль у залізничному пункті пропуску.

Група компаній Risoil у травні 2023 року повністю запустила роботу двостороннього пірса в порту «Чорноморськ». Після введення в експлуатацію успішно протестована можливість працювати одночасно з різними видами вантажів з обох сторін гідротехнічної споруди, використовуючи стаціонарну судноавантажувальну систему продуктивністю до 3000 тонн на годину. Крім нових експортних можливостей, передбачено приймання зернових з барж і суден різних типів.

Фонд державного майна провів 17.01.2023 перший в Україні конкурс із приватизації портових активів - єдиного майнового комплексу ДП «Морський торговельний порт «Усть-Дунайськ». В ході торгів його вартість збільшилася в 3,3 рази порівняно зі стартовою — до 201 млн грн. Переможцем визнано ТОВ «Еліксир Україна».

На сьогоднішній день через бойові дії на території України та запроваджений військовий стан повітряний простір України закритий для польотів цивільної авіації, що унеможливило операційну діяльність як українських, так і іноземних авіакомпаній та призвело до призупинення надання ДП «Украерорух» послуг з аеронавігаційного обслуговування.

Українські авіакомпанії з метою збереження своєї операційної діяльності, сертифікатів експлуатанта та тимчасового працевлаштування персоналу шукають можливість базування свого флоту в європейських країнах.

Частина злітно-посадочної смуги Міжнародного аеропорту «Одеса» зазнала руйнації.

3.5. Дорожньо-транспортне господарство **Виконання ключових кроків у 2023 році:**

✚ Будівництво мостового переходу через Сухий лиман в с. Малодолинське з підходами на автомобільній дорозі М-27 Одеса – Чорноморськ.

Роботи виконувались у 2016-2021 роках. У 2021 році було влаштовано місцевий проїзд (проїзд № 1), для руху легкового транспорту, крім великовагового, для заїзду на паромну переправу. Роботи з влаштування земляного полотна на підходах до мосту було призупинено. За результатами обстеження виявлено не передбачені проектом відхилення, а саме: зміщення конструкції мостового переходу від проектних відміток, втрата несної здатності ґрунтів, консолідація земляного полотна насипу, додаткові об'єми земляних робіт. Виникла необхідність у коригуванні робочого проекту (включення додаткових робіт, перегляд проектних технічних рішень і перерахунків кошторисної документації), додатковому проведенні інженерно-геологічних, археологічних, топографо-геодезичних вишукувань.

У 2023 році на фінансування об'єкту кошти не були передбачені.

✚ Будівництво автомобільної дороги загального користування державного значення М-28 Одеса – Южне – /М-14/ з під'їздами (під'їзд до Одеського морського порту).

У 2023 році на фінансування об'єкту кошти не були передбачені.

✚ Капітальний ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – /М-16/.

Введено в експлуатацію 8,148 км зазначеної дороги.

✚ Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-25 Контрольно-пропускний пункт «Кучурган» – Біляївка – Маяки – Овідіюполь.

У 2023 році на фінансування об'єкту кошти не були передбачені.

✚ Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-27 Контрольно-пропускний пункт «Серпневе» – Тарутине – Арциз – Сарата.

У 2023 році на фінансування об'єкту кошти не були передбачені.

✚ Поточний середній ремонт автомобільної дороги загального користування державного значення Т-16-47/Н-33 – Кароліно-Бугаз– Грибівка – Санжійка – /М-27/.

У 2023 році на фінансування об'єкту кошти не були передбачені.

✚ Н-33 Одеса – Білгород-Дністровський – Монаші – /М-15/ з під'їздом до порту Чорноморська на ділянці км 84+820 – км 89+000, км 89+000 – км 95+000, км 95+000 – км 104+570.

У 2023 році на фінансування об'єкту кошти не були передбачені.

✚ Відновлення та утримання (стратегічних) автомобільних доріг в Одеській області, обладнання необхідних комунікацій та відповідних елементів дорожньої інфраструктури.

На виконання робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення у 2023 році спрямовано 892 262,7 тис. грн, з них: державний бюджет – 806 048,8 тис. грн; обласний бюджет – 62 137,3 тис. грн; місцеві бюджети – 24 076,6 тис. грн;

У тому числі по видам робіт: будівництво – 70 447,1 тис. грн; реконструкція – 5 688,1 тис. грн; капітальний ремонт – 6 166,0 тис. грн; поточний середній ремонт – 117 414,0 тис. грн; експлуатаційне тримання – 692 547,5 тис. грн.

Поточним середнім ремонтом відремонтовано та введено в експлуатацію 2,5 км автомобільної дороги загального користування державного значення М-05 Київ – Одеса.

Значна увага у 2023 році приділялась роботам з розробки та коригування проєктної документації з розбудови міжнародних автомобільних доріг загального користування державного значення М-05 Київ – Одеса, М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ (на м. Таганрог) та М-15 Одеса – Рені (на м. Бухарест).

Проведено роботу з органами місцевого самоврядування щодо залучення співфінансування з місцевих бюджетів на ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення у розмірі 480 460,2 тис. грн (капітальні – 22 419,201 тис. грн, поточні – 458 041,008 тис. грн).

Виконано роботи з капітального ремонту на десяти дорожніх об'єктах загальною протяжністю: у нижніх шарах асфальтобетонного покриття - 6,525 км; у верхніх шарах асфальтобетонного покриття - 3,453 км.

За рахунок експлуатаційного утримання та поточного ремонту було забезпечено проїзд на 301,7 км доріг.

Будівництво дороги в обхід с. Паланка.

У 2023 році розпорядженням Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 23 грудня 2022 року №903/А-2022 «Про обласний бюджет на 2023 рік (зі змінами від 13.09.2023) на фінансування об'єкту «Будівництво автомобільної дороги загального користування державного значення М-15 Одеса – Рені (на м. Бухарест), км 51+000 – км 59 + 500, (в обхід села Паланка)» були передбачені кошти у сумі 8854,0 тис. грн. У зв'язку зі змінами в нормативній документації та обмеженим строком реалізації роботи не були виконані.

3.6. Будівництво та житлова політика

У 2023 році виконувались протиаварійні невідкладні роботи на об'єкті «Ремонтно-реставраційні роботи на будівлі-пам'ятці національного значення «Нова Біржа» Одеська обласна філармонія, за адресою м. Одеса, вул. Буніна,15» (протиаварійні та невідкладні консерваційні роботи)».

Також роботи завершено на дев'яти об'єктах:

- «Амбулаторія загальної практики-сімейної медицини по вул. Центральна, 1Б смт Захарівка Захарівського району - будівництво» в розділі система пожежної сигналізації, системи керування евакуаванням, системи централізованого пожежного спостереження (Нове будівництво)»;

- Ремонт (реставраційний) системи опалення будівлі КУ «Одеська обласна універсальна наукова бібліотека імені М.С. Грушевського» по вул. Троїцька, 49/51, м. Одеса колишній «Прибутковий будинок Блюмберга» (охоронний №673-ОД);

- «Капітальний ремонт системи опалення будівлі Яковлівського опорного закладу загальної середньої освіти Степанівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області за адресою: вул. Покровська, 116, с. Яковлівка,

Роздільнянський район, Одеська область»;

- Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт по заміні вікон, покрівлі, заходи з енергозбереження) будівель (літ. «Б», «В», «Г», «Д», «Е», «Ж», «І», «К», «Л», «М», «Р», «С» «С'»), Одеської державної академії будівництва та архітектури за адресою: м. Одеса, вул. Дідріхсона, 4, пошкоджених в результаті збройної агресії;

- «Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт по заміні вікон, заходи з енергозбереження) будівлі Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж вимірювань Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку», що постраждала внаслідок збройної агресії: м. Одеса, вул. Спиридонівська, б.13»;

- «Аварійно-відновлювальні роботи (капітальний ремонт по заміні вікон, заходи з енергозбереження) у закладі Департаменту з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами Одеської обласної державної (військової) адміністрації пошкоджених внаслідок збройної агресії, за адресою: м. Одеса вул. Чорноморського Козацтва, 66 А»;

- «Капітальний ремонт покрівлі (заходи з енергозбереження) лікувального корпусу № 16 КНП «Одеська обласна психіатрична лікарня №2 ООР» за адресою: Одеська область Одеський район с. Олександрівка, площа Центральна, 1»;

- «Капітальний ремонт по заміні вікон (заходи з енергозбереження) лікувального корпусу № 16 КНП «Одеська обласна психіатрична лікарня №2 ООР» за адресою: Одеська область Одеський район с. Олександрівка, площа Центральна, 1».

Департаментом капітального будівництва та дорожнього господарства облдержадміністрації підписано 114 договорів на роботи, серед яких: на основні роботи: 61; на виготовлення ПКД: 53.

Також проводить постійний облік та аналіз пошкоджених/зруйнованих, внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, будівельних об'єктів. З початку збройної агресії та по теперішній час, в Одеській області зруйновано (у різному ступені) - 1597 будівельних об'єктів (будівель та споруд).

✚ Розроблення Комплексного плану, генерального плану, виготовлення (актуалізація) картографічної основи.

На сьогодні із 1173 населених пунктів Одеської області забезпечено генеральними планами 811 населених пунктів.

25 територіальних громад Одеської області прийняли рішення про розроблення Комплексного плану:

- Березівський район: Курісовська сільська територіальна громада.
- Білгород-Дністровський район: Сергіївська селищна територіальна громада, Тузлівська сільська територіальна громада;
- Болградський район: Теплицька сільська територіальна громада.
- Одеський район: Авангардівська селищна територіальна громада, Великодолинська селищна територіальна громада, Великодальницька сільська територіальна громада, Вигодянська сільська територіальна громада, Визирська сільська територіальна громада, Дальницька сільська територіальна громада, Доброславська селищна територіальна громада, Красносільська сільська

територіальна громада, Маяківська сільська територіальна громада, Овідіопольська селищна територіальна громада, Таїровська селищна територіальна громада, Фонтанська сільська територіальна громада, Чорноморська міська територіальна громада, Южненська міська територіальна громада.

- Подільський район: Ананьївська міська територіальна громада, Балтська міська територіальна громада, Зеленогірська селищна територіальна громада, Кодимська міська територіальна громада, Любашівська селищна територіальна громада.

- Роздільнянський район: Захарівська селищна територіальна громада, Степанівська сільська територіальна громада.

Із зазначених територіальних громад, одна територіальна громада має актуалізовану картографічну основу.

Кошти на розроблення Комплексних планів не закладено до відповідних місцевих бюджетів. На сьогодні, не розроблено жодного Комплексного плану.

Повільність у розробленні Комплексних планів обумовлена відсутністю фінансування в органах місцевого самоврядування, неможливістю укладання ними нових договорів з суб'єктами господарювання щодо розробки проєктів містобудівної документації з актуалізацією картографічної основи, значним відтоком населення, зокрема підприємців, фахівців з розроблення містобудівної документації та посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Також, на активність розроблення Комплексних планів певним чином впливає відсутність відповідних програм, у яких передбачено співфінансування робіт з розроблення Комплексних планів та наявність певних умов для отримання субвенції (на розробку Комплексних планів).

З метою забезпечення територіальних громад Одеської області Комплексними планами Управлінням з питань містобудування та архітектури облдержадміністрації було розроблено проєкт Програми із забезпечення територіальних громад Одеської області містобудівною документацією з просторового розвитку територій на 2022 - 2025 роки (далі – Програма по Комплексним планам).

Заходами Програми по Комплексним планам, окрім іншого передбачалось співфінансування робіт з виготовлення (актуалізації) картографічної основи, без наявності якої, не можливо розробляти Комплексний план.

Фінансування Програми по Комплексним планам передбачалося за рахунок коштів обласного та місцевих бюджетів.

Зазначена Програма по Комплексним планам перебувала на розгляді у структурних підрозділах Одеської обласної державної адміністрації, але не була затверджена Одеською обласною радою.

✚ Розвиток функціонування містобудівного кадастру регіонального рівня та координація робіт щодо створення містобудівних кадастрів базового рівня.

Функціонування містобудівного кадастру Одеської області забезпечувалося за рахунок коштів Регіональної комплексної програми з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2019 – 2021 роки (далі – Програма) (рішення Одеської обласної ради від 21 грудня 2018 року № 839 – VII).

Заходи Програми, окрім іншого були спрямовані на оновлення її картографічної та технічної баз.

Недофінансування зазначеної Програми не дало можливості оновити застаріле програмне забезпечення та технічний комплекс містобудівного кадастру Одеської області (наразі використовується ПЗ 2014 року на сервері 2012 року).

З метою забезпечення діяльності та подальшого розвитку системи містобудівного кадастру Одеської області було розроблено проєкт Регіональної цільової програми з ведення містобудівного кадастру Одеської області на 2022- 2024 роки (далі – Регіональна програма).

Метою даної Регіональної програми було забезпечення функціонування містобудівного кадастру регіонального рівня, впровадження комплексу геоінформаційної системи та геопорталу містобудівного кадастру Одеської області, формування його електронної бази даних про забудову територій та населені пункти області на основі оброблення та узагальнення кадастрової інформації базового рівня. Однак Програма не була затверджена.

Департаментом цифрового розвитку, інформаційної політики та кіберзахисту обласної державної адміністрації розроблено та розпорядженням голови Одеської ОВА від 16.02.2024 № 143/А-2024 затверджено Регіональну програми цифрової трансформації Одеської області на 2024-2026 роки, до якої включено завдання щодо створення містобудівного кадастру регіонального та районних рівнів.

Містобудівні кадастри районного рівня не створювалися.

4. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

4.1. Реформування відносин власності

Виконання ключових кроків у 2023 році:

- ✚ Здійснення підготовки об'єктів приватизації до продажу та їх реалізація.

Відповідно до наказу Фонду державного майна України №1 від 04.01.2022 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації» (зі змінами) Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях визначено органом приватизації 144 об'єктів державної власності, які розташовані в Одеському регіоні, з яких 31 ЄМК, 1 пакет акцій, 70 об'єктів окремого майна, 1 об'єкт незавершеного будівництва та 11 об'єктів соціально-культурного призначення.

✚ Робота з єдиними майновими комплексами державних підприємств, переданими до сфери управління державних органів приватизації у зв'язку з прийняттям рішення про їх приватизацію згідно з переліками об'єктів приватизації, які підлягають підготовці до продажу.

З 31 ЄМК, приватизацію яких доручено здійснювати Регіональному відділенню Фонду державного майна України, 4 ЄМК мають обтяження у вигляді податкової застави або арешту. Приватизація ЄМК ускладнюється також відсутністю трудових колективів та керівників підприємств, відсутністю будь-якого майна, опором орендарів, наявністю у складі майна земель сільськогосподарського призначення. Для виправлення ситуації Регіональним відділенням проведено консультації з органом управління, податковими органами та нотаріусами щодо можливих шляхів реєстрації права власності, укладання договорів купівлі-продажу таких об'єктів за наслідками проведення аукціонів.

Протягом 2023 року Регіональним відділенням Фонду державного майна України за результатами електронних аукціонів реалізовані 7 ЄМК. Ще по 1 ЄМК завершено передприватизаційну підготовку та здійснені заходи щодо виставлення на продаж на електронному аукціоні.

✚ Здійснення перевірок виконання покупцями державного майна умов укладених договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації.

Протягом 2023 року на контролі Регіонального відділення Фонду державного майна України знаходились 39 договорів купівлі-продажу.

Відповідно до вимог статті 27 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», Порядку здійснення контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації органами приватизації затвердженого наказом ФДМУ від 18.10.2018 р. № 1327, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 р. за № 1349/32801 у 2023 році проведено 26 перевірок стану виконання умов договорів купівлі-продажу та у зв'язку з повним виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, з контролю знято 3 договори.

За результатами перевірок зафіксовано невиконання умов 3 договору купівлі-продажу. До порушників застосовані штрафні санкції на загальну суму 29 000,5 грн.

✚ Організація та контроль з питань орендних відносин, супроводження чинних договорів оренди державного майна.

За 2023 рік Регіональним відділенням укладено 66 нових договорів оренди державного нерухомого майна та проведена робота щодо пролонгації 52 діючих договорів оренди на черговий термін дії шляхом внесення до них відповідних змін.

Протягом періоду січень – грудень 2023 року до Державного бюджету України надійшло коштів за оренду державного майна у сумі 284 589 376,4.

✚ Захист майнових прав держави у судах, ведення претензійно-позовної роботи щодо стягнення заборгованості з орендної плати та штрафних санкцій, а також у разі необхідності повернення об'єктів до державної власності у судовому порядку.

Кількість позовів прийнятих судами до провадження майнового характеру – 5, немайнового характеру – 1.

Так, відділом правового забезпечення РВ ФДМУ здійснювався захист державних інтересів у судових органах по 111 судовим справам, зокрема: справи про банкрутство – 4; за позовними заявами, поданими регіональним відділенням (в тому числі за участю прокуратури) – 24; за позовними заявам, поданими до регіонального відділення – 15; справи, по яких Регіональне відділення виступає як третя особа – 29; справи, по яких Регіональне відділення представляє інтереси Фонду державного майна України та його структурних підрозділів по довіреностям – 12.

Відкриті виконавчі провадження на загальну суму 15,9 млн грн.

✚ Здійснення організаційних заходів щодо забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень про подальше використання державного майна (крім матеріальних носіїв секретної інформації), яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації.

На обліку та у сфері управління Регіонального відділення Фонду державного майна України перебувають 632 об'єктів, які у процесі приватизації не увійшли, до статутних капіталів господарських товариств, але залишились на їх балансі, з яких 29 об'єктів передано в оренду; по 82 об'єктам укладені договори зберігання, 9 об'єктів передано у безстрокове безоплатне користування.

Робота з реалізації управлінських рішень триває.

✚ Здійснення перевірок державного майна з метою виявлення майна, яке не використовується та не планується до використання та може бути потенційним об'єктом приватизації або оренди.

Відповідно до доручення Прем'єр-міністра України від 21.06.2018 №19693/1/0-18, доручень Фонду державного майна України від 27.06.2018 №к/29 та від 27.11.2018 №к/67 щодо вжиття заходів з проведення перевірок для виявлення фактів ухилення від сплати обов'язкових платежів до Державного бюджету України за використання державного майна і оренди зазначеного майна, згідно із Планом роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях Робочою групою проведено комплексний контроль з візуальним оглядом використання нерухомого державного майна.

У 2023 році було перевірено 10 об'єктів на 7 державних підприємствах, а саме: ДП «Український дитячий центр «Молода Гвардія»; ДП «Укрспецобладнання»; ДП «Одеський морський торговельний порт»; ДП «Ізмаїльський морський торговельний порт»; ЄМК ПрАТ «Болградський виноробний завод»; ТОВ «Дорінвест» (ЄМК «Саратський виноробний завод»); Концерн «Військторгсервіс».

За результатами перевірок, встановлені об'єкти, що не використовується, а також які можуть бути потенційними об'єктами для передачі в оренду надається до відповідних відділів Регіонального відділення, після чого проводиться її аналіз та приймаються відповідні управлінські рішення.

4.2. Управління об'єктами комунальної власності ***Виконання ключових кроків у 2023 році:***

✚ Підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області.

Відповідно до статті 15 ЗУ «Про місцеві державні адміністрації», рішення Одеської обласної ради від 22.09.2006 №73-V «Про майно спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, управління якими здійснює обласна рада» розпорядженням голови облдержадміністрації від 21.04.2017 № 318/А-2017 «Про покладання управління окремими об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області на структурні підрозділи облдержадміністрації» (зі змінами) функції з управління 134 об'єктами спільної власності територіальних громад області покладені на відповідні структурні підрозділи обласної державної адміністрації.

Очікувані надходження до обласного бюджету від оренди комунального майна на 2023 рік затверджені у сумі 12 081,80 тис. грн, фактично за 12 місяців 2023 року надійшло 14 930,4 тис. грн, що становить 123,6 % до річного плану.

4.3. Цифрова трансформація та надання адміністративних послуг

Виконання ключових кроків у 2023 році:

✚ Координаційна та фахова підтримка органів місцевого самоврядування, для організації підключення до широкопasmового доступу до мережі Інтернет населених пунктів сільської місцевості, де наявний хоча б 1 заклад соціальної інфраструктури.

Координаційна та фахова підтримка здійснювалась шляхом налагодження зв'язків між органами місцевого самоврядування та провайдерами, надання консультацій щодо організації підключення населених пунктів сільської місцевості до Інтернету, надання методичних рекомендацій та моніторингу щодо вжитих заходів, шляхом запиту актуальної інформації.

Загальна кількість населених пунктів – 1177, з них підключено до оптичного Інтернету – 798, кількість соціальних об'єктів складає 2161, підключено – 1322 кількість населених пунктів з наявністю хоча б 1 соціального об'єкту – 583.

✚ Фахова підтримка органів місцевого самоврядування для здійснення підключення закладів соціальної інфраструктури до мережі Інтернет та закупівля послуг територіальними громадами.

Фахова підтримка здійснювалась шляхом:

- консультаційної підтримки: консультування органів місцевого самоврядування щодо найкращих практик та стратегій закупівель технічних засобів та послуг для забезпечення доступу до мережі Інтернет;

- інформаційної підтримки: забезпечення інформаційної підтримки органам місцевого самоврядування, шляхом надання доступу до різних джерел інформації про технічні засоби та послуги, що необхідні для забезпечення доступу до мережі Інтернет, такі як: ціни, відгуки від інших користувачів, технічні характеристики тощо;

- моніторингу та оцінки результатів: виявлення можливих проблем та забезпечення постійного контролю за процесом виконання підключення соціальних закладів до широкопasmового доступу до мережі Інтернет (ШСД).

✚ Сегментована модернізація комутаційного обладнання центру обробки даних.

Розпочато роботи з модернізації «ядра» центру обробки даних (ЦОД) за рахунок існуючого обладнання та сегментації серверної платформи та абонентського доступу.

Проведено модернізацію комутаційного вузла центру обробки даних з використанням наявного обладнання. Замінено комутатори та маршрутизатори у критичних місцях, що дозволило збільшити пропускну здатність каналів зв'язку. Також встановлене обладнання дозволяє підключити до інформаційно-комунікаційної мережі органів виконавчої влади та місцевого самоврядування Одеської області більшу кількість кінцевих користувачів. Модернізація комутаційного вузла також дозволила забезпечити сталий канал передачі даних між адміністративними будівлями Одеської обласної ради.

✚ Впровадження системи електронного документообігу СЕД «АСКОД».

Система електронного документообігу «АСКОД» впроваджена в усіх структурних підрозділах обласної державної адміністрації, обласної ради та районних державних адміністраціях. Також СЕД «АСКОД» впроваджено у 6 комунальних підприємствах (установах) Одеської обласної ради.

✚ Впровадження системи типу SIEM.

Для впровадження системи типу SIEM було розроблено технічне завдання на впровадження програмно - апаратної платформи. Програмна частина була доступна в необхідній кількості згідно наданого ТЗ. Проте, терміни поставки апаратної частини виходили за межі бюджетного фінансового року.

- ✚ **Забезпечення підключення до сервісів з використанням технології VPN.**

Розгорнуто серверну частину VPN. Забезпечено підключення 500 користувачів із використанням технології VPN. Впроваджено більше 500 ліцензій для організації доступу за технологією VPN, однак для більш захищеного доступу до інформаційних ресурсів ЦОД з використанням двофакторної аутентифікації тривають роботи з її налагодження.

5. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Виконання ключових кроків у 2023 році:

- ✚ **Проведення моніторингу стану реалізації інвестиційних проєктів, що реалізуються на території області підприємствами з іноземними інвестиціями.**

Впродовж 2023 року здійснювався моніторинг діяльності іноземних інвесторів з підготовкою відповідних аналітичних матеріалів про наявні проблеми і можливі шляхи їх вирішення та подальшим інформуванням Міністерства економіки України, зокрема щодо групи компаній Allseeds, ТОВ «СП Рісоіл Термінал», ДП «Контейнерний Термінал Одеса», а також компаній - виробників електроенергії з відновлювальних джерел енергії.

- ✚ **Інформування регіонів іноземних держав, з якими Одеська обласна державна адміністрація уклала угоди та меморандуми про міжрегіональне співробітництво, щодо потенційних можливостей Одеської області у сфері інвестицій та міжнародної торгівлі.**

Для презентації економічного потенціалу регіону в рамках «Днів Одеси в Бремені 2023» (10-19 листопада 2023 року) було підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали щодо співпраці Одеської області з Німеччиною у сфері зовнішньої торгівлі та інвестицій. За результатами візиту у грудні 2023 року проведено перемовини з товаровиробниками області щодо їх готовності вийти на ринок Німеччини за підтримки відповідних владних структур, організацій та установ м. Бремен у пошуку контрагентів/ритейлерів. Також, про потенціал області у сфері міжнародної торгівлі та інвестицій представники регіонального бізнесу інформували в рамках низки онлайн заходів (бізнес-форум «Україна-Чехія»; семінар «Торговельні зв'язки: В'єтнам – Україна»; онлайн захід «Баварія: країна виставок»; Українсько-Хорватський бізнес-форум. вебінар «Експорт до Великої Британії» тощо).

- ✚ **Надання сприяння ініціаторам створення індустріальних парків, які є власниками (орендарями) земельних ділянок щодо залучення потенційних інвесторів – резидентів індустріальних парків.**

У 2023 році проводилася робота щодо залучення потенційних резидентів до індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків, зокрема на Kartі інвестиційних та бізнес можливостей України, впровадженій Європейською Бізнес Асоціацією, Global Business for Ukraine спільно з ДУ «Юкрейнінвест», було розміщено інвестиційні пропозиції українською та англійською мовами щодо можливості стати учасником (резидентом) індустріальних парків «iPark» (Візирська сільська територіальна громада) та «ЕКОПОРТ» (Южненська міська територіальна громада).

✚ Популяризація інвестиційних можливостей області в частині реалізації проєктів на засадах державно-приватного партнерства та залучення інвестицій в рамках приватизації державного майна.

Залучення інвестицій через прозору приватизацію державного майна є одним із дієвих інструментів економічного розвитку та джерелом додаткових надходжень до бюджету. За підсумками 2023 року внесок Одеської області до бюджету від приватизації державних активів в рамках 22 успішних аукціонів склав понад 326,0 млн грн, що є третім показником серед усіх регіонів України. Найбільші доходи одержано за підсумками аукціонів з продажу: єдиного майнового комплексу державного підприємства «Морський торговельний порт Усть-Дунайськ» (201,0 млн грн); єдиного майнового комплексу державного підприємства «ТБК» (106,2 млн грн); єдиного майнового комплексу державного багатопрофільного підприємства «Урожай» (65,0 млн грн); єдиного майнового комплексу державного підприємства «Енергомонтажний поїзд № 754» (11,5 млн грн); табору праці та відпочинку з господарчими будівлями та спорудами (2,6 млн грн) тощо. Реалізацію започаткованих у довоєнний період масштабних інвестиційних проєктів на засадах державно-приватного партнерства у портовій сфері регіону призупинено через військові дії.

За результатами приватизації об'єктів спільної власності територіальних громад Одеської області до обласного бюджету надійшло 1,7 млн. грн.

✚ Сприяння реалізації інвестиційних проєктів, спрямованих на покращення транспортно-логістичного та експортного потенціалу області.

У 2023 році на державному та місцевому рівнях надавалось сприяння щодо реалізації інвестиційних проєктів у сфері логістики і розвитку портової інфраструктури. У пошуках альтернативних шляхів експорту компанії-експортери інвестували у розбудову власних потужностей для зберігання та перевалки вантажів: впродовж минулого року на Дунаї відкрили 23 нові термінали для перевалки вантажів. Загальні інвестиції в інфраструктуру Дунайських портів за підсумками минулого року склали близько 100 млн дол США.

✚ Актуалізація інвестиційних пропозицій територіальних громад області з включенням їх до Інвестиційного паспорту Одеської області.

Забезпечено актуалізацію інвестиційних пропозицій територіальних громад області та розміщення 174 анкет інвестиційних майданчиків типу brownfield і greenfield українською та англійською мовами на офіційному сайті обласної державної (військової) адміністрації (розділ «Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність»).

✚ Презентація інвестиційного та експортного потенціалу Одеської області серед дипломатичних представництв, міжнародних бізнес об'єднань та асоціацій, торгових представництв України за кордоном, а також на тематичних онлайн ресурсах.

З метою популяризації інвестиційного та експортного потенціалу регіону за кордоном серед міжнародних бізнес-об'єднань, асоціацій та торгових представництв підготовлено та надано ТПП України відповідні інформаційно-презентаційні матеріали для презентації Одещини в рамках «Всесвітнього Конгресу Торгових Палат», який відбувся у червні 2023 року у м. Женева (Швейцарія). Також, впродовж 2023 року було забезпечено підготовку (на 2-х мовах) та розміщення 11 регіональних пропозицій на Kartі інвестиційних та бізнес можливостей України.

Крім того, для поширення інформації щодо інвестиційного потенціалу Одещини серед потенційних закордонних інвесторів на розгляд аналітиків ДУ «Юкрейнінвест» було надано інвестиційні пропозиції області, як у розрізі територіальних громад, так і за окремими секторами економіки.

✚ Сприяння налагодженню прямих ділових зв'язків між підприємствами-експортерами Одеської області та закордонними партнерами шляхом залучення до участі у тематичних онлайн та офлайн заходах, торговельних місіях та бізнес-зустрічах.

У 2023 році представників регіональної бізнес-спільноти було запрошено до участі у 20 тематичних онлайн та офлайн заходах (8 онлайн вебінарів; 5 бізнес-форумів; 3 конференції; 2 виставки та 2 семінари). Одним із знакових заходів у сфері міжнародної торгівлі до участі у якому було залучено 54 місцевих компанії став воркшоп «Експортне фінансування: доступні можливості та перспективи розвитку» (27.03.2023), в рамках якого Експортно-кредитне агенство презентувало суб'єктам підприємництва діючі програми з підтримки вітчизняного експорту та страхування контрактів у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

✚ Здійснення моніторингу географічної та товарної структури експорту Одеської області та надання пропозицій регіональним товаровиробникам, бізнес об'єднанням та асоціаціям щодо перспективних ринків збуту.

Впродовж минулого року на постійній основі здійснювався моніторинг географічної та товарної структури експортно-імпортних операцій підприємств області з визначенням ключових ринків збуту продукції (товарів) місцевих виробників та підготовкою інформації щодо експортних можливостей області, перспективних ринків реалізації продукції та товарів місцевих виробників.

З метою сприяння розширенню ринків збуту продукції та товарів місцевих виробників на сайті обласної державної (військової) адміністрації у розділі «Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність» для експортерів області розміщено інформацію стосовно діючих інструментів, організацій та установ з підтримки експорту. Одним із найбільш дієвих інструментів підтримки вітчизняного експорту є платформа «NAZOVNI», яка призначена для надання дипломатичного сприяння українським експортерам за кордоном.

6. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Виконання ключових кроків у 2023 році:

✚ *Розвиток енергетичної інфраструктури з відновлюваних джерел енергії.*

Протягом 2023 року потужність мережі енергетичної інфраструктури з відновлювальних джерел енергії області збільшилась на 73,3 МВт.

Не зважаючи на важкий період, спричинений військовою агресією російської федерації проти України, у травні 2023 року на території Білгород-Дністровського та Одеського районів розпочала генерацію електричної енергії друга черга Дністровської ВЕС компанії Elementum Energy потужністю 60,0 МВт. Також, ТОВ «АТЛАС РЕНЬЮЕБЛ ЕНЕРДЖИ» завершило реалізацію проекту з будівництва дахової сонячної електростанції (1 черга) потужністю 0,6 МВт (Білгород-Дністровський район, смт Сарата).

На 01.01.2024 на території області працює 75 об'єктів енергетичної інфраструктури з відновлювальних джерел енергії загальною потужністю 761,6 МВт (суб'єкти господарювання ліцензіати НКРЕКП): 67 СЕС - 529,3 МВт; 4 ВЕС – 209,2 МВт; 1 ГЕС - 0,9 МВт; 2 БІОГАЗ - 6,2 МВт (1 комплекс з перероблювання органічних відходів і силосу в біогаз; 1 виробничий об'єкт електрогенераторної /когенераційної/ установки для виробництва електричної енергії); 1 БІОМАСА - 16,0 МВт.

За інформацією АТ «ДТЕК «ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» за 2023 рік до електричних мереж приєдналися 491 домогосподарств, які виробляють екологічно чисту електроенергію і забезпечують не тільки власні потреби, а й продають залишок в мережу на підставі договорів про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом. Приєднана потужність – 12,6 МВт.

На 01.01.2024 на території області 2811 сонячних електростанцій приватних домогосподарств, встановленою потужністю 70,2 МВт. За 2023 рік згенеровано 82,9 млн кВт·год електричної енергії.

Загальна потужність мережі енергетичної інфраструктури з відновлювальних джерел енергії Одеської області майже 832 МВт (суб'єкти господарювання ліцензіати НКРЕКП, сонячні електростанції приватних домогосподарств та інші суб'єкти господарювання).

Слід зазначити, що внаслідок постійних масованих атак ворога енергетична інфраструктура Одещини, зокрема підстанції та мережі оператора системи передачі, були суттєво пошкоджені. З метою забезпечення альтернативним живленням об'єктів критичної інфраструктури, об'єктів соціальної сфери області та інших об'єктів, що розташовані на території області, з початку 2023 року реалізовано ряд проєктів. У м. Одеса реалізований проєкт з влаштуванням альтернативного джерела енергії на даху будівлі закладу охорони здоров'я Одеської міської ради, встановлені сонячні панелі потужністю 30 кВт та накопичувачі енергії – 40 кВт, крім того, економія бюджетних коштів на рік буде складати близько 400 тис грн.

Суб'єкт господарювання, що надає послуги централізованого водопостачання м. Чорноморськ, за рахунок донорської допомоги реалізував проєкт з влаштування двох автономних сонячних електростанцій для забезпечення безперебійного водопостачання мешканцям міста у разі відсутності традиційного електропостачання (потужність 53,8 кВт, накопичувачі енергії – 119,6 кВт).

За ініціативою Європейської Комісії для забезпечення електропостачання об'єктів критичної інфраструктури у 2023 році розпочата реалізація проєкту «Промінь надії» з оснащення українських лікарень сонячними панелями італійської компанії Enel разом з гібридними інверторами та установками зберігання енергії. У проєкті беруть участь три заклади охорони здоров'я Одеської області. У грудні 2023 року завершена реалізація проєкту: на даху комунального некомерційного підприємства «Центральна міська лікарня Ренійської міської ради» встановлені фотовольтаїчні модулі (51 шт., одиничною потужністю 550 Вт, загальною потужністю 28,05 кВт) та гібридний інвертор номінальною одиничною потужністю 20 кВт.

✚ *Створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в енергетичний сектор.*

З початку 2023 року на розвиток енергетичної інфраструктури з відновлюваних джерел енергії була залучена значна частина вітчизняних та іноземних інвестицій.

Відповідно до типової фінансової моделі вітроелектростанції та типової фінансової моделі сонячної електростанції приватного домогосподарства, що розроблена Держенергоефективність, та донорської допомоги для забезпечення альтернативним живленням двох об'єктів (об'єкт критичної інфраструктури та заклад охорони здоров'я) в розвиток мережі енергетичної інфраструктури з відновлювальних джерел енергії за 2023 рік інвестовано майже 85 млн євро.

✚ *Здійснення енергозберігаючих та енергоефективних проєктів/заходів.*

На здійснення енергозберігаючих та енергоефективних заходів з початку року були залучені кошти з бюджетів різних рівнів.

Одеська область приймає участь у реалізації Програми «Енергодім» державної установи «Фонд енергоефективності». Діяльність Фонду фінансується за рахунок коштів Держбюджету України, фінансової підтримки ЄС та уряду Німеччини.

В рамках реалізації Програми передбачено фінансування трьох траншів, а саме, часткове відшкодування вартості попереднього енергетичного аудиту, розробки проєктної документації та її експертизи, вартості здійснених заходів з енергоефективності.

За 2023 року до участі у Програмі від області подано нових 11 проєктів (Пакет «А»), завершилась реалізація 1-го проєкту Пакет «А», з держаного бюджету виплачене часткове (або повне) відшкодування по трьом траншам на загальну суму 9,844 млн грн, 11-ть грантових договорів розірвано.

Всього на початок 2024 року за Одеською областю рахується 33 схвалені проєкта, оціночною вартістю 233,6 млн грн, сім з яких завершилися. По проєктах вже виплачене часткове (або повне) відшкодування на загальну суму майже 24,1 млн грн. Економія енергії в завершених проєктах, за різницею показників енергетичних сертифікатів складає 5 687 161 кВт*год/рік, а скорочення викидів CO² – 1373,3 тонн/рік.

Також, на території м. Одеса, м. Болград та м. Южне діють місцеві програми «Енергодім». Протягом 2023 року з бюджетів м. Одеса та м. Южне надана безповоротна фінансова допомога 4 ОСББ на суму майже 2,3 млн грн.

На території області протягом 2023 року продовжувалась реалізація «Регіональної цільової програми енергоефективності Одеської області на 2020-2023 роки». За 2023 рік за рахунок бюджетів різних рівнів на суму майже 726,5 млн грн здійсненні енергозберігаючі та енергоефективні заходи: термомодернізація та ремонт будівель; ремонт вуличного освітлення, встановлення світлодіодних ламп; модернізація системи водопостачання та водовідведення, встановлення енергоефективного обладнання; встановлення вузлів обліку енергоносіїв.

✚ *Впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії.*

Для зниження витрат бюджету на енергоносії в області продовжується реалізація ЕСКО-механізму у бюджетній сфері.

Всього на території Одеської області на кінець 2023 року укладено з інвесторами 74 енергосервісних договорів на загальну суму майже 65 млн грн. За моделлю поглибленого партнерства укладено 4 енергосервісних договору.

Заплановані заходи відповідного до укладених енергосервісних договорів це впровадження модульного індивідуального теплового пункту із системою погодного регулювання та онлайн диспетчеризацією, а також надання послуг з енергосервісу (забезпечення рівня скорочення споживання та витрат на теплову енергію). Реалізація зазначених проєктів дозволить зменшити споживання теплової енергії у закладах у середньому на 24% (від 18% до 30%). За розрахунками очікуване скорочення витрат на комунальні послуги на період дії договорів маже 70 млн грн.

За 2023 рік: виконані умови по 13 Еско-договорам; нові енергосервісні договори на території області не укладались.

На території області функціонує мережа об'єктів теплоенергетики, що виробляють теплову енергію з альтернативних видів палива (деревне паливо/вугілля, паливо з відходів сільського господарства у вигляді гранул або брикетів та інш.), що дають можливість зменшити навантаження на бюджети різних рівнів.

З метою зменшення споживання та заміщення використання традиційних видів палива під час підготовки до опалювального періоду 2023 - 2024 років в громадах області проведена робота із переведення котелень на альтернативні види палива, а також, комбіноване використання традиційних видів палива (вугілля) та альтернативних видів палива (твердопаливні котли).

На початок 2024 року мережа об'єктів теплоенергетики, що виробляють теплову енергію з альтернативних видів палива досягла показника 243 біокотельні потужністю майже 96 Гкал/год.

Динаміка розвитку мережі об'єктів теплоенергетики, що виробляють теплову енергію з альтернативних видів палива за два останні роки: збільшення на 28,9% кількості біокотелень та на майже 36,3% потужності біокотелень (опалювальний період 2022-2023 роки / початок опалювального періоду 2023-2024 роки).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2021 №1460 «Про впровадження систем енергетичного менеджменту» на об'єктах спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, повноваження з управління якими делеговані облдержадміністрації, здійснюються заходи щодо впровадження системи енергетичного менеджменту, що визначає енергетичну політику, цілі, енергетичні завдання та управлінські рішення, спрямовані на планування та управління ефективністю споживання енергетичних ресурсів. Процес впровадження системи енергетичного менеджменту розпочався та у районних державних адміністраціях та органах місцевого самоврядування області.

Системи енергетичного менеджменту запроваджуються з метою: ефективного споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг; раціонального використання коштів на оплату енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг, впровадження заходів з енергоефективності та інших витрат; підвищення рівня енергетичної ефективності у будівлях та зменшення викидів CO².

 Впровадження заходів з ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях.

Одним із заходів з ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях є забезпечення комерційного, у тому числі розподільного, обліку послуг з постачання теплової енергії та централізованого водопостачання відповідно до вимог Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».

На початок 2024 року частка оснащення багатоквартирних житлових будинків побудинковими приладами обліку теплової енергії у відсотках до загальної кількості багатоквартирних будинків, які підлягають оснащенню, складає 96,87% та 88,2% нежитлові будинки.

Частка оснащення побудинковими приладами обліку водопостачання у житлових будинках в Одеській області у відсотках до загальної кількості багатоквартирних будинків, які підлягають оснащенню складає 88,6%, у нежитлових – 99,3%.

✚ Зниження енергоємності виробництва теплової енергії, зменшення обсягу втрат енергоресурсів під час її транспортування та постачання за рахунок заміни і модернізації котлів, установлення блочно-модульних котельнь, утилізаторів тепла вихідних газів, індивідуальних теплових пунктів, заміни аварійних і ветхих теплових мереж.

З метою зниження енергомісткості виробництва теплової енергії та зменшення обсягів втрат енергоресурсів за 2023 рік в рамках реалізації «Регіональної цільової програми енергоефективності Одеської області на 2020-2023 роки» за рахунок бюджетів різних рівнів (91 647,8 тис грн) профінансовані роботи з модернізації систем теплопостачання (встановлення енергоефективного обладнання), технічне переоснащення та встановлення нових котлів на альтернативних видах палива. Заходи здійснені на території 32 населених пунктів області на 84 об'єктах: 29 об'єктів систем централізованого теплопостачання /мережі, котельні/; заклади охорони здоров'я – 8; заклади освіти – 41; житловий фонд – 1; адмінбудівлі – 5.

✚ Будівництво ПЛ 330 кВ Новоодеська-Арциз із заміною АТ-2 на ПС 330 кВ «Арциз».

Будівництво ПЛ 330 кВ «Новоодеська – Арциз» за зазначеним варіантом дозволить уникнути проходження високовольтної лінії по території Республіки Молдова та вирішить сьогоденну проблему енергозалежності української енергосистеми від стабільності функціонування об'єктів енергосистеми Республіки Молдова. Даний проект затверджений розпорядженням КМУ від 16.12.2020 № 1581-р «Про затвердження переліку пріоритетних для держави інвестиційних проектів до 2023 року» та визначений як один з пріоритетніших проектів по південному регіону.

З метою прискорення реалізації даного проекту розпорядженням начальника Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 30.06.2022 № 375/А2022 «Про погодження місця розташування об'єкта» НЕК Укренерго погоджено місце розташування об'єкта «Нове будівництво ПЛ 330 кВ Новоодеська Арциз», з використанням траси ПЛ 110 кВ із її перевлаштуванням у двоколову ЛЕП, на території Одеського та Білгород-Дністровського районів Одеської області

7 листопада 2022 року НЕК «Укренерго» викуплено у АТ «ДТЕК Одеські електричні мережі» ПЛ 110 кВ Канал - Старокозаче, що дозволить використати її трасу для будівництва ПЛ 330 кВ «Новоодеська – Арциз», мінімізує вплив на навколишнє оточуюче середовище та прискорить реалізацію даного проекту.

25 травня 2023 року НЕК «Укренерго» проведено тендерні процедури на визначення підрядної організації з будівництва першої черги лінії та укладено відповідний договір.

Розпорядженням начальника (голови) обласної державної (військової) адміністрації від 23.06.2023 № 371/А-2023 «Про надання приватному акціонерному товариству «Національна енергетична компанія «Укренерго» дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення в постійне користування земельних ділянок, із зміною цільового призначення», ПАТ «НЕК «Укренерго»» надано дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення в постійне користування 35 земельних ділянок загальною площею 0,63 га, зі зміною цільового призначення з 10,13 – земельні ділянки запасу, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам, на 14,02 – для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної енергії, з метою розміщення опорних конструкцій лінії електропередачі ПЛ 330кВ «Новоодеська – Арциз». Наразі ПАТ НЕК «Укренерго» опрацьовується питання розроблення проекту землеустрою відповідно до вищезазначеного розпорядження обласної державної адміністрації.

Крім того, ПАТ НЕК «Укренерго» 06 листопада 2023 року проведено тендерні процедури на визначення підрядної організації з будівництва першої черги лінії, наразі обирається переможець із подальшим укладенням відповідного договору.

7. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СФЕРА

7.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці ***Виконання ключових кроків у 2023 році***

✚ Розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць.

У 2023 році в Одеській обласній службі зайнятості було заявлено 14,8 тис. вакансій від роботодавців. В цілому по області були укомплектовані понад 11,1 тис. вакансій. Рівень укомплектування вакансій склав 74,4 %.

Всього отримали роботу 12,9 тис. осіб. Рівень працевлаштування безробітних складає 24,9 %.

✚ Підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення.

У 2023 році за сприяння служби зайнятості проходили професійне навчання 1,2 тис. осіб, рівень працевлаштування після закінчення професійного навчання склав 76,9%.

В Державному навчальному закладі «Одеський центр професійно-технічної освіти ДСЗ» (далі – ДНЗ «Одеський ЦПТО ДСЗУ») навчалися 1,1 тис. осіб, шляхом стажування у роботодавців - майже 100 осіб.

Підвищували кваліфікацію на курсах цільового призначення понад 600 осіб.

Для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці державною службою зайнятості Одеської області видано 668 ваучерів, з них: 124 особи з числа внутрішньо переміщених осіб; 55 осіб з інвалідністю; 4 особи з числа учасників бойових дій; 485 осіб віком старше 45 років, страховий стаж яких становить не менше 15 років.

В рамках Урядового проєкту «єРобота» протягом 2023 року було подано 930 заяв на отримання грантів. Позитивні рішення від Державної служби зайнятості

отримали 352 фізичних та юридичних осіб на загальну суму 85 млн. грн, заплановано створити 785 робочих місць. Станом на 01.01.2024 року профінансовано 241 грантоотримувача на загальну суму 57,7 млн. грн.

✚ Підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції.

Одеська обласна служба зайнятості реагує на виклики, спричинені складною ситуацією на ринку праці, забезпечуючи надання шукачам роботи своєчасних та якісних послуг, спрямованих на прискорення їх працевлаштування. З метою підвищення мобільності робочої сили служба зайнятості проводила профорієнтаційну роботу. Профорієнтаційними послугами хоплено 61,9 тис. осіб, з яких майже 20,0 тис. осіб мали статус зареєстрованого безробітного.

Проведено 8,0 тис. профінформаційних та профконсультаційних групових заходів.

Для надання інформаційної та методичної підтримки населенню: організовано щотижневе проведення навчальних онлайн-семінарів за темами «Кредитування бізнесу» та «Бізнес-планування»; проведено 495 заходів за темами «Генеруй бізнес-ідею та розпочни свій бізнес», «Кредитування бізнесу» та «Бізнес-планування» для 3,1 тис. учасників; проведено 22 заходи для 172 учасників бойових дій; проведено 95 заходів для 1,6 тис. внутрішньо переміщених осіб.

ДНЗ «Одеський ЦПТО ДСЗУ» проводить короткострокове онлайн навчання щодо підготовки бізнес-планів на мікрогранти/гранти.

✚ Сприяння зайнятості громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції та демобілізованих військовослужбовців учасників антитерористичної операції.

Для учасників бойових дій, що звертаються за допомогою до служби зайнятості, пропонується найширший спектр послуг з професійної адаптації, забезпечення супровіду і надання практичної та методичної допомоги.

Протягом 2023 року учасники бойових дій:

- скористались послугами 127 осіб;
- мали статус безробітного 113 осіб, з них 21 особа з інвалідністю;
- працевлаштовані – 23 особи;
- проходили професійне навчання – 6 осіб;
- отримали ваучер – 4 осіб;
- брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру – 1 особа;
- охоплено профорієнтаційними послугами – 106 осіб.

Відповідно до постанови КМУ від 15.09.2023 № 984 учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни мають можливість пройти навчання в закладах професійної (професійно – технічної) освіти Державної служби зайнятості для підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці.

З квітня 2023 року Уряд запровадив нові грантові програми для ветеранів та членів їх сімей на започаткування або розвиток власного бізнесу.

Позитивні рішення отримали 6 осіб з числа учасників бойових дій та членів їх сімей на загальну суму 2,6 млн. грн, планується створити 13 робочих місць. Станом на 0.01.2024 рік профінансовано 4 грантоотримувача на суму 1,6 млн. грн.

У січні 2024 року прийняті 19 позитивних рішень (у т.ч. одна особа з числа учасників бойових дій) по заявам, які були подані у 2023 році, на загальну суму 4,6 млн. грн та профінансовано на загальну суму 1,3 млн грн

✚ Залучення працевдатних осіб до суспільно корисних робіт, що виконуються під час запровадження трудової повинності в умовах воєнного стану.

Одним із напрямків активної політики зайнятості населення є організація суспільно корисних робіт в рамках Урядового проекту «Армія відновлення». Служба зайнятості залучає до суспільно корисних робіт зареєстрованих безробітних та здійснює фінансування заробітної плати цих осіб. Протягом 2023 року, за сприянням Одеської обласної служби зайнятості, до участі у суспільно корисних роботах залучено 1,2 тис. осіб з числа зареєстрованих безробітних.

Змінами законодавства запроваджено нові активні програми зайнятості, які передбачають надання компенсації роботодавцям за працевлаштування деяких категорій громадян, та спрямовані на створення та збереження робочих місць, розвиток бізнесу шляхом надання фінансової допомоги роботодавцям:

- за програмою надання компенсації витрат роботодавцям на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні згідно постанови КМУ від 20.03.2022 № 331 прийнято рішення щодо 409 працевлаштованих ВПО до 179 роботодавців;

- за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб згідно постанови КМУ від 08.09.2015 № 696 прийнято 25 рішень щодо надання роботодавцям компенсації на оплату праці;

- згідно постанови КМУ від 10.02.2023 № 124 «Про затвердження Порядку надання роботодавцям компенсацій за працевлаштування зареєстрованих безробітних» роботодавцями подано до філій ООЦЗ 98 заяв та прийнято 65 позитивних рішень;

- згідно з постановою КМУ від 18.04.2023 № 338 «Про затвердження Порядку компенсації суб'єктам малого підприємництва фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування зареєстрованих безробітних на нові робочі місця» роботодавцями подано 137 заяв та прийнято 69 позитивних рішень.

✚ Підтримка сталого середовища для внутрішньо переміщених осіб, зокрема реалізація комплексу заходів, що стосуються адаптації до нового місця проживання, забезпечення базових потреб населення на належному рівні, продовольчої безпеки, працевлаштування, соціальної підтримки та створення сприятливих умов для повернення до своїх домівок.

У зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України відбувається масштабне переміщення громадян до інших регіонів України.

На 01.01.2024 по Одеській області в Єдиній базі внутрішньо переміщених осіб (далі–ВПО) обліковувалось 225 962 особи.

Служба зайнятості пропонує ряд сервісів та послуг, спрямованих на сприяння у працевлаштуванні переселенців на новому місці. Це підбір роботи, профорієнтаційні послуги, отримання ваучера на навчання, надання грантів для створення або розвитку власної справи тощо.

Впродовж 2023 року внутрішньо переміщені особи:

- скористались послугами – 2,8 тис. осіб;
- мали статус безробітного – 1,9 тис. осіб, з них 94 осіб з інвалідністю;
- працевлаштовані майже 0,7 тис. осіб;
- отримали компенсацію (постанова КМУ 331) – 409 осіб;
- проходили професійне навчання – 0,1 тис. осіб;
- отримали ваучер – 124 особи;
- отримали гранти – 21 особа;
- брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру – 24 особи;
- охоплено профорієнтаційними послугами – 1,7 тис. осіб.

7.2. Грошові доходи населення, заробітна плата, легалізація заробітної плати та погашення заборгованості з її виплатами

Виконання ключових кроків у 2023 році

✚ Налагодження ефективної співпраці відповідних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади щодо здійснення контролю своєчасної і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплати праці, виконання роботодавцями умов колективних договорів та галузевих угод у частині оплати праці, недопущення необґрунтованого зменшення заробітної плати.

Управління інспекційної діяльності в Одеській області Південного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці з липня 2023 розпочато проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю, з питань дотримання строків та першочерговості виплати заробітної плати. В ході заходів державного нагляду (контролю) встановлено, що 39 роботодавців заборгували працівникам заробітну плату на загальну суму 173,9 млн грн. За результатами перевірок видано 40 приписів про усунення виявлених порушень, на виконання яких 24 роботодавця усунули порушення та повністю (або частково) погасили заборгованість із виплати заробітної плати на загальну суму 2,2 млн грн.

За результатами розгляду матеріалів перевірок Головного управління ДПС в Одеській області управління інспекційної діяльності в Одеській області Південного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, у зв'язку з виявленими порушеннями законодавства про працю, до 34 суб'єктів господарської діяльності застосовані штрафні санкції на загальну суму 2,5 млн грн, та до 24 попередження. У зв'язку зі створенням перешкод при проведенні заходу контролю на 3 суб'єктів господарювання, керуючись абзацами 8, 9 частини 2 статті 265 КЗпП України, накладено штрафні санкції на загальну суму 147, 4 тис грн.

Матеріали 19 перевірок направлені до Головного управління Національної поліції в Одеській області за ознаками злочину, передбаченого ст.175 КК України, складено 21 протокол про адміністративну відповідальність за ч.1 ст.41 КУпАП.

Головним управлінням статистики в Одеській області щомісячно надається інформація про заборгованість з виплати заробітної плати штатних працівників на підприємствах (організаціях, установах) області.

Керівництвом Одеської обласної державної (військової) адміністрації 14 вересня 2023 року прийнято участь у засіданні Міжвідомчої робочої групи з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення) під головуванням заступника Міністра економіки України.

Проведено робочі зустрічі з керівниками підприємств–боржників з виплати заробітної плати, у тому числі: ДП «Дослідне господарство «Южний», ДП «Одеський центр південного науково–дослідного інституту морського рибного господарства та океанографії», «СП «Одеські дріжджі», ДП «Науково-дослідний проектно-конструкторський інститут морського флоту України з дослідним виробництвом», ТДВ «Бетонекс», ДП «Дирекція з будівництва міжнародного аеропорту «Одеса», Спеціалізований санаторій Салют», ТОВ «Перший Дім», ТОВ «Бафі», ДП Одеський облавтодор ВАТ «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України», ДРПВІ «Укрпівдендипроводгосп», ДП ВШ «Устьдунайводшлях», ДП ДГ імені О.В.Суворова Національного наукового центру інституту виноградарства і виноробства імені В.Є. Таїрова, ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія», ДП «Дослідне господарство «Андріївське» Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України», ДП «Дослідне господарство «Южний» Селекційно-генетичного інституту Національного центру насіннезнавства та сортовивчення». Надані протокольні доручення керівникам підприємств та здійснено контроль за їх виконанням.

У листопаді проведено засідання обласної комісії з питань дотримання законодавства про працю за участю представника Південного міжрегіонального Департаменту НСЗУ та керівників комунальних закладів охорони здоров'я щодо необхідності реорганізації медичних закладів, перегляду наданих пакетів медичних послуг та проведення їх оптимізації на 2024 рік.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.09.2022 № 1037 «Деякі питання здійснення спеціального моніторингу погашення підприємствами, установами і організаціями заборгованості із заробітної плати» обласною, районними державними адміністраціями щотижня забезпечується здійснення спеціального моніторингу погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, в установах і організаціях, які належать до сфери їх управління або розміщуються на відповідній території.

Департаментом економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації системно здійснюється аналіз рівня заробітної плати штатних працівників у розрізі 91 територіальної громади.

✚ Проведення роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо недопустимості використання робочої сили з порушенням трудового законодавства.

Південним міжрегіональним управлінням Державної служби з питань праці з метою інформування про найбільш ефективні способи додержання законодавства про працю з питань оформлення трудових відносин проведено 13 429 інформаційних відвідувань, за результатами яких роботодавцями працевлаштовані 10 458 осіб.

Одеською обласною службою зайнятості протягом 2023 року проведено 254 семінари за участю 1 583 роботодавців щодо офіційного оформлення трудових відносин та створення гідних умов праці. На веб-сторінці Одеського ОЦЗ було розміщено 89 публікацій із зазначеної тематики, а на офіційних сайтах РДА та ТГ області – 83 матеріали. Питання висвітлювалось в сюжетах ТРК «Град», «1 Міський» та «7 канал», всього – 17 ефірів.

✚ **Сприяння скороченню нелегальної зайнятості населення області, легалізації трудових відносин та зростання середнього рівня заробітної плати.**

Головним управлінням ДПС в Одеській області за січень – грудень 2023 року під час проведення 313 фактичних перевірок встановлено 175 працівників без офіційного працевлаштування. Легалізовано 710 працівників.

✚ **Посилення роботи щодо забезпечення додержання мінімальних гарантій з оплати праці та у сфері боротьби з тіньовою зайнятістю, проведення правової роз'яснювальної роботи.**

На спільних комісіях з місцевими органами влади заслухано 987 керівників підприємств, підвищили рівень заробітної плати 648 платників, до бюджету додатково надійшло 6,8 млн грн податку та збору на доходи фізичних осіб та 8,3 млн грн єдиного внеску.

Підрозділами ГУ ДПС в Одеській області заслухано 711 керівників підприємств, з них 188 фізичних осіб-підприємців, що використовують працю найманих працівників. Підвищили рівень заробітної плати 448 платників, до бюджету додатково надійшло 9,2 млн грн податку та збору на доходи фізичних осіб, 11,4 млн грн єдиного внеску.

7.3. Соціальне забезпечення

Відповідно до рішення Одеської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 38-VIII «Про затвердження обласної комплексної програми соціальної підтримки населення на 2021 – 2023 роки «Соціальний захист населення в Одеській області» (із змінами) на реалізацію заходів програми за рахунок коштів обласного бюджету у 2023 році були передбачені видатки у сумі 54 846,5 тис. грн. Профінансовано за 2023 рік – 35 242,6 тис. грн.

Виконання ключових кроків у 2023 році:

✚ **Надання матеріальної допомоги мешканцям Одеської області, які опинилися у скрутному становищі внаслідок непередбачених обставин, за рахунок коштів обласного бюджету.**

За 2023 рік матеріальну допомогу отримали 1093 особи на загальну суму 18 000,0 тис. грн.

✚ **Надання щомісячних довічних стипендій особам, які досягли 100-річного віку.**

За 2023 рік зазначені стипендії отримало 147 осіб за рахунку коштів територіальних громад на загальну суму 565,1 тис. грн.

✚ **Надання щоквартальної матеріальної допомоги колишнім політ'в'язням і репресованим.**

За 2023 рік зазначену допомогу отримало 35 осіб за рахунку коштів територіальних громад на загальну суму 79,6 тис. грн.

✚ **Надання щорічної цільової адресної допомоги мешканцям Одеської області, постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи 1 категорії до Дня Річниці**

Чорнобильської трагедії (розмір виплати з обласного бюджету визначається з урахуванням виплат з місцевих бюджетів).

За 2023 рік цільові адресні допомоги отримало 697 осіб за рахунку коштів територіальних громад на загальну суму 79,6 тис. грн 1 092,2 тис. грн.

✚ Надання щорічної цільової адресної допомоги сім'ям загиблих (померлих) осіб, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою до Дня Річниці Чорнобильської трагедії (за рахунок коштів одного із бюджетів).

За 2023 рік цільову адресну допомогу отримало 236 осіб за рахунку коштів територіальних громад на загальну суму 79,6 тис. грн 512,3 тис. грн.

Надання щорічної виплати сім'ям загиблих працівників органів внутрішніх справ до Дня вшанування пам'яті працівників органів внутрішніх справ, які загинули при виконанні службових обов'язків.

Щорічну виплату з обласного бюджету отримало 8 осіб на загальну суму 24,00 тис. грн та 46 осіб за рахунку коштів територіальних громад на загальну суму 477,1 тис. грн.

✚ Надання щомісячних стипендій особам з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій Другої Світової війни, що є мешканцями Одеської області.

Щомісячні стипендії отримало 247 осіб за рахунок бюджетів територіальних громад на загальну суму 2 517,8 тис. грн.

✚ Надання щомісячної допомоги сім'ям загиблих (померлих) учасників АТО, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими безвісти військових, зокрема співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України та дітям до досягнення 18-річного віку.

Щомісячну допомогу отримало 347 осіб за рахунок бюджетів територіальних громад на загальну суму 4 771,0 тис. грн.

✚ Надання щомісячної стипендії особам з інвалідністю, які брали участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

Щомісячну стипендію отримало 724 особи за рахунок бюджетів територіальних громад на загальну суму 7 317,0 тис. грн.

7.4. Житлово-комунальне господарство

Відповідно до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та з метою розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, Департаментом розроблено регіональну програму «Питна вода Одещини» на 2021-2024 роки, яка затверджена рішенням Одеської обласної ради від 16.04.2021 № 141-VIII (далі – Програма).

У 2023 році з обласного бюджету не виділялися кошти на виконання зазначеної Програми.

Забезпеченість населення країни якісною питною водою є пріоритетним напрямком діяльності облдержадміністрації і насамперед у період війни. Тому у 2023 році на розвиток та реконструкцію систем водопостачання та водовідведення області спрямовано 233 026,8 тис. грн у тому числі за рахунок: державного бюджету – 1 700,0 тис. грн; обласного бюджету розвитку – 7 396,2 тис. грн; місцевих районних бюджетів – 9 232,8 тис. грн; бюджетів органів місцевого самоврядування – 209 606,9

тис. грн; інших коштів не бюджетних джерел – 5 090,9 тис. грн.

Всього протягом 2023 року: пробурено артезіанських свердловин – 12 од.; проведено ремонт артезіанських свердловин на – 26 од, у тому числі замінено 4 башти; замінено насосне обладнання на артезіанських свердловинах – 16 од; побудовано водопровідних мереж – 9,4 км; замінено водопровідних мереж – 4,8 км; проведено капітальний ремонт на водопровідних мережах – 7,2 км; замінено каналізаційних мереж – 2,2 км; проведено капітальний ремонт на каналізаційних мережах – 1,9 км; проведено реконструкцію однієї КНС; здійснено ремонтні роботи на двох ВНС.

Проведено заходи щодо встановлення 6 одиниць систем доочищення питної води (у селах Делень, Нова Іванівка, Главані Болградського району). Також за допомогою Ізраїльської компанії LKH-Group встановлено водоочисні станції у селі Виноградівка Тарутинської громади, містах Арциз та Болград Болградського району.

За підтримки International Medical Corps та за сприянням Одеської обласної державної (військової) адміністрації в області продовжується реалізація проєкту з будівництва артезіанських свердловин, із встановлення систем доочищення води, метою якого є забезпечення альтернативним питним водопостачання закладів охорони здоров'я Одеської області.

В рамках проєкту забезпечено альтернативним питним водопостачанням Одеський обласний онкологічний диспансер, Одеську обласну клінічну лікарню, Одеську обласну дитячу лікарню та Одеський обласний центр психічного здоров'я. Роботи продовжуються.

8. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

8.1. Освіта

Виконання ключових кроків у 2023 році

✚ Відновлення приміщень пошкоджених закладів освіти.

В умовах війни, під час постійних обстрілів не уникнути пошкоджень будівель закладів освіти. Із 821 закладу дошкільної освіти, із них 734 заклади комунальної власності територіальних громад, 2 заклади державної власності та 85 приватних закладів було пошкоджено 13 закладів (1,5%), частково проведено відновлювальні роботи у всіх закладах дошкільної освіти.

3 712 закладів загальної середньої освіти, з них: 628 закладів комунальної форми власності територіальних громад, 2 заклади державної форми власності, 25 закладів обласної комунальної власності, 57 приватних закладів зазнали пошкоджень 28 закладів загальної середньої освіти (4%), частково проведено відновлювальні роботи у всіх закладах.

Серед 30 закладів професійної (професійно-технічної) освіти (з них: 2 у стадії реорганізації; 23 – заклади самостійні юридичні особи, 3 - у складі закладів вищої освіти, 1 - коледж та 1 навчальний центр при установі виконання покарань), 37 закладів фахової передвищої освіти та 18 закладів вищої освіти (з них: 2 зі специфічними умовами навчання), зазнали пошкоджень 24 заклади освіти (21%), всі приміщення відновлено.

З 98 закладів позашкільної освіти (з них 63 заклади позашкільної освіти комунальної форми власності територіальних громад та 35 спеціалізованих закладів позашкільної освіти спортивного профілю (ДЮСШ), пошкоджено приміщення 8 закладів освіти (8%), з них відновлено 5 закладів (5%).

✚ Створення безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу.

Для забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти функціонує 492 власних укриття та 95 укриттів, які знаходяться поблизу. У 2023 році фонд споруд цивільного захисту та найпростіших укриттів у закладах освіти області становив 1177 одиниць місткістю 259 125 осіб: фахової передвищої та вищої – 139 од. місткістю 38 610 осіб; професійної (професійно-технічної) – 39 од. місткістю 11 675 осіб; загальноосвітньої – 696 од. місткістю 167 552 осіб, дошкільної освіти – 303 од. місткістю 34 288 осіб. За інформацією органів управління освітою, на балансі закладів освіти перебувало 109 од. споруд цивільного захисту (ПРУ та сховища) місткістю 57 648 осіб, у тому числі: фахової передвищої – 18 од. з місткістю 7 800 осіб; професійної (професійно-технічної) – 3 од. місткістю 2306 осіб; загальноосвітньої – 61 од. місткістю 33 515 осіб; дошкільної освіти – 27 од. місткістю 14 027 осіб. Також на балансі закладів освіти області перебувало 1068 найпростіших укриттів та споруд подвійного призначення місткістю 201 477 осіб, у тому числі: фахової передвищої – 121 од. місткістю 30 810 осіб; професійної (професійно-технічної) – 36 од. місткістю 9 369 осіб; загальноосвітньої – 635 од. місткістю 134 037 осіб; дошкільної освіти – 276 од. місткістю 20 261 осіб. Разом з тим, використовувалися для укриття 209 одиниць споруд, до яких належать споруди цивільного захисту (ПРУ та сховища) цивільного захисту, споруди подвійного призначення, найпростіші укриття інших суб'єктів господарювання, місткістю 41 575 осіб. На даний час наявність споруд цивільного захисту дозволяє здійснювати освітній процес в очному форматі у 604 (85%) закладах загальної середньої та 456 (56%) закладах дошкільної освіти, у змішаному режимі – в 48 (8%) закладах загальної середньої та 44 (5%) закладах дошкільної освіти.

✚ Забезпечення рівного доступу до якісної дошкільної освіти усіх дітей від 3 до 6 (7) років.

В області функціонує 821 заклад дошкільної освіти (із них 734 заклади комунальної власності територіальних громад, 2 заклади державної власності та 85 приватних закладів), що на 34 заклади менше ніж в 2022 році. Кількість здобувачів освіти в дошкільних закладах, які фактично перебувають у закладах дошкільної освіти області становить 35048 дітей віком від 3 до 6 років, що становить 87% (у 2020 році – 85%) від загальної кількості дітей віком від 3 до 6 років.

Наразі освітній процес серед закладів дошкільної освіти організовано:

- 456 (56%) працюють в очній (денній) формі для 26396 вихованців;
- 321 (39%) працює у дистанційній формі для 7113 вихованців;

- 44 (5%) працюють у змішаному режимі для 1539 вихованців.

Упродовж 2023 року видано ліцензії на провадження освітньої діяльності на рівні дошкільної освіти 2 суб'єктам господарювання, що сприяло створення 108 додаткових місць для дошкільнят області.

✚ Розбудова та модернізація ефективної мережі закладів загальної середньої освіти задля забезпечення якості освіти.

Визначено пріоритети щодо формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти з урахуванням розбудови мережі опорних шкіл та їх філій. В області функціонує 84 закладів із 97 філіями та учнівським контингентом – 39 864 особи.

У 2024 році планується затвердження мережі закладів старшої профільної школи (ліцеїв) на рівні області.

✚ Реалізації заходів Концепції Нова українська школа у закладах загальної середньої освіти.

У 2023 році продовжено роботу стосовно реалізації Концепції «Нова українська школа», зокрема, пілотування в межах інноваційно-освітнього проєкту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти».

У 2023/2024 навчальному році пілотування проводяться у 7-х класах 7-ми закладах загальної середньої освіти області.

Продовжено роботу щодо підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти та вчителів, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти у 7-х класах.

✚ Розширення мережі інклюзивно-ресурсних центрів в області.

В області сформована потужна мережа ІРЦ. Наразі, їх 40 (383 штатні одиниці). Мережа є однією з найбільших в Україні. На кінець грудня 2023 супровід ІРЦ забезпечений у 32 (35%) територіальних громадах, ще 33 (36%) громади уклали договори про співпрацю між собою у частині супроводу інклюзивно-ресурсними центрами. 7 (8%) територіальних громад у процесі укладання договорів про співпрацю.

✚ Сприяння організації інклюзивного навчання у закладах освіти.

У 2023 році діяльність органів управління освітою була спрямована на розвиток безпечного освітнього простору у закладах освіти, формування безбар'єрного середовища, створення умов для інклюзивного навчання та захисту дітей, які потребують підтримки з боку держави.

У 2023 році у закладах освіти Одещини отримували освітні послуги майже шість тисяч дітей з особливими освітніми потребами: 2253 дитини – у закладах загальної середньої освіти спеціального спрямування; 2767 осіб – в інклюзивних класах шкіл; 87 – у спеціальних класах; 706 – за формою педагогічного патронажу; 68 – у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

У закладах загальної середньої освіти функціонувало 1997 класів з інклюзивним навчанням для 2767 дітей з ООП (у 2022 перед початком військової агресії було 1684 класів для 2276 дітей), у закладах дошкільної освіти - 314 інклюзивних груп для 555 дітей з ООП (у 2022 на час початку військової агресії - 224 інклюзивні групи

в ЗДО для 451 дитини), у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти - 68 дітей (осіб) з ООП (у 2022 на час початку військової агресії - 51). Для успішної адаптації та соціалізації даної категорії у кожному закладі освіти з інклюзивним навчанням утворені команди психолого-педагогічного супроводу, до участі в них залучені фахівці інклюзивно-ресурсних центрів. Для супроводу освітнього процесу залучено понад 2 тис. асистентів вчителя (вихователя).

✚ Продовження діджиталізації освітнього процесу закладів освіти області, використання новітніх інформаційних технологій, покращення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти.

У закладах загальної середньої освіти налічується 49 346 одиниць комп'ютерної техніки. Показник кількості учнів на один ПК становить 14%, вчителів – 2%. 26% (13038 одиниці) комп'ютерної техніки не працює та є застарілою, яка потребує оновлення.

У 2023/2024 навчальному році в області із 712 закладів загальної середньої освіти: 75% підключено до широкопasmового (оптичного) інтернету; 25% мають інший інтернет (мобільна точка доступу, технологія ADSL- модемна абонентська телефонна лінія тощо).

Варто зазначити, що тільки за останні три роки підключено до широкопasmового (оптичного) інтернету за програмою «Інтернет-субвенція 2021 року» 193 заклади загальної середньої освіти.

На платформі «Всеукраїнська школа онлайн» офіційно зареєстровано та працює 23 215 педагогічних працівників початкових та 5-11 класів закладів загальної середньої освіти області (без урахування учителів музики, образотворчого мистецтва, фізичної культури), що становить 100% від загальної кількості працюючих педагогів.

712 закладів загальної середньої освіти області здійснюють ведення електронних журналів та щоденників, що становить 100% від загальної кількості закладів.

Від регіонального представництва ЮНІСЕФ отримано 1304 ноутбуки для учнів 1-4 та 5-9 класів шкіл області, 146 – для роботи закладів дошкільної освіти, зокрема тих, які є учасниками проєкту «Забезпечення безперервності навчання та розвитку дітей дошкільного віку в умовах кризи в Україні».

У підтримку ініціативи Президента України Володимира Зеленського освітній цифровий проєкт «Мрія» запроваджуються у 5 закладах загальної середньої освіти області, що увійшли в 40 шкіл України, які розпочали пілотування даного проєкту.

✚ Збереження та розвиток мережі закладів позашкільної освіти області.

Мережа закладів позашкільної освіти області становить 98 закладів позашкільної освіти (з них 63 заклади позашкільної освіти комунальної форми власності територіальних громад та 35 спеціалізованих закладів позашкільної освіти спортивного профілю (ДЮСШ). Всього позашкільною освітою охоплено 103 332 дитини (з них в ДЮСШ – 81 323 вихованці).

✚ Створення багатопрофільних центрів професійної освіти.

Шляхом реорганізації (об'єднання) в регіоні створено потужні багатопрофільні центри професійної освіти, а саме: Заклад професійної (професійно-технічної) освіти «Дунайський центр професійної освіти», Державний навчальний заклад

«Одеський професійний ліцей морського транспорту» та Відокремлений підрозділ «Об'єднане вище професійно-технічне училище сфери послуг Національного університету «Одеська юридична академія».

Разом з тим тривають реорганізаційні заходи щодо об'єднання ДНЗ «Одеське професійно-технічне училище машинобудування» та ДНЗ «Одеське вище професійне училище автомобільного транспорту», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей та ДНЗ «Березівський професійний аграрний ліцей», а також ліквідації ДНЗ «Теплодарський професійний ліцей».

✚ Модернізація професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти області.

В області продовжується робота щодо модернізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

На базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти створюються навчально-практичні центри (далі – НПЦ) за професіями слюсарного, будівельного, електротехнічного, швейного та інших напрямків, що дозволяє впроваджувати сучасні технології в освітній процес; організовувати стажування викладачів професійної підготовки та майстрів виробничого навчання; здійснювати професійне навчання незайнятого населення; здійснювати підготовку кваліфікованих робітників у відповідності до сучасних державних стандартів професійно-технічної освіти та потреби ринку праці.

Упродовж 2023 року продовжено роботу щодо створення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти нового освітнього простору.

На сьогодні у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області функціонує 37 навчально-практичних центри, які створено за кошти державного, обласного бюджетів та кошти соціальних партнерів.

У 2023 році створено НПЦ:

- слюсарних робіт на базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти»;
- сучасних технологій зварювання на базі ВСП «Березівське вище професійне училище Національного університету «Одеська політехніка»;
- реставраційних технологій та декору на базі ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури»;
- підготовки робітників з професії «Електрик судновий» на базі «Одеський професійний ліцей морського транспорту».

✚ Здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.

Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») - важливий засіб формування патріотичної свідомості та є базовою основою для організації комплексної системи національно-патріотичного виховання учнівської молоді і однією із важливих форм виховної роботи.

У I етапі гри «Сокіл» («Джура») брали участь: у старшій віковій групі 219 роїв, які охопили 2115 молодих козаків; у середній віковій групі – 342 роїв з кількістю учасників – 3187 вихованців.

У 2023 році зареєстровано 103 курені, які є осередками самоврядування в рамках Гри «Сокіл («Джура»)), що на 7 одиниць більше у порівнянні з 2022 роком.

З метою збереження національної пам'яті, популяризації та розвитку музейної справи освітньої сфери Одеської області Департаментом освіти і науки затверджено у 2022 році відповідну Стратегію та розпочато реалізацію пілотного проєкту «Музеї закладів освіти Одещини тримають стрій!», учасниками зазначеного проєкту стали 10 музеїв при закладах загальної середньої, позашкільної та професійної освіти.

В області функціонують 122 музеї системи освіти. Протягом 2023 року взято на облік 2 музеї.

✚ Реалізація завдань державної молодіжної політики в Одеській області.

Утворення та функціонування консультативно-дорадчих органів-молодіжних рад міських/сільських/селищних територіальних громад області на 1 січня 2024 року:

- утворено 17 молодіжних рад, що становить 18,7% від загальної кількості громад області (8 утворено у 2023 році);
- 2 громади своїм рішенням утворили молодіжні ради, затвердили положення, але не затвердили їх склад, що становить 2,2% від загальної кількості громад області ;
- 30 громад перебуває у процесі створення молодіжних рад, що становить 32,9% від загальної кількості громад області;
- 6 громад планують створення молодіжних рад, що становить 6,6% від загальної кількості громад області;
- 36 громад не планують та не створенні молодіжні ради, що становить 39,6% від загальної кількості громад області.

Молодіжні центри є платформою для розвитку лідерських якостей та комунікаційних навичок у молоді.

В області діють 11 молодіжних центрів – 3 це комунальні установи, які зареєстровані на платформі ДІЯ – Молодіжні центри України та 7 – громадських організацій, із них 6 «СпівДія.Хаб Одещина» громадської організації «Молодіжна рада Одеської області».

✚ Використання науково-технічного потенціалу області у частині реалізації проєктів регіонального розвитку.

В області реалізовано значну кількість програм та проєктів регіонального розвитку.

У рамках програми «Ноутбук кожному вчителю» для учителів області закуплено та передано майже 4381 сучасний ноутбук.

За сприяння Міністерства освіти і науки України область отримала 6081 од. комп'ютерної техніки: 2061 сучасних хромбуків ЮНІСЕФ та компанії Google; 4020 – від Фондації дружини Президента О. Зеленської.

У 2023 році для учнів 1-11 класів з числа внутрішньо переміщених осіб передано 1198 планшетів та хромбуків для забезпечення належних умов їх освітньої діяльності.

Очікується комп'ютерне обладнання від ЮНІСЕФ для закладів освіти області у кількості 1304 одиниць.

Заклади загальної середньої освіти області готуються до участі у проєкті ЮНІСЕФ та МОНУ по організації роботи цифрових освітніх центрів. Наразі визначено 8 закладів освіти області, серед них: 3 заклади професійної (професійно – технічної) освіти, 5 закладів загальної середньої освіти

Проєкт реалізується за участі та підтримки Японського агентства міжнародного співробітництва та Дитячого Фонду ООН ЮНІСЕФ. Зазначені заклади освіти будуть обладнанні: ноутбуками (20 шт.); планшетами (20 шт.); багатофункціональним пристроєм (принтер, сканер) – 1 шт; проєктором – 1 шт; інтерактивною дошкою – 1 шт; інтернет- обладнанням (Wi-фіроутером) – 1 шт; генератором (1 шт.); 3D-принтером (1 шт.); наборами робототехніки – 15 шт.

8.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді **Виконання ключових кроків у 2023 році:**

✚ **Забезпечення підключення та функціонування ЄІАС «Діти» в сільських, селищних та міських радах.**

Після проведення модернізації Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти», яка є необхідним інструментом в роботі спеціалістів служб у справах дітей та призначена для зберігання, обліку, пошуку та використання даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, до оновленої веб версії підключено 91 міську, сільську та селищну служби у справах дітей, 7 районних служб у справах дітей та обласну службу у справах дітей.

✚ **Забезпечити неухильне виконання органами опіки та піклування Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності з питань усиновлення в умовах воєнного стану.**

Одним із основних завдань на 2023 рік було забезпечення права на сім'ю дітей, які під час воєнного стану були тимчасово переміщені (евакуйовані) за кордон із закладів інституційного догляду та виховання дітей, зокрема права на усиновлення. З 1 червня 2023 року, у зв'язку із введенням змін в законодавство процедуру усиновлення було відновлено. В області усиновлено 61 статусну дитину, всі діти усиновлені громадянами України. Також органами опіки та піклування було прийнято 18 рішень щодо 21 дитини про призначення тимчасової опіки з послідуочим усиновленням дітей.

✚ **Надання статусу дітям, із врахуванням розширення підстав для надання статусу дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування.**

Органами опіки та піклування забезпечено надання статусу дитини, постраждалої внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів та ведення обліку таких дітей. Всього на обліку перебуває 1204 дитини. Протягом року цей статус надано 917 дітям.

Також надано статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування 719 дітям. Таким чином, на кінець року цей статус має 4946 дітей.

Протягом року на 7 будинків збільшено кількість ДБСТ (56 - на початок року та 63 на кінець). Таким чином, на кінець року в області функціонує 63 ДБСТ, у яких перебуває 451 дитина-вихованець і 160 ПС, в яких виховується 312 прийомних дітей.

✚ Активізувати роботу щодо створення та діяльності сімей патронатних вихователів, для тимчасового влаштування дітей, залишених без батьківського піклування.

В 11 територіальних громадах функціонує 15 патронатних сімей.

Кількість патронатних родин збільшено на 15% в порівнянні з минулим роком.

Завдання щодо розвитку патронату виконали: Миколаївська селищна рада Березівського району, Білгород-Дністровська міська, Татарбунарська міська, Болградська міська, Ренійська міська, Кілійська міська, Вилківська міська, Зеленогірська селищна, Піщанська сільська територіальні громади Подільського району та Новоборисівська сільська громада Роздільнянського району.

8.3. Охорона здоров'я

Виконання ключових кроків у 2023 році:

✚ Реконструкція обласних лікарень (доросла та дитяча) Одеської області.

Підготовлені проекти по реконструкції обласних лікарень (доросла та дитяча).

Проектно-кошторисна документація КНП «ООДКЛ» ООР:

- «Капітальний ремонт фасаду 9-ти поверхової будівлі (Літ. «В») КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» ООР», за адресою м. Одеса, вул. Академіка Воробйова, 3». Загальна кошторисна вартість будівництва станом на 26.05.2023 – 42302,6 тис. грн. Експертний звіт № 391/е/23 від 30.05.2023 – позитивний.

- «Реконструкція корпусу літ. «Б», «Л» (ідальний блок) з пристосуванням приміщень під склад медикаментів та улаштуванням ПЛР лабораторії без зміни поверховості та геометричних розмірів фундаментів у плані КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» ООР» за адресою: м. Одеса, вул. Академіка Воробйова, 3». Загальна кошторисна вартість будівництва станом на 20.09.2023 – 8078,7 тис. грн. Експертний звіт № 174/23П від 05.10.2023 – позитивний.

- «Реконструкція лікувального корпусу літ. «А» з улаштуванням прибудови для розміщення лікарняного ліфту (III класу) з входним вузлом для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до відділень КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» ООР» за адресою: м. Одеса, вул. Академіка Воробйова, 3». Загальна кошторисна вартість будівництва станом на 14.09.2023 – 2910,6 тис. грн. Експертний звіт № 155/23П від 21.09.2023 – позитивний.

- «Капітальний ремонт приміщень будівель, інженерних мереж та благоустрою території КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради» за адресою: 65031, м. Одеса, вул. Академіка Воробйова, буд.3». Експертний звіт (позитивний) №36368 від 07.09.2021. Робочий проект складається з чотирьох частин, а саме: Черга I. Лікувальний корпус А-М, киснева Р. Черга II. Лікувальний корпус Т. Черга III. Лікувальний корпус В. Черга IV. Благоустрій території та внутрішньо-майданчикові мережі. Кошторисна вартість, передбачена кошторисною документацією, у поточних цінах станом на 07.09.2021 складала 327253,6 тис. грн. Проектно-кошторисну документацію було розроблено ТОВ «Інститут розвитку Карпат» згідно замовленню Департаменту капітального будівництва та дорожнього господарства Одеської державної адміністрації.

- «Капітальний ремонт приміщень будівель, інженерних мереж та благоустрою території КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради» за

адресою: м. Одеса, вул. Академіка Заболотного, буд.26». Експертний звіт (позитивний) № 36369 від 07.09.2021.

На даний час вищевказана проектно-кошторисна документація передана для подальшої реалізації в Департамент капітального будівництва та дорожнього господарства Одеської обласної державної адміністрації.

✚ Збільшення доступності та наближення медичних послуг до споживача.

Здійснено заходи щодо забезпечення можливості підключення та передачі звернень за екстреною медичною допомогою провайдерами неголосового виклику екстрених служб. Комунальним некомерційним підприємством «Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф» Одеської обласної ради» (далі – КНП «ООЦЕМД і МК» ООР») у 2021 році укладено договір з громадською організацією «Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю зі слуху «Українське товариство глухих»». Сервісна служба «Сервіс УТОГ», яка створена для постійної (цілодобової) доступності до послуг перекладача жестової мови через використання засобів відеозв'язку та програмного забезпечення з використанням отримувачами індивідуальних засобів зв'язку (смартфон, планшет), встановлена на мобільні телефони співробітників виїзних бригад екстреної медичної допомоги КНП «ООЦЕМД і МК» ООР». Доступ до сервісу в варіанті онлайн забезпечується цілодобово за допомогою професійних перекладачів, що мають професійну кваліфікацію «Перекладач жестовою мовою «сурдоперекладач»».

Розширюється арсенал застосування засобів телемедицини. Медичний працівник, що працює у віддаленому районі, в режимі 24/7 може отримати консультацію кваліфікованого лікаря-спеціаліста та висновок за даними електрокардіографії, рентгенологічного або ультразвукового дослідження. Всі райони Одеської області забезпечені діагностичними комплексами, що мають можливість дистанційної передачі медичних даних.

Комунальним некомерційним підприємством «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я» Одеської обласної ради» впроваджено послугу надання медичної допомоги з психологічної підтримки населення, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, за допомогою засобів телемедицини. До складу команди з телемедичного консультування входить 9 кваліфікованих клінічних психологів та 3 лікаря-психіатра. Телемедичне консультування має позитивні результати для сімейних лікарів, оскільки через відсутність спеціалістів у сільських місцевостях чи у віддалених місцях - телемедицина є оптимальним рішенням для отримання необхідної медичної допомоги населенню.

Впроваджуються заходи з розширення можливостей дистанційної реєстрації громадян на консультації та обстеження в закладах охорони здоров'я шляхом використання інтернет ресурсів.

Запровадження в області медико-педагогічного партнерства Всеукраїнського проекту «Школа супергероїв» дасть можливість дітям, які цього потребують, вчитися попри проблеми зі здоров'ям і всупереч їм, здобувати знання, відволікаючись від медичних процедур і відчувати перспективу, бачити власне майбутнє. Згідно із статистичними даними комунального некомерційного підприємства «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради», за поточний період медичні послуги в стаціонарі закладу отримало більше 15 тисяч дітей від 0 до 18 років, з них більше тисячі перебуває в лікарні довготривало. В

лікарні існує рух дітей, оскільки понад 60 маленьких пацієнтів щомісяця лікуються від 3-х днів до двох тижнів і це ускладнює процес навчання.

Однак, через лікування діти психологічно пригнічені, тому є потреба у здійсненні заходів щоб навчальний процес був максимально комфортний, вчителі співпрацювали не лише з лікарями, а й з психологами, а діти повинні отримувати безперервну освіту. Наразі у відділенні реабілітації лікарні, за підтримки Ізраїльської навчально-соціальної організації «SASA Setton», створено освітній простір для пацієнтів, які отримують реабілітаційні послуги та мають змогу під час лікування займатися АРТ-терапією, заняттями з розвитку сенсорної інтеграції і отримувати знання, як безпосередньо та і онлайн, працювати в терапевтичних групах, розвивати свої навчальні та творчі здібності.

Згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 28.10.2021 №1160 «Деякі питання забезпечення організації та надання освітніх послуг дітям, які перебувають на стаціонарному лікуванні або яким надається реабілітаційна допомога у 2024 році заплановано створення освітнього центру «Школа супергероїв» в Комунальному некомерційному підприємстві «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради»..

Подальше впровадження та розвиток трансплантації в Одеській області.

Комунальне некомерційне підприємство «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради» (далі – КНП «ООКЛ»ООР) з 2019 року є учасником пілотного проєкту на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 № 707 «Деякі питання реалізації пілотного проєкту щодо зміни механізму фінансового забезпечення оперативного лікування з трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів» та постанови Кабінету Міністрів України від 18.12.2019 № 1083 «Про затвердження переліку послуг та тарифів на послуги надання третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги методом трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів, які надаються учасникам пілотного проєкту щодо зміни механізму фінансового забезпечення оперативного лікування з трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів».

Збільшення кількості заключених контрактів із НСЗУ за пріоритетними напрямками.

Національна служба здоров'я України укладає контракти на медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з закладами охорони здоров'я, що відповідають низці вимог, які постійно підвищуються. Пріоритетними напрямками стаціонарної медичної допомоги вважаються пакети медичних послуг «Медична допомога при гострому мозковому інсульті», «Медична допомога при гострому інфаркті міокарду», «Медична допомога при пологах», «Медична допомога новонародженим у складних неонатальних випадках». За результатами аналізу пропозицій та їх відповідності вимогам (в тому числі щодо пролікованих випадків), проводиться контракування. Завдяки покращенню матеріально-технічної бази медичної мережі кількість закладів охорони здоров'я, що могли бути законтраковані за пріоритетними пакетами, збільшилась, однак кілька медичних закладів з об'єктивних причин не відповідають по кількості пролікованих випадків, вимоги по яким збільшено, у зв'язку з чим загальна кількість надавачів послуг за пріоритетними пакетами залишилась на рівні попереднього року.

✚ Подальший розвиток мережі медичних установ, що надають медичну допомогу хворим з гострим ішемічним інсультом, розробка та впровадження нових алгоритмів профілактики раку молочної залози на первинній та вторинній ланці.

Мережа закладів охорони здоров'я комунальної власності у 2023 році продовжила свій розвиток. В тому числі оснащено комп'ютерним томографом КНП «Чорноморська міська лікарня» ЧМР, завдяки чому збільшилась кількість лікарень, що мають можливість надавати медичну допомогу хворим з гострим мозковим інсультом відповідно до вимог нормативних документів. З метою ефективної профілактики раку молочної залози розроблено заходи з онкопrevenції, що внесені до обласної цільової програми «Здоров'я Одещини» на 2024-2026 роки.

✚ Затвердження спроможної мережі закладів охорони здоров'я госпітального округу, плану розвитку госпітального округу, за погодженням з МОЗ.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 174 «Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я» розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 08.09.2023 року № 707/А-2023 затверджена спроможна мережа Одеського госпітального округу, яка погоджена МОЗ.

Нову мережу закладів охорони здоров'я сформовано відповідно до принципу госпітальних округів та поділяється на надкластерні, кластерні, загальні та пункти первинної меддопомоги з урахуванням меж адміністративно-територіальних одиниць, географічних особливостей регіону та стану автомобільних доріг, поточних і прогнозованих демографічних показників чисельності населення, структури захворюваності і смертності, оптимальних клінічних маршрутів пацієнтів задля своєчасного доступу до медичної та реабілітаційної допомоги, що ґрунтується на принципах доказової медицини, навантаження на медичних працівників та фахівців із реабілітації.

Визначено 5 надкластерних ЗОЗ, 13 кластерних ЗОЗ, 20 загальних ЗОЗ. План розвитку госпітального округу знаходиться на погодженні в МОЗ.

✚ Зниження захворюваності на інфекційні хвороби.

На 1 січня 2023 року в Одеській області зафіксовано 120511 випадків інфекційних хвороб серед дорослого населення. Порівняно з аналогічним періодом 2022 року склало 170 836 випадків, спостерігається помітне зниження кількості випадків.

✚ Підвищення рівня обізнаності населення щодо профілактики інфекційних захворювань, в тому числі туберкульозу, ВІЛ-інфікування, вірусних гепатитів.

У 2023 році на території Одеської області проводилась робота по підвищенню рівня обізнаності населення щодо профілактики ВІЛ-інфекції, туберкульозу та вірусних гепатитів. Фахівцями КНП «Одеський обласний центр соціально значущих хвороб» ООР» були підготовлені та випущені 320 санітарних бюлетенів («Протидія туберкульозу», «ВІЛ-інфекція», «Гепатити»); проведено два відкритих заходи (Презентація в медичному університеті, День боротьби проти туберкульозу); проведений зустріч-брифінг з представниками ГУНП Одеської області; організовано та проведено 3 прес-конференції для населення, опубліковано 120 статей в соціальних мережах Телеграм, Інстаграм та Фейсбук (окрему увагу було приділено інформації для осіб, які тимчасово перебувають за межами країни, з питань отримання АРВ-терапії та лікування туберкульозу за кордоном); організовані та проведені 3 семінари-тренінги

для представників закладів охорони здоров'я області з тематики: «Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги», «Оцінка ефективності та безпеки лікування рифампіцин-стійкого туберкульозу режимом ВРАL» в Одеській області та «Семінар керівників закладів охорони здоров'я з питань інтеграції послуг з ВІЛ (пост контактна профілактика постраждалим від гендерного насилля, послуг з тестування, до контактної профілактики, попередження вертикальної передачі) на первинну ланку медичної допомоги в Одеській області». Впроваджено в соціальних мережах скринінгові анкети на ризик ТБ та ВІЛ для проведення самоанкетування.

✚ Підвищення рівня охоплення населення плановою імунопрофілактикою.

У 2023 році відсоток виконання загального плану щеплень проти кору, краснухи, епідемічного паротиту в рамках «наздоганяючої» catch-up кампанії склав 99,0%, всього щеплено 19 275 дітей. I дозою охоплено 95,1% дітей віком 2-17 років, II дозою охоплено 102,3% дітей віком 7-17 років.

Відсоток виконання плану catch-up кампанії вакцинації проти кору в розрізі районів Одеської області склав: Одеський район – 105,0%, Білгород-Дністровський район – 100,7%, Роздільнянський район – 91,3%, Болградський район – 83,9%, Березівський район – 78,4%, Ізмаїльський район – 71,1%, Подільський район – 67,9%.

На 2023 рік заплановано на щеплення проти туберкульозу (далі - БЦЖ) 15812 дітей, щеплено 60,0 % дітей (очікуваний 72,0 %).

Від поліомієліту в 2023 році заплановано планово щепити 13651 дитину до року, щеплено 7393 дитини, що склало 53,5% дітей від запланованих, при очікуваному показнику 72,0 %. Також з порушенням календаря заплановано щепити від поліомієліту 16143 дитини старше року, щеплено 4485 дітей, що склало 27,8%.

Від дифтерії та правця заплановано щепити 13651 дітей до року, з яких щеплено 7687 дітей, що складає 56,9%, при очікуваному показнику 72,0 %. З порушенням календаря заплановано щепити 9217 дітей старше 2 x років, з яких щеплено 4702 дитини, що складає 51,0%.

✚ Підвищити медичні сервіси для надання медичної допомоги населенню області та внутрішньо переміщеним особам.

З початком повномасштабної війни Україна зіткнулася не тільки з воєнною агресією, окупацією частини своєї території, а й із проблемою вимушеної внутрішньої міграції населення, та низкою викликів, пов'язаних із захистом прав тих осіб, які переміщуються у межах країни через збройні конфлікти та насильство ворога. Через це внутрішньо переміщені особи є надзвичайно вразливими та потребують допомоги у розв'язанні своїх проблем.

На сьогодні, набуває актуальності питання надання медичних послуг внутрішньо переміщеним особам у період війни, і держава створює умови для ефективного та доступного для всіх громадян медичного обслуговування в закладах охорони здоров'я Одеської області. З початку воєнного стану по 16 листопада 2023 року включно: всього госпіталізовано внутрішньо переміщених осіб до стаціонару – 21043 осіб, всього звернень до ЦПМСД, дитячих поліклінік, поліклінічних відділень (для ЦРЛ), консультативно-діагностичних центрів – 83317 осіб (в т.ч. дорослі – 18124 осіб у 2023 році, діти – 11903 осіб у 2023 році).

На 01.01.2024 року в Одеській області перебувають 332 внутрішньо переміщені ВІЛ-позитивні особи у зв'язку з воєнним станом, з них 7 дітей до 18 років та 325 дорослих,

всі особи знаходяться на обліку у закладах охорони здоров'я області, що здійснюють медичний нагляд за ЛЖВ та отримують лікування, відповідно до затверджених стандартів.

Забезпечено безперервний медичний супровід ВПО. Всі ВПО знаходяться на обліку в місцевих центрах первинної медико-санітарної допомоги (далі – ЦПМСД). У кожній громаді визначені відповідальні особи від ЦПМСД, які супроводжують ВПО та забезпечують надання медичної допомоги.

Щотижнево проводиться вебінари, селекторні наради з керівниками закладів охорони здоров'я, головами територіальних громад та відповідальними за розміщення ВПО щодо правил організації інфекційного контролю на території громади, медичного супроводу ВПО та інших актуальних питань в умовах воєнного часу.

Забезпечено роботу гарячих ліній з медичних послуг для ВПО: Одеської обласної дитячої клінічної лікарні, Одеської обласної клінічної лікарні; он-лайн-консультації різних фахівців для ВПО за допомогою телемедицини.

✚ Підвищення рівня охоплення наркозалежних.

З метою виконання національних цілей по охопленню хворих з опіоїдною залежністю замісною підтримуючою терапією у 2024 році планується відкриття кабінетів у закладах охорони здоров'я Одеської міської ради: Центр первинної медико - санітарної допомоги № 16 на 100 пацієнтів, Клініко – діагностичний центр № 29 на 100 пацієнтів; розширення сайту ЗПТ на базі Центру первинної медико - санітарної допомоги № 18 з 10 до 100 пацієнтів.

В подальшому планується розглянути питання відкриття кабінету ЗПТ на базі КНП «Чорноморська лікарня» Чорноморської міської ради» Одеського району Одеської області.

✚ Вакцинація медичних працівників та пацієнтів із хронічною нирковою недостатністю проти вірусного гепатиту В.

На території Одеської області процедуру амбулаторного гемодіалізу надає: «Одеська обласна клінічна лікарня» ООР»; «Міська клінічна лікарня № 10»; КНП «Одеський обласний центр нефрології та діалізу» ООР».

КНП «Одеський обласний центр нефрології та діалізу» ООР» є єдиним обласним центром з чотирма філіалами в таких містах, як: м. Ізмаїл, м. Білгород-Дністровський, м. Подільськ, м. Арциз.

КНП «Одеський обласний центр нефрології та діалізу» ООР» надає спеціалізовану медичну допомогу пацієнтам з хронічною хворобою нирок, а саме послугу гемодіалізу, 167 пацієнтам.

✚ Забезпечення устаткування для безпечної та якісної вакцинації.

Протягом 2023 року в медичних закладах продовжено оновлення холодильного обладнання для забезпечення безпечної та якісної вакцинації.

✚ Розбудова системи інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я.

Здійснення епідеміологічного нагляду та ведення обліку інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги. Проводиться профілактика інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги в закладах охорони здоров'я Одеської області, які надають медичну допомогу в стаціонарних умовах.

ДУ «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» проводить координацію та інформаційно-консультативний супровід закладів

охорони здоров'я Одеської області та впровадження профілактики інфекцій та інфекційного контролю, покращення гігієни рук, епідеміологічного нагляду за інфекційними хворобами, пов'язаними з наданням медичної допомоги і адміністрування антимікробних препаратів. Також моніторинг споживання антимікробних препаратів, збір, узагальнення, аналіз даних та подання інформації до Міністерства охорони здоров'я України щодо інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги і споживання антимікробних препаратів, розробку рекомендацій щодо планування та організації заходів профілактики і ліквідації спалахів інфекційних хвороб, пов'язаних із наданням медичної допомоги.

З метою своєчасності та покращення якості надання медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних, біологічних та радіологічних агентів (зброї масового ураження), наказом Департаменту охорони здоров'я обласної державної адміністрації від 28.06.2023 № 965-ОД «Про маршрут надання медичної допомоги пацієнтам в умовах надзвичайних ситуацій в Одеській області» затверджено перелік закладів охорони здоров'я (далі – ЗОЗ) в Одеській області.

Зкладами укладено договір з Національною службою здоров'я України за пакетом № 42 «Готовність закладів охорони здоров'я до надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях» та визначені МОЗ України, як опорні лікарні для надання медичної допомоги пацієнтам в умовах поширення інфекційних захворювань, епідемій та інших надзвичайних ситуацій природного та техногенного (хімічних, біологічних, радіологічних) характерів в Одеській області.

У комунальному некомерційному підприємстві «Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф» Одеської обласної ради» створено 32 бригади служби медицини катастроф для швидкого реагування та роботи в умовах надання медичної допомоги постраждалим від радіаційного опромінення, які евакуюють постраждалих від радіаційно-хімічних уражень до вищезазначених закладів охорони здоров'я.

Чергові служби закладів охорони здоров'я II та III рівнів частково забезпечені індивідуальними та портативними дозиметрами, в повному обсязі забезпечені засобами інфекційного захисту, протигазами, засобами деконтамінації та дезактивації, а також забезпечені калій йодидом.

Зазначені ЗОЗ дотримуються Методичних рекомендації щодо організації надання закладами охорони здоров'я екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних, біологічних та радіологічних агентів (зброї масового ураження), які затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) від 11.04.2022 № 607 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації надання закладами охорони здоров'я екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних, біологічних та радіологічних агентів (зброї масового ураження)».

Керівниками ЗОЗ прийнято ряд управлінських рішень: затверджено програму з інфекційного контролю та дотримання заходів із запобігання внаслідок дії хімічних, біологічних та радіологічних агентів (зброї масового ураження), пов'язаним з наданням медичної допомоги, відповідно до чинних наказів МОЗ України; організовані приймально-оглядові приміщення, які обладнано відповідно до таблиця матеріально-технічного оснащення для забезпечення первинного огляду пацієнтки з визначенням її маршрутизації; забезпечено розділення потоків пацієнтів із підозрою

або встановленим інфекційним захворюванням та пацієнтів з іншими захворюваннями; передбачено ізоляцію пацієнтів з підозрою або встановленим інфекційним захворюванням, які перебувають на стаціонарному лікуванні в ЗОЗ; здійснена готовність ЗОЗ щодо поступового розгортання ліжкового фонду з відокремленими приміщеннями для надання медичної допомоги; забезпечено резерв сольових розчинів, медикаментів, дезінфекційних засобів, захисного одягу та майна (у тому числі укладки для забору матеріалу для дослідження на особливо-небезпечні інфекції), необхідного для роботи в умовах виникнення та розповсюдження цих інфекцій; проведенні відповідні навчання серед медичного персоналу.

✚ Зниження рівня смертності від інфекційних захворювань.

Від початку повномасштабного вторгнення рф в Україну, актуалізація даних за 2022 рік та 2023 рік недоступна та є закритою інформацією. У 2021 році в Одеській області смертність від усіх форм інфекційних захворювань склала 682 особи.

У 2023 році було знято з диспансерного обліку по причині смерті від СНІДу 244 особи (10,3 на 100 тис. нас.), що на 39,4% більше ніж у 2022 році – 175 осіб (7,4 на 100 тис. нас.). Серед померлих в 57% випадків реєструвалась поєднана інфекція ВІЛ/туберкульоз. Головною причиною смерті ВІЛ-позитивних осіб стало пізнє звернення до медичних закладів (36% померлих взагалі не отримували АРВ-терапію, а 15% - менше 12 місяців).

Смертність від туберкульозу у 2023 році зменшилась на 2,2% та складає 3,8 випадки на 100 тис. населення проти 2,7 на 100 тис. населення у 2022 році. У 2023 році померло від усіх форм туберкульозу 88 осіб.

✚ Підвищення рівня раннього виявлення туберкульозу на первинній ланці.

Для своєчасного виявлення, діагностики і профілактики туберкульозу, як основних складових у його подоланні були впроваджені наступні кроки.

На виконання закладами охорони здоров'я Одеської області вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16.02.2022 року №302 «Про затвердження Порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції» Департаментом охорони здоров'я облдержадміністрації був виданий наказ «Про впровадження в роботу закладів охорони здоров'я Одеської області «Порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції» від 31.08.2022 №882-ОД, в якому прописані правила формування груп ризику, обласні маршрути пацієнтів з підозрою на ТБ та система звітування.

Щоквартально проводиться аналіз інформації про загальну кількість осіб з груп ризику розвитку туберкульозу, їх розподіл за групами ризику та результатами систематичного скринінгу на ТБ, інформація про осіб з груп ризику розвитку туберкульозу, які підлягають систематичному скринінгу на латентну туберкульозну інфекцію, його результати та призначення профілактичного лікування по Одеській області.

Протягом 2023 року відбувались на постійній основі моніторингові візити фахівців КНП «Одеський обласний центр соціально значущих хвороб» ООР» та КНП «Центр громадського здоров'я» Одеської обласної ради» в усі медичні заклади області з метою навчання сімейних лікарів правилам формування груп ризику, максимального залучення до систематичного скринінгу на ТБ осіб з груп підвищеного ризику захворювання на ТБ.

Питання про виявлення туберкульозу винесено на засідання регіональної ради з координації дій у відповідь на поширення туберкульозу та ВІЛ інфекції/СНІДу, що відбулась 14.02.2023.

3 грудня 2022 року по теперішній час відбуваються виїзди мультидисциплінарної команди КНП «ООЦСЗХ» ООР» для обстеження груп ризику по туберкульозу, в тому числі внутрішньо переміщеним особам за допомогою пересувного (портативного) рентген обладнання за місцем мешкання пацієнтів. Всього проведено 22 виїзди до 36 населених пунктів. Обстежено 2857 осіб, туберкульоз виявлено у 37 осіб з груп ризику.

✚ Підвищення рівня раннього виявлення інфікування ВІЛ та вірусними гепатитами.

У 2023 році обстежені на ВІЛ-інфекцію 122541 особи (що 1,3 рази більше показника 2022 року, коли було обстежено 91399 осіб).

З числа обстежених осіб, у яких виявлено серологічні маркери ВІЛ – 1671 (1,4%).

На території області здійснюють тестування на ВІЛ 102 заклади державного та не державного підпорядкування. В області широко впроваджено тестування з використанням швидких тестів на ВІЛ, в тому числі комбінованих тестів для виявлення ВІЛ1/2, гепатиту С, гепатиту В та сифілісу.

✚ Підвищення охоплення пацієнтів з комбінованою патологією ВІЛ/туберкульоз сучасним лікуванням.

КНП «Одеський обласний центр соціально значущих хвороб» Одеської обласної ради» виступає закладом, що надає висококваліфіковану спеціалізовану медичну допомогу населенню області з різними формами захворювання на туберкульоз, ВІЛ-інфекцію та ко-інфекцію ВІЛ/ТБ, організаційно-методичну допомогу лікувально-профілактичним закладам області та регулює їх роботу щодо раннього виявлення та ефективного лікування хворих на туберкульоз та ВІЛ-інфекцію.

В області функціонують 7 міжрайонних протитуберкульозних кабінетів/кабінетів «Довіра»/сайтів АРТ, на базі яких надаються медичні послуги з тестування, діагностики, лікування та супроводу хворих на ВІЛ-інфекцію та ко-інфекцію ВІЛ/туберкульоз, що дало змогу наблизити отримання високо спеціалізованої медичної допомоги до місця мешкання пацієнтів.

За офіційними статистичними даними у 2023 році зареєстровано 693 нових випадків та рецидивів туберкульозу в поєднанні з ВІЛ-інфекцією, а показник склав 29,6 на 100 тис. населення проти 27,1 у 2022 році (Україна за 2023 рік – 6,3 на 100 тис. нас.). Кількість нових випадків та рецидивів з ко-інфекцією ТБ/ВІЛ збільшилась на 7,9%.

Всі пацієнти отримують лікування відповідно до галузевих стандартів, в тому числі, в області впроваджені короткі режими лікування лікарсько-стійкого ТБ, такі як 9-місячний Модифікований короткий режим лікування та 6-місячні режими Врал та Врал/М. Всі послуги пацієнт отримує у одного лікаря за принципом «єдиного вікна».

✚ Підвищення рівня прихильності пацієнтів з комбінованою патологією (ВІЛ + туберкульоз, ВІЛ + наркозалежність, туберкульоз + наркозалежність, ВІЛ + туберкульоз + наркозалежність) лікуванню запропонованими сучасними методами.

На території області працюють 10 неурядових організацій за напрямком «ВІЛ-інфекція». Між всіма НУО проведено картування надання соціальних послуг, завдяки чому, всі мешканці Одеської області мають доступ до необхідної допомоги.

Проекти, які реалізують неурядові організації фінансуються за донорські кошти, здебільшого за кошти Глобального фонду та в рамках Програми з підтримки Надзвичайної ініціативи Президента США з надання допомоги у боротьбі з ВІЛ/СНІД (PEPFAR).

Соціальний супровід пацієнтам з туберкульозом надається за рахунок неурядових організацій, що фінансуються за кошти Глобального фонду та USAID. Всього з 1534 випадків чутливого туберкульозу, що зареєстровані у 2023 році, взято на супровід 983 особи (64,1%). З 569 пацієнтів з лікарсько-стійким туберкульозом, що знаходяться на поточному лікуванні взято на супровід 549 пацієнтів (96,48%).

Прихильність до лікування туберкульозу підвищується також впровадженням зручних для пацієнта методів контролю за лікуванням з допомогою Відео ДОТ та SmartBox. Відсоток охоплення лікування за допомогою інтернет-технологій становить більше 70%.

Крім того 16 ЦПМСД мають договір з НСЗУ по пакету «Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги.

✚ Проведення просвітницької роботи по стриманню розповсюдження гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Працівники медичних закладів області проводять активну санітарно-просвітницьку роботу щодо профілактики гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, зокрема, шляхом імунопрофілактики.

✚ Створення в області ефективної системи надання медичної допомоги в умовах пандемії.

В медичних закладах Одеської області створено ефективну систему для роботи в умовах пандемії та надзвичайних ситуації. Зокрема, для підтримки системи у стані постійної готовності, проводиться теоретична та практична підготовка персоналу.

✚ Відновлення (будівництво) об'єктів інфраструктури стаціонарних госпіталів (польових мобільних госпіталів).

КНП «Багатопрофільний шпиталь ветеранів» Одеської обласної ради» є лікувально-профілактичним закладом, що здійснює стаціонарне лікування.

В умовах повномасштабної війни цей шпиталь став пріоритетним закладом в системі охорони здоров'я Одещини з впровадження фізичної та неврологічної реабілітації ветеранів війни, учасників бойових дій, членів сімей загиблих чи померлих Захисників і Захисниць України.

Шпиталь знаходиться на території м. Одеса. 500 м до моря. Має зручну логістичну розв'язку. Лікарня наразі розрахована на 180 ліжок, працює 200 фахівців.

Цього року в шпиталі відкрилось модернізоване відділення медичної реабілітації для поранених військових.

Відділення оснащене інноваційним обладнанням, в тому числі з віртуальною реальністю, що значно прискорить термін відновлення пацієнтів.

Тут облаштували зали фізичної терапії та кінезотерапії, три кабінети апаратної фізіотерапії, кабінет ерготерапії, кабінет психологічної підтримки, маніпуляційну, а також 13 палат на 30 ліжок.

Загалом площа створеного відділення склала 630 квадратних метрів.

На території закладу знаходиться господарчий корпус, який не має функціонального призначення. На цьому місці доцільно проєктувати будівництво сучасного Південного міжрегіонального реабілітаційного центру.

Проведення сучасного ремонту та встановлення новітнього обладнання, відповідно до міжнародних стандартів, надасть можливість збільшити ліжковий фонд з фізичної реабілітації ветеранів війни, учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни та члени сімей загиблих ветеранів війни, члени сімей загиблих Захисників і Захисниць України.

В новому корпусі планується операційний блок з напрямом протезування кінцівок, басейн, зали фізичної терапії та кінезотерапії, кабінети апаратної фізіотерапії, кабінети ерготерапії, кабінети психологічної підтримки, кабінети асистивних технологій, маніпуляційні, а також 30 палат на 70 ліжок.

Передбачається оснащення стаціонарної майстерні протезування, де буде встановлено найкраще обладнання і буде достатньо місця для одночасної роботи 5 спеціалістів-протезистів.

Створення майстерні протезування з реабілітаційним відділенням дозволить скоротити час виготовлення протезів, проводити ремонт, регулювання та обслуговування протезів, а також виготовляти та встановлювати протези більш ніж 300 пацієнтам щороку.

Етап 1: \$25 млн: реконструкція існуючого лікарняного закладу; закупівля обладнання; запуск реабілітаційного комплексу; річна заробітна плата та навчання медичного персоналу і соціальних працівників; один рік протезування, витратні матеріали для імплантатів та інші матеріали. Етап 2: \$10 млн: запуск виробництва біоімплантатів та протезів; операційні витрати на другий рік.

Реалізація проекту – це забезпечення якісного процесу лікування, надання доступної та сучасної багатопрофільної реабілітаційної допомоги для усіх людей, які постраждали внаслідок війни росії проти України.

8.4. Культура

Виконання ключових кроків у 2023 році:

На 01.01.2024 року до мережі закладів культури області відноситься: 6 театрів (1 – Національний), обласна філармонія, 678 бібліотек (1 – Національна), 679 клубних закладів, 73 мистецькі школи, 24 музеї (юридичні особи, 1 – Національний) та 165 музеїв (не юридичні особи), 3 заклади фахової передвищої освіти, 10 кінотеатрів (приватні), 8 парків культури та відпочинку, державний цирк.

Свою діяльність заклади культури і мистецтва здійснювали у рамках реалізації обласних комплексних програм, зокрема:

- обласна комплексна програма «Культура Одещини – 2020-2023 роки», затверджена розпорядженням голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 19.12.2022 № 858/А-2022 «Про продовження строку дії обласної комплексної програми «Культура Одещини – 2020-2022 роки», затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 20 грудня 2019 року № 1166-VII». На виконання заходів Програми у 2023 році передбачено - 1757,7 тис. грн, профінансовано – 1353,1 тис. грн;

- «Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Одеській області на 2023-2025 роки», затверджена розпорядженням голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 20.12.2022 №864/А-2022. На реалізацію зазначеної Програми в обласному бюджеті на 2023 рік передбачено 500,0 тис. грн, профінансовано 139,7 тис. грн.

Починаючи з лютого 2022 року працівники культури тимчасово стали волонтерами – плели сітки, збирали речі для переселенців, готували їжу для бійців та робили все можливе, щоб наблизити перемогу. Протягом 2023 року в громадах області було проведено 1552 благодійних заходів на підтримку ЗСУ (концерти, виставки-ярмарки, аукціони тощо).

Попри відсутність фінансування, кадровий «голод», заклади культури області продовжували свою мистецьку та культурну діяльність.

Протягом 2023 року театрами обласного підпорядкування та обласною філармонією проведено 1168 заходів, які відвідало 151,51 тис. осіб. Із них 151 захід на благодійній основі, які безкоштовно відвідало 30,5 тис. осіб. В музеях (юридичні особи) області було організовано 277 виставок, 4015 екскурсій, всього відвідало музеї 214,1 тис. осіб. Клубними закладами області проведено 33040 заходів, бібліотеками області обслуговано 590,2 тис. користувачів.

✚ Цифровізація культурного надбання полінаціональної Одещини.

Одним з пріоритетних завдань, яке реалізовувалось у 2023 році - це створення електронних копій документів і артефактів – цифрової спадщини Одеського регіону. Станом на 01.01.2024 оцифровано 83 книги (23459 сторінок), які поповнили електронну цифрову бібліотеку краєзнавчої літератури на сайті ООУНБ ім. М. Грушевського.

Одеський художній музей завершив цифрування та публікацію документів наукового архіву музею: 32 фонди, 5400 документів за підтримки Goethe-Institut, оцифровано і опубліковано документи наукового архіву, присвяченого науково-дослідницьким архітектурним реставраціям будівлі музею за підтримки World Heritage Fund, створено високоякісні цифрові копії 15 графічних робіт та 2-х скульптур з колекції музею за підтримки Google Art, створено 3D-тури експозицій 14 виставкових проєктів.

Одеський музей західного та східного мистецтва продовжує роботу зі створення електронної наукової картотеки музею, у звітному періоді опрацьовано 277 науково-уніфікованих паспортів. Портал культурної спадщини Одеської області містить інформацію про 750 об'єктів. Оцифровано та зведено в електронний каталог понад 50000 аркушів документації.

✚ Просування мистецьких надбань Одещини до міжнародного культурного простору.

Культурна спільнота області власною діяльністю забезпечує сталість розвитку української культури та її поширення за кордоном. Протягом звітнього періоду культурні інституції взяли участь:

- Одеський національний художній музей – у виставковому проєкті «Калейдоскоп (І)сторій. Українське мистецтво 1912-2023» в Музеї Фундація (Зволле, Нідерланди) та в музеї Альбертінум (Державні художні зібрання Дрездена) м. Дрезден (Німеччина);

- представники культурної спільноти Одещини, директор Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини ОДА - у міжнародній конференції «Відродження мистецтва та культури України на прикладі Одеси та Одеського регіону» за організаційної підтримки Асоціації «Verein LEGATO BERN-ODESA» (м.Берн, Швейцарія);

- хоровий колектив Одеського фахового коледжу мистецтв ім. К.Ф. Данькевича - у Міжнародному проєкті «Дні української культури в Іспанії» в містах Льорет-де-Мару та Барселоні (Королівство Іспанія);

- Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.Грушевського підписала меморандум щодо Побратимства з Центральною бібліотекою Ліверпуля (Велика Британія), яким передбачено сприяння взаємному обміну книгами та інформаційними матеріалами на електронних носіях, обміну досвідом з питань цифрової інклюзії, безбар'єрності просторів бібліотеки, тренінгів у сферах комунікації;

- творчі колективи Ренійської та Болградської ТГ – у міжнародному етнокультурному фестивалі «Єдність через різноманіття» (м.Тараклія, Республіка Молдова); народний ансамбль танцю «Колорит» с. Кам'янка Саф'янівської ТГ Ізмаїльського району - у міжнародному хореографічному фестивалі «Рапсодія дитинства» (м. Кишинів, Республіка Молдова);

- представники обласного центру болгарської культури в м. Болграді та обласного центру гагаузької культури, творчі колективи Болградської ТГ – у Міжнародному бізнес-форумі «Культурно-історична спадщина та пам'яткі Болградської громади» у рамках проєкту «Розвиток та просування спільної спадщини» (м. Кагул, Республіка Молдова).

У м. Болград проведено I міжнародний театральний фестиваль «Болград-фест - 2023», Міжнародний винний фестиваль «BOLGRAD WINE FEST» у форматі бізнес-ярмарку «Ми підтримуємо ЗСУ»; в м. Ізмаїл - традиційний міжнародний фестиваль дитячої творчості «Дунай – ріка дружби».

Протягом звітнього періоду продовжувалась робота щодо виявлення, дослідження та популяризації нематеріальної культурної спадщини Одеської області. Сьогодні до Національного переліку від Одеської області внесено 10 елементів НКС, з них у 2023 році три елементи НКС. Також представники Одеського обласного центру української культури, які представляють елемент НКС «Музей традиційного народного мистецтва як інтерактивний простір нематеріальної культурної спадщини Одещини» та народний оркестр клейзмерської музики (м. Кодима) взяли участь у фестивалі до 20-річчя Конвенції ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини (м. Київ).

Майстер кераміст Одеського обласного центру української культури О. Гаркавченко за результатами конкурсного відбору отримав Премію Міністерства культури та інформаційної політики за збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини, майстер витинанки Лісютіна Єлизавета стала стипендіатом Президента України для молодих майстрів народного мистецтва 2023 року.

✚ **Відновлення пошкоджених об'єктів культури для забезпечення надання культурних послуг населенню.**

В ході агресії російської федерації проти України протягом 2022-2023 років пошкоджено 25 закладів культури: 4 публічні бібліотеки, 9 будинків культури, 6 музеїв, 2 театри, 4 заклади мистецької освіти. За рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством відновлено 15 об'єктів.

У 2023 році заклади культури області отримали міжнародну технічну допомогу від міжнародного фонду ALIPH, ЮНЕСКО, інші на суму 7,9 млн грн на

консерваційні та протиаварійні роботи пошкоджених об'єктів. Відновлено вікна Літературного музею за підтримки БФ «Милосердя. Віктор» (500,0 тис. грн.), проведено консерваційні роботи Одеського музею західного та східного мистецтва за допомогою Світового фонду пам'яток (США).

На території Одеської області на обліку перебувають 4493 пам'яток культурної спадщини. З метою їх захисту та збереження шляхом проведення ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини протягом звітного періоду 2023 року розглянуто та погоджено 20 проєктів з проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках культурної спадщини, надано 6 дозволів на здійснення відповідних робіт, надано 84 погоджень відчуження приміщень у будівлях-пам'ятках, укладено 141 охоронних договорів з власниками та користувачами приміщень у будівлях-пам'ятках, надано 98 довідки щодо належності будівель та споруд до об'єктів культурної спадщини, зареєстровано 4 дозволи на проведення археологічних розвідок або розкопок. Здійснюється постійний моніторинг стану об'єктів культурної спадщини та інфраструктурних об'єктів, постраждалих внаслідок російської агресії.

✚ **Взаємодія з етнічними та релігійними спільнотами Одеської області й створення умов для забезпечення прав національних меншин та свобод віросповідання.**

Відповідно до положень законодавства України в області здійснюється комплекс організаційно-практичних та культурно-просвітницьких заходів щодо гармонізації міжетнічних відносин. Це сприяє забезпеченню культурних потреб представників національних меншин (37% від загальної кількості населення), розбудові системної роботи з національно-культурними товариствами області, налагодженню їх взаємодії з історичними батьківщинами, а також здійсненню наукових досліджень в етнонаціональній сфері.

На 01.01.2024 року в області діє понад 170 організацій різного рівня та направленості діяльності, які позиціонують себе як виразники інтересів відповідних етнічних спільнот. Понад 30 обласних товариств з 1999 об'єднані в Раду представників національно-культурних товариств Одеської області, що діє при Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації та активно включена в життя регіону.

Протягом року було проведено понад 80 різнопланових заходів спрямованих на збереження культурної ідентичності та історичної пам'яті національних спільнот (фольклорний фестиваль «OdesaMayFolkFest», день рідної мови в афганській недільній школі, дні польської культури, болгарське свято «Трифон зарезан», виставка грецьких художників, заходи до Дня пам'яті жертв Голокосту, Дня пам'яті кримських татар-жертв депортації 1944 року, Дня Калітраш, Дня пам'яті депортованих німців, Дня пам'яті трагедії Бабиного яру, День корінних народів тощо).

Продовжується робота з релігійними організаціями, яких на 1 січня 2024 року в Одеській області діє 1403. Серед них: 3 духовні центри, 17 релігійних управлінь, 1325 релігійна громада, 25 монастирів та скитів, 20 місій, 2 братства та 11 духовних навчальних закладів. Переважна більшість релігійних організацій належить до християнства (1347), 15 – до іудаїзму, 15 – до ісламу, 26 – до нетрадиційних та

новітніх віросповідань. Серед християнських конфесій перше місце за чисельністю посідає православ'я (784), далі йдуть протестанти (481) та католики (59).

У квітні 2023 року Одещина приєдналась до оголошеного Президентом України започаткування в Україні нової традиції — проведення на офіційному рівні Іфтару під час священного для мусульман місяця Рамадан.

Протягом звітнього періоду до обласної державної адміністрації надійшло 43 заяви про реєстрацію статутів (статутів у новій редакції) релігійних громад. За підсумками розгляду яких було зареєстровано 19 статутів релігійних громад, зокрема 15 у новій редакції. Також в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань проведено 55 реєстраційних дій щодо релігійних громад – юридичних осіб. Всі заяви розглянуті із дотриманням вимог та строків, передбачених чинним законодавством України. На розгляд до обласної державної адміністрації надійшло 34 заяви від релігійних громад щодо оформлення (або обміну) посвідок на тимчасове проживання священнослужителям, релігійним проповідникам, іншим представники зарубіжних організацій, які є іноземними громадянами і тимчасово перебувають в Україні, та бажають займатися проповіданням релігійних віровчень, виконанням релігійних обрядів чи іншою канонічною діяльністю в Україні.

✚ **Активізація роботи спрямованої на утвердження статусу української мови як державної у всіх сферах суспільного життя регіону.**

З метою виконання заходів Програми Департаментом здійснюється моніторинг щодо дотримання вимог законодавства про функціонування державної мови при веденні діловодства та при виконанні посадових обов'язків працівниками комунальних підприємств, установ та організацій у сфері культури.

На базі закладів культури діють майже 40 мовних курсів та клубів з вивчення української мови, проводяться тренінги для різних категорій населення. В Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського, в закладах культури мм. Кодима, Ізмаїл, Ананьїв спільно з ГО «Десяте квітня» проводились зустрічі мовно-пізнавальних напрямків розмовного клубу «Ріка» в рамках проєкту «Покращення інтеграційних умов для біженців». В Курісівській громаді відбувся молодіжний фестиваль-конкурс сучасної української пісні «Весняне сузір'я», ініціатором якого були підлітки, відвідувачі розмовного інтеграційного клубу «РІКА».

Закладами культури та мистецтв області проведено майже 20 заходів до державних свят, знаменних та пам'ятних дат з історії України, ювілеїв видатних історичних, громадських, культурних діячів тощо. Відбулась XXIII Всеукраїнська виставка – форум «Українська книга на Одещині» та Всеукраїнська науково-практична конференція «ОдесаБібліоСаміт» на базі центру культурних послуг смт. Авангард. До Дня української мови та писемності проведено: міжнародний фестиваль української культури «Відчуйте серцем Україну!» (Обласний центр національних культур в м. Рені), XXVII обласний фестиваль української книги пам'яті Михайла Грушевського «Безмежність української книги», присвячений 125-річчю виходу у світ першого тому фундаментальної праці видатного українського вченого «Історія України-Руси», відвідувачі бібліотек взяли участь у радіо диктанті національної єдності - 2023.

Визначено лауреатів обласних премій: народних майстрів імені Ростислава Палецького, обласної музичної премії ім. Юрія Кузнецова, літературної імені Івана Гайдаєнка.

За підтримки Українського культурного фонду Одеський літературний музей, музей сучасного мистецтва Одеси, Національний художній музей України взяли участь у проєкті «Михайло Жук – вісник Відродження», в Національному музеї ім. А. Шептицького (м. Львів). Одеський національний художній музей представив твори з колекції музею у виставці «Мови війни» в Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ). Обласним центром української культури проведено онлайн обласний фестиваль поетів-аматорів «Осінь у Бірзулі», дистанційний обласний огляд обрядових дійств «Намісто роду» тощо.

Одеським академічним українським музично-драматичним театром ім. В. Василька підписано меморандум про співпрацю з Рівненським обласним академічним музично-драматичним театром та Херсонським обласним академічним музично-драматичним театром ім. М. Куліша. Крім того, зазначеним театром постійно організовуються гастролі у мм. Рівне, Миколаїв, Івано-Франківськ тощо.

Департаментом спільно з Одеською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. М. Грушевського організовано збір літератури для бібліотек військових частин та Благодійну акцію «Українська книга – для Херсонщини!» (1558 прим. книг на суму 256,4 тис. грн). Проведено конкурсний відбір видань українською мовою кращих зразків книг краєзнавчої, історичної, дитячої етнографічної, краєзнавчої тематики, художньої літератури місцевих авторів. За результатами конкурсу буде видано українською мовою 6 кращих творів місцевих авторів, які присвячені видатним діячам регіону та знаменним датам, на суму 99,65 тис. грн.

З метою розвитку творчих здібностей вихованців мистецьких шкіл через залучення їх до історії розвитку українського мистецтва проведено: конкурс юних читців, учнів театральних відділень мистецьких шкіл Одеської області «Жайвори землі моєї», присвячений 300-річчю від дня народження українського філософа, поета Григорія Сковороди; обласний етап Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої», присвячений Шевченківським дням; обласний академічний конкурс фортепіанної музики «Classic Quest -2023»; 9-ть конкурсів учнів мистецьких шкіл Одеської області за всіма спеціальностями: фортепіано, струнні, духові, народні інструменти, сольний та хоровий спів, художнє, хореографічне, театральне відділення. Учні загально освітніх та мистецьких шкіл області взяли участь у Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика та Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка; всеукраїнській українознавчій грі «Соняшник», всеукраїнському конкурсі учнівської творчості в номінації «Література» та «Історія України та державотворення» тощо.

8.5. Фізична культура і спорт

Виконання ключових кроків у 2023 році:

✚ Впровадження державних Електронних реєстрів сфери фізичної культури і спорту.

Впродовж 2023 року в Одеській області проводилась робота з впровадження Електронного реєстру спортивних споруд та Реєстру присвоєння спортивних звань. Реєстри впроваджуються Міністерством молоді та спорту України. Наразі Реєстри функціонують в тестовому режимі.

У 2023 році через Реєстр присвоєння спортивних звань було подано 70 заявок та сформовано перелік спортивних споруд регіону, які підлягають реєстрації в Електронному реєстрі спортивних споруд. Розпочата робота щодо наповнення реєстру. Наразі до реєстру внесені заявки на реєстрацію 53 споруд, проводиться організаційно-методична робота з представниками територіальних громад.

Забезпечення організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

У 2023 році в Одеській області розпочали роботу координатори проекту «Активні парки – локації здорової України». До участі у проекті долучились 80 громад регіону. Впродовж року 86 координаторів провели 7105 заходів на 149 локаціях.

Обласним та міськими центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» в місцях масового відпочинку громадян (парках, скверах тощо), для різних груп населення проводяться заняття з фізичної культури і спорту, як важливої складової здорового способу життя. Систематично організовуються масові акції фізкультурно-оздоровчого спрямування: майстер-класи, пробіги, спортивні змагання, турніри, велопробіги, відкриті тренування тощо. До заходів залучались внутрішньо переміщені особи, військовослужбовці, провідні спортсмени та тренери Одещини, а також усі бажаючі.

Протягом 2023 року в Одеській області обласним та міськими центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» було проведено 270 заходів, в яких взяли участь понад 12 тисяч осіб, в т.ч. близько 1 тисячі внутрішньо переміщених осіб.

У 2023 році, за сприяння обласної державної (військової) адміністрації, проведено понад 20 чемпіонатів та Кубків України, успішно проведені ігри Української Прем'єр-ліги та другої ліги чемпіонату України з футболу, ігри чемпіонатів України з гандболу та баскетболу, низку всеукраїнських та міжнародних змагань, а також понад 150 чемпіонатів та Кубків Одеської області.

8.6. Туристично-рекреаційна галузь

У зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації в Україну на реалізацію заходів Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2021-2023 роки бюджетні кошти не витрачались.

Спільно з Агенцією регіонального розвитку Одеської області, Департаментом охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації та ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України» за підтримки проекту USAID «ГОВЕРЛА» проведено 07.07.2023 форум відновлення Одещини «Трансформація. Оздоровлення. Реабілітація»; спільно з Агенцією регіонального розвитку Одеської області проведено 31.10.2023 форум «Внутрішній туризм в умовах військового стану: стратегія відновлення та розвитку готельної та курортної інфраструктури Одеського регіону, реабілітація та міжнародні інвестиції».

Взято участь у 6 он-лайн нарадах з Державним агентством розвитку туризму щодо оновлення підходів до розвитку курортно-рекреаційної діяльності в Україні.

Взято участь у 3 он-лайн нарадах з представниками проекту USAID «ГОВЕРЛА» щодо розробки проекту Стратегії розвитку Одеської області на період 2021 - 2027 роки за відповідними напрямками роботи.

Триває моніторинг збитків від знищення/пошкодження об'єктів туристичної інфраструктури внаслідок військових дій, повідомлення Державного агентства розвитку туризму України для пошуку міжнародних організацій, які готові доєднатися до відновлення зруйнованих та пошкоджених туристичних об'єктів.

Презентовано туристичні інвестиційні проекти на майданчику Агенції регіонального розвитку Одеської області та проведено 4 спільні заходи з Агенцією регіонального розвитку Одеської області із залученням інвесторів у галузь туризму.

Підготовлено для проведення у січні 2024 року електронних консультацій з громадськістю проект Програми розвитку туризму, рекреації та курортів в Одеській області на 2024-2026 роки.

За даними статистичного дослідження динаміки податкових надходжень по областях за 2023 рік, проведеного Державним агентством розвитку туризму, в Одеській області податкові надходження від туристичної галузі у 2023 році збільшилися на 15% у порівнянні з 2022 роком (76,6 млн грн проти 65,9 млн грн.), у порівнянні з 2021 роком – зменшилися на 76%.

8.7. Розвиток громадянського суспільства ***Виконання ключових кроків у 2023 році:***

✚ Аналіз практики функціонування громадських рад при органах виконавчої влади та подальше удосконалення засад їх діяльності.

В області функціонують 6 з 7 громадських рад при районних державних адміністраціях. Не утворено громадську раду при Одеській районній державній адміністрації.

У 2023 році надано підтримку у проведенні 4-х засідань громадської ради при Одеській обласній державній адміністрації. Забезпечено висвітлення діяльності громадської ради на сайтах обласної державної адміністрації та Департаменту цифрового розвитку, інформаційної політики та кіберзахисту обласної державної адміністрації та сторінці у соціальній мережі «Фейсбук».

✚ Розроблення та впровадження онлайн-платформи для взаємодії органів виконавчої влади з громадянами та інститутами громадянського суспільства, що забезпечуватиме, зокрема, доступ до механізмів електронних консультацій з громадськістю.

З урахуванням розпорядження голови обласної державної адміністрації від 11.12.2023 № 1091/А-2023 «Про деякі питання раціонального використання бюджетних коштів в умовах правового режиму воєнного стану у 2023-2024 роках» захід не реалізовувався.

Обласною державною адміністрацією у 2023 році проведено 25 консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення.

✚ Вивчення регіональних практик громадської участі у формуванні та реалізації державної політики в області, вирішення питань місцевого значення.

В місті Татарбунари за підтримки благодійної недержавної організації та Татарбунарської міської ради працює ХАБ «Вітрила дитинства».

Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів» реалізовує проєкт «Дослідження участі громадськості у процесах прийняття владних рішень у партнерських громадах Проєкту USAID «ГОВЕРЛА» (далі – Проєкт). Виконання Проєкту стало можливим завдяки підтримці Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». В Одеській області до реалізації зазначеного Проєкту залучено 10 громад-партнерок, а саме: Арцизьку, Балтську, Білгород-Дністровську, Болградську, Визирську, Доброславську, Кодимську, Саф'янівську, Чорноморську та Юженську територіальні громади. Дослідження залучення громадськості в процесах прийняття проходить шляхом проведення зустрічей, фокус-групових досліджень, опитування органів місцевої влади та місцевих інститутів громадського суспільства.

За підтримки БФ «Карітас Одеса УГКЦ» в Білгород-Дністровському районі в закладах освіти відкрито ряд класів для підтримки дітей під час війни. Саф'янівську сільську територіальну громаду було обрано для співпраці з міжнародною організацією «WeWorld», яка зосереджена на проєктах, що стосуються співробітництва у сфері розвитку та гуманітарної допомоги, щоб гарантувати права найбільш вразливих спільнот, особливо жінок та дітей. Саф'янівська громада у співпраці з «Регіональний аналітичний центр» прийняла участь на відбір у 3-х соціальних проєктах, які орієнтовані на переселенців. Разом з ГО «Регіональний аналітичний центр» було підписано меморандум про соціальне партнерство з метою підвищення рівня соціального- психологічного обслуговування людей ВПО в Саф'янівській сільській територіальній громаді Ізмаїльського району Одеської області (в тому числі соціально незахищених категорій населення, переселенців, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, тощо), вибудовування ефективного діалогу між ВПО та громадою. В рамках вищезгаданої співпраці за допомогою фінансування міжнародної організації «WeWorld» в громаді реалізується проєкт «Захист – гуманітарна допомога та захист внутрішньо переміщених осіб на півдні Одещини, що постраждали від ескалації воєнних дій». Проєкт направлений на забезпечення швидкого реагування на базові потреби найбільш уразливих переміщених осіб на півдні України шляхом всебічного їх забезпечення допомогою. В рамках проєкту була підтримка центрів розміщення ВПО у Саф'янівській сільській громаді: забезпечення необхідними послугами та товарами, психосоціальна підтримка (PSS – психосоціальна підтримка), зокрема жінок і дітей; забезпечення освітньої підтримки для дітей. Психосоціальний напрямок був забезпечений через роботу мобільної групи психологів, соціальних працівників та екстреного номера для запитів психосоціальної підтримки в громаді, особисті, групові психологічні консультації; направлення до спеціалізованих служб, у тому числі медичних.

За підтримки ГО «Дівчата», у партнерстві з міжнародною організацією World Vision та за фінансового сприяння ADH в реалізації проєкту «Підтримка ВПО в Україні» для тимчасового розміщення та цілодобового перебування ВПО, які потребують житла, в с. Павлинці та с. Кубанці виділені приміщення, які облаштовані

меблями, побутовою технікою, обігрівачами, посудом, матрацами, постільною білизною, рушниками. Також разом з благодійною організацією «Street Child» за підтримки ГО «Дівчата» облаштовано безпечний інклюзивний навчальний простір для навчання, творчості і дозвілля дітей із числа ВПО. Основна мета проекту: надання освітніх послуг даній категорії дітей, покращення їх психосоціальної стійкості, формування навичок подолання тривожності та страхів, мобільності та адаптування до різних обставин.

У більшості громад області було забезпечено надання гуманітарної допомоги ВПО органами місцевого самоврядування у співпраці з МО «WorldCentralKitchen», БФ «Карітас Одеса УГКЦ», Одеської обласної організації Товариства Червоного Хреста України, БФ «Добрий самарянин».

Від початку війни з росією функціонує заснований БФ «Добрий Самарянин» кібуц – місце проживання переселенців. Кібуц розташований на 2 га землі, з великою двоповерховою будівлею на 1000 квадратів, окремою їдальнею і господарськими будівлями, є футбольне та волейбольне поля, баскетбольний майданчик, спортивні тренажери, конференц-зал на 100 осіб, номери для ночівлі на 120 осіб.

Майже у кожній територіальній громаді місцевими мешканцями за підтримки органів місцевої влади та підприємців утворені центри, де плетуть маскувальні сітки, виготовляють амуніцію для ЗСУ, створюють кузні, де виготовляють металеві скоби і буржуйки для потреб ЗСУ, заготовляють консервацію, виготовляють окопні свічки тощо.

✚ Створення сприятливих умов для реалізації громадянами права на об'єднання, підвищення рівня залученості громадян до діяльності інститутів громадянського суспільства.

Забезпечено розміщення 33 інформаційних матеріалів на сторінці у соціальних мережах фейсбук Департаменту цифрового розвитку, інформаційної політики та кіберзахисту облдержадміністрації, спрямованих на підвищення рівня залученості громадян до діяльності інститутів громадянського суспільства.

✚ Сприяння розвитку волонтерської діяльності.

Протягом звітного періоду на сторінках у соціальних мережах фейсбук Департаменту цифрового розвитку, інформаційної політики та кіберзахисту облдержадміністрації опубліковано 15 інформаційних матеріалів, спрямованих на популяризацію волонтерської діяльності в області.

✚ Сприяння органами державної влади підвищенню рівня обізнаності громадян, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування про роль інститутів громадянського суспільства.

Забезпечено розміщення на сторінці в соціальній мережі «Фейсбук» Департаменту цифрового розвитку, інформаційної політики та кіберзахисту облдержадміністрації 18 інформаційних матеріалів, спрямованих на підвищення рівня обізнаності громадськості про участь інститутів громадянського суспільства в соціально- економічному розвитку Одеської області.

✚ Налагодження органами державної влади інформування про дієві механізми міжсекторальної співпраці на всіх рівнях, можливості отримання державної підтримки інститутами громадянського суспільства, шляхом розповсюдження відповідних інформаційних матеріалів, проведення інформаційних заходів.

Проведено навчання 50 представників інститутів громадянського суспільства з питань підготовки програм (проектів, заходів) для участі у конкурсах з метою отримання бюджетної підтримки, роботи з органами, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів тощо.

На базі комунальної установи «Центр надання соціальних послуг «Родинне коло» Біляївської міської ради, завдяки підтримці благодійних та громадських організацій, організована психологічна, правова, юридична та благодійна допомога. Підтримка надається внутрішньо перемішеним особам та всім незахищеним верствам населення, які потребують допомоги. Також, на базі комунальної установи організовано гуманітарний штаб для забезпечення продуктами харчування, речами першої необхідності, медичних препаратів, дитячого харчування та інше. Завдяки налагодженій співпраці з волонтерами в приміщенні комунальної установи працює швейний та комп'ютерний класи, організовуються майстер-класи, тренінги, семінари.

9. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Виконання ключових кроків у 2023 році:

✚ **Забезпечення реалізації регіональної Програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки.**

У 2023 році на проведення заходів Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів Куяльницького лиману та р. Великий Куяльник на 2019-2023 роки кошти не виділялися. Разом з тим, у попередні роки проведено декілька заходів. У 2019-2020 роках за рахунок Державного фонду регіонального розвитку (з співфінансуванням з обласного бюджету) здійснено геодезичні, гідрологічні і геологічні вишукування по водотокам русла річки Великий Куяльник та розроблено ТЕО «Розчистка русла річки Великий Куяльник з реконструкцією (ліквідацією) частини гідротехнічних споруд в Лиманському, Іванівському, Ширяївському, Березівському, Ананьївському, Подільському районах Одеської області. Реконструкція» (визначена вартість робіт біля 860 млн грн). У 2022 році облдержадміністрацією в рамках європейської програми LIFE подано 2 заявки: 1. Поліпшення екологічного стану річки Великий Куяльник з розчисткою русла і реконструкцією гідротехнічних споруд (бюджет 16,7 млн євро); 2. Екологічний комплексний проєкт відновлення лиману Куяльник (подача прісної води з Хаджибейського лиману) (бюджет 8,6 млн євро). Обидві заявки відхилено, але реалізація цих проєктів є актуальним, а подача прісної води невідкладним. Протягом 2023 року проводилась робота з підготовки проєктних заявок зазначеним заходам для подачі на конкурси інших програм міжнародної технічної допомоги. Продовження виконання заходів передбачено Регіональною комплексною програмою з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки.

✚ **Розробка Програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря для зони Одеської області.**

Розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 16.02.2023 № 112/А-2023 (зі змінами) затверджено Регіональну

комплексну програму з охорони довкілля Одеської області на 2023 рік, якою передбачено виконання заходів з розроблення Програми. Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації проведено запит цінкових пропозицій та 18.07.2023 оголошено відкриті торги на розроблення Програми, однак 25.07.2023 тендерну процедуру було скасовано у зв'язку з неможливістю усунення порушень, щодо вимог законодавства у сфері публічних закупівель та суспільного резонансу в Інтернет ресурсах, пов'язаного із військовим станом.

Виконання відповідних заходів у 2024 році передбачено Регіональною комплексною програмою з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки затвердженої розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 30.11.2023 № 1044/А-2023.

✚ Посилення нагляду (контролю) спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону довкілля місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

За результатами посилення контролю (нагляду) у 2023 році збільшились надходження до місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища:

- надходження від викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення (19010100) склали - 6 455,1 тис. грн, у порівнянні з 2022 роком - 6 432,1 тис. грн;

- надходження від скидів забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти (19010200) - 13 143,4 тис. грн. у порівнянні з 2022 роком 6 851,9 тис. грн;

- надходження від розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини (19010300) - 7 738,5 тис. грн. у порівнянні з 2022 роком 7 631,4 тис. грн.

Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності 13 657,8 тис. грн, у порівнянні з 2022 роком – 12 989,8 тис. грн.

✚ Виконання робіт з розчистки русел річок, захист від підтоплення та затоплення населених пунктів Одеської області.

За напрямом проведено наступні заходи:

- капітальний ремонт дренажної насосної станції № 4, за адресою: м. Одеса, Хаджибейська дор., 32, Одеською міською ТГ Одеського району Одеської області – обласний бюджет 38,80 тис. грн;

- капітальний ремонт дренажної насосної станції № 5, за адресою: м. Одеса, Хаджибейська дор., 32, Одеською міською ТГ Одеського району Одеської області – обласний бюджет 38,40 тис. грн;

- розчистка русла нижньої частини р. Барабой, довжиною 8,8 км, з метою покращення екологічної водогосподарської обстановки з реконструкцією наявних гідротехнічних споруд. Реконструкція, Дальницькою сільською ТГ Одеського району Одеської області - обласний бюджет 4 229,23 тис. грн.

✚ Розчистка каналів і шлюзів, які наповнюють Придунайські озера.

В останні роки різко погіршився стан води в придунайських водоймах. Через неналежний технічний стан гідротехнічних споруд (каналів і шлюзів) та внаслідок змін клімату (зменшення рівнів води в р. Дунай) водойми не отримували під час

повені самопливом необхідну кількість води, що у першу чергу стосується Катлабуг і Китай, Кугурлуй і Ялпуг. Для стабілізації ситуації, за підтримки облдержадміністрації у 2022-2023 роках в рамках виробничої діяльності Болградським міжрайонним управлінням водного господарства, Ізмаїльським управлінням водного господарства, Кілійським міжрайонним управлінням водного господарства розчищені канали «Орлівський», «Громадський» (був замулений повністю, всього розчищено 3,5 км каналу в об'ємі 85 тис. м³ ґрунту) і «Міжколгоспний».

Ізмаїльським УВГ для забезпечення повноцінного водообміну між системою озер Катлабуг, Лунг, Саф'яни і Старонекрасівських плавнів (об'єкту природно-заповідного фонду) виконано роботи по заміні двох ниток труб Д=1200 на 4-х ниткову Д=1000, розчищення підхідних частин за рахунок коштів міжнародних джерел за участю громадських організацій. Заходи дозволили значно підвищити водопостачання водоєм самопливом водою з р. Дунай вже навесні 2023 року.

✚ Капітальний ремонт каналізаційних очисних споруд.

У 2023 році проведено наступні заходи:

- будівництво госппобутової каналізації та каналізаційних очисних споруд в с. Визирка Одеського району Одеської області – обласний бюджет 1 241,99 тис. грн;
- реконструкція КНС-1 з добудовою блоку повної біологічної очистки стічних вод по технології ВІОТАL продуктивністю 200 м³/добу з введенням першої черги продуктивністю 100 м³/добу в с. Бритівка Шабівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області – обласний бюджет 4 022,60 тис. грн.

✚ Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ в межах відповідних територій.

Роботи по виявленню та ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ проводились на виконання протокольних доручень селекторних нарад Одеської обласної державної адміністрації з головами районних державних адміністрацій, районних рад, міськими, селищними, сільськими головами № 7-ОН від 02.03.2021 та № 40-ОН від 23.11.2021 міськими, селищними, сільськими головами Одеської області. Територіальні громади звітували про виконання цих доручень.

✚ Розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів органами місцевого самоврядування.

Відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», який набрав чинності 9 липня 2023 року погодження схем санітарного очищення населених пунктів не передбачено.

✚ Утворення постійно діючих комісій з виявлення та обліку безхазяйних відходів в межах відповідних територій.

Згідно ст. 26 Закону України «Про управління відходами» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері управління відходами передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення.

На виконання Протокольних доручень селекторних нарад Одеської обласної державної адміністрації з головами районних державних адміністрацій, районних рад, міськими, селищними, сільськими головами № 7-ОН від 02.03.2021 та № 40-ОН від 23.11.2021 міськими, селищними, сільськими головами Одеської області проводилась робота постійно діючих комісій з виявлення та обліку безхазяйних

відходів в межах відповідних територій з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку виявлення та обліку безхазяйних відходів» від 03.08.1998 № 1217.

✚ Ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, обсягів і місць їх видалення.

Протягом 2023 року Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації розглянуто та опрацьовано 22 реєстрові картки об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів.

✚ Ведення реєстру місць видалення відходів.

Протягом 2023 року Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації розглянуто та опрацьовано 35 паспортів місць видалення відходів.

✚ Створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природо-заповідного фонду.

У 2023 році Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації спільно з органами місцевого самоврядування та землекористувачами активізовано роботу щодо створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду, на завершальному етапі створення знаходяться такі майбутні заповідні об'єкти:

- національний природний парк «Буджацькі степи» загальною площею 9729,7156 га на території Болградського району Одеської області.

- ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Озеро Кугурлуй» на території Ізмаїльського району Одеської області загальною площею 13493,0 га (територія є водно-болотним угіддям міжнародного значення «Озеро Кугурлуй»).

- ландшафтний заказник місцевого значення «Чигринська балка» на території Березівського району Одеської області загальною площею 600 га.

- ландшафтний заказник місцевого значення «Схили до Лунга» - на території Ізмаїльського району Одеської області загальною площею 11,2134 га;

- ландшафтний заказника місцевого значення «Коло глея» на території Одеського району Одеської області загальною площею 45 га.

Створення вказаних об'єктів природно-заповідного фонду дозволить збільшити відсоток заповідності області на 0,71 % з 4,99 % до 5,7 % від загальної площі області.

✚ Створення належних умов охорони, збереження та розвитку існуючих об'єктів природно-заповідного фонду.

На території Одеської області розташовано три національних парки: «Нижньодністровський», «Куяльницький» та «Тузловські лимани», а також Дунайський біосферний заповідник НАН України та регіональний ландшафтний парк «Тилігульський».

На території національного природного парку «Тузловські лимани» створено 3 туристичних маршрути: а саме: «Від «0 км» до Сільпрому», «Від «Фазана» до пеліканів» та «Тузлівська Амазонія», а також різноманітні арт-об'єкти, скульптури та фотозони. Для спостереження за скупченням великих зграй пернатих облаштовано спеціальні бунгало (скрадки), які дають можливість бердвотчерам та туристам оглядати пташине розмаїття, робити світлини та знімати відео. У Нижньодністровському національному природному парку створено 2 туристичних

водних екологічних маршрути: «Дністровська Амазонія» та «Царство птахів»; 2 екологічні стежки: «Шепіт заплав» та «Дністровія». На берегах річок Дністер, Турунчук та Глибокий Турунчук масовим видом рекреації є любительська рибалка та короткостроковий відпочинок.

✚ Впровадження забезпечення екологічно-безпечного збирання, перевезення, видалення непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин та тари з-під них.

Обласна державна (військова) адміністрація проводить системну політику з вирішення питань по зазначеному напрямку. У 2023 році Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації за рахунок коштів обласного бюджету у сумі 31 419,6 тис. грн організовано збирання, перевезення та видалення 322,5 тонн непридатних пестицидів в Одеському та Подільському районах Одеської області: з отрутомогильника ДП «Одеський морський торговельний порт» біля с. Алтестове Одеського району; з 25 складів/місць у Подільському районі.

✚ Інформування населення про стан навколишнього природного середовища в Одеській області.

Інформування населення про галузеві події та стан навколишнього природного середовища Одеської області здійснювалось регулярно через офіційний сайт та сторінку Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації в соціальній мережі Facebook. У 2023 році підготовлено та розміщено щорічний «Екологічний паспорт регіону» та «Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Одеській області» за 2022 рік. Протягом 2023 року Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації проведено 3 брифінга Одеської обласної державної (військової) адміністрації, а саме: «Стан природо-заповідного фонду в Одеській області», «Створення національного природного парку «Буджацький степ», «Меморандум про співпрацю та партнерство між Одеською обласною державною (військовою) адміністрацією, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Южненською, Подільською, Арцизькою міськими, Авангардівською селищною.

✚ Координація та/або участі у розрахунках збитків завданих навколишньому природному середовищу внаслідок військової агресії російської федерації на території області.

Питання про стан роботи з розрахунку завданої шкоди навколишньому природному середовищу Одеської області в наслідок російської агресії розглянуто на селекторній нараді обласної державної (військової) адміністрації 07 лютого 2023 року, схвалена проведена Департаментом робота, надані завдання по продовженню та удосконаленню заходів у цьому напрямку.

Також на виконанні в Департаменті знаходиться доручення рішення Парламентського комітету від 10.05.2023 № 162/8 щодо продовження роботи зі збору даних про факти настання надзвичайних ситуацій воєнного характеру та загроз воєнних дій для життя та здоров'я громадян України та природних комплексів.

Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації з Державною екологічною інспекцією Південно-Західного округу (Миколаївська та Одеська області) у 2023 році продовжена спільна робота з обстеження місць забруднення довкілля, складання актів у розрахунку шкоди завданої навколишньому природному середовищу, та надання до оперативного штабу при Державній

екологічній інспекції України матеріалів про завдані збитки довкіллю по всіх зафіксованих випадках військової агресії РФ на території Одеської області.

Показник	Факт 2022 рік	2023 рік прогноз за Програмою	2023 факт (попередні дані)	Виконання у % до прогнозного показника
Індекс промислової продукції, відсотків	к	110,0	к	х
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. грн.	к	73 000,0	к	х
Індекс сільськогосподарського виробництва, відсотків	68,5	121,2	к	х
Валова продукція сільського господарства у всіх категоріях господарств у цінах 2016 року, всього млн грн.	22 684,6	30 977,5	28 143,2	90,9
у т.ч. рослинництва	20 015,2	28 475,6	25 526,8	89,6
тваринництва	2 669,4	2 501,9	2 616,4	104,6
Сальдо торговельного балансу, млн дол. США	+443,6	+44,0	х	х
Обсяг експорту товарів – всього, млн дол. США	2400,1	2100,0	1797,6**	85,6
Обсяг експорту послуг – всього, млн дол. США	561,6	474,0	к	х
Обсяг імпорту товарів – всього, млн дол. США	2132,5	2180,0	2351,1**	107,8
Обсяг імпорту послуг – всього, млн дол. США	385,6	350,0	к	х
Обсяг прямих іноземних інвестицій – всього, млн дол. США	1276,3	1 264,0	***	х
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у фактичних цінах, млн грн.	13546,7	10 500,0	к	х
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн грн.	к	23 000,0	к	х
Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування, тис. м ²	694,3	880,0	294,5	33,5
Оборот роздрібною торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб) – у фактичних цінах, млн грн.	к	95 000,0	к	х
Індекс споживчих цін, відсотків	125,2	130,0	104,0	-26,0 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників:				
номінальна, гривень	к	13450	к	х
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, відсотків до попереднього року	к	80,0	к	х
Чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю, тис. осіб	*	994,0	*	*
Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у відсотках до населення відповідної вікової групи, відсотків	*	56,9	*	*
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП, відсотків до економічно активного населення у віці від 15 до 70 років, відсотків	*	8,3	*	*

За наявною інформацією Державної екологічної інспекції Південно-західного округу (Миколаївська та Одеська області) у 2023 році зафіксовано 159 випадків на суму 9,1 млрд грн.

10. Основні показники економічного та соціального розвитку Одеської області за 2023 рік

* У зв'язку з введенням воєнного стану в країні, органи статистики не мають можливості проводити обстеження чисельності населення, робочої сили тощо, тому провести аналіз та надати фактичні показники щодо чисельності зайнятого населення та ринку праці неможливо.

**Попередні дані, остаточні за 2023 рік будуть сформовані Головним управлінням статистики в Одеській області у травні-червні 2024 року.

***на Сайті НБУ дані за 2023 рік не оприлюднено.

к Відповідно до ЗУ «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 № 2115-IX органи державної статистики призупинили поширення статистичної інформації.

11. Стан фінансування діючих регіональних цільових та комплексних програм з обласного бюджету у 2023 році (тис. грн)

№ з/п	Назва програми	Передбачено в обласному бюджеті на 2023 рік (з урахуванням змін)	Виконано на 01.01.2024	Виконання, %
1	Обласна програма розвитку освіти Одещини на 2022-2024 роки	147 100,2	61 874,6	42,1
2	Обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2021-2023 роки «Соціальний захист населення в Одеській області»	54 846,5	35 242,6	64,3
3	Обласна цільова програма «Здоров'я Одещини на 2021-2023 роки»	329 496,7	223 458,1	67,8
4	Обласна комплексна програма «Культура Одещини - 2020-2023 роки»	77 166,3	18 994,8	24,6
5	Обласна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області на 2022-2024 роки	21 025,3	12 578,9	59,8
6	Програма сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності Одеської області на 2021-2023 роки	6 889,9	4 037,9	58,6
7	Регіональна програма цифрової трансформації Одеської області на 2021-2023 роки	55 146,5	6 308,4	11,4
8	Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2022-2025 роки	275 503,9	160 841,0	58,4
9	Регіональна цільову програма енергоефективності Одеської області на 2020-2023 роки	221 780,5	126 961,0	57,3
10	Регіональна комплексна програма з охорони довкілля на 2023 рік	56 121,7	33 664,2	60,0
11	Обласна комплексна цільова програма «Безпечна Одещина» на 2022-2024 роки	695 464,3	455 328,7	65,5
12	Програма підтримки місцевих органів виконавчої влади Одеської області з питань реалізації реформ та делегованих місцевими радами повноважень на 2021-2023 роки	127 681,2	127 681,2	100,0
13	Обласна програма надання фінансової підтримки комунальним підприємствам (установам, організаціям) спільної власності територіальних громад Одеської області, які забезпечують діяльність обласної ради та обласної державної адміністрації та діяльність яких спрямована на забезпечення соціально-економічного розвитку регіону, на 2020-2023 роки	112 195,9	75 237,4	67,1
14	Обласна цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2021-2025 роки	2 650,0	2 605,5	98,3
15	Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Одеській області на 2023-2025 роки	418,1	139,7	33,4

№ з/п	Назва програми	Передбачено в обласному бюджеті на 2023 рік (з урахуванням змін)	Виконано на 01.01.2024	Виконання, %
16	Програма забезпечення житлом в Одеській області внутрішньо переміщених осіб (ВПО), учасників проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасників проведення операції об'єднаних сил (ООС) на 2020-2024 роки	5 050,0	5 050,0	100,0
17	Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2021-2025 роки	2 146,0	2 146,0	100,0
18	Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2021-2023 роки	1 300,0	48,9	3,8
19	Регіональна програма розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення Одеської області на 2023 рік	345 062,5	299 083,7	86,7
20	Програма висвітлення діяльності Одеської обласної ради у засобах масової інформації на 2021-2023 роки	1 500,0	0,0	0,0
21	Регіональна цільова програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2023-2026 роки	200,0	34,6	17,3
22	Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2023 роки	1 200,0	352,0	29,3
23	Регіональна програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки «Аграрна Одещина»	98 096,5	28 883,4	29,4
24	Програму компенсації відсоткової ставки за іпотечними кредитами військовослужбовців Збройних Сил за контрактом, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Головного управління розвідки Міноборони, Національної гвардії, Держприкордонслужби, осіб рядового і начальницького складу ДСНС, поліцейських в Одеській області на 2023-2024 роки	250,0	116,0	46,4
25	Програма стабілізації соціально-економічного стану Одеської області	30 000,0	30 000,0	100,0
Регіональні програми, фінансування яких призупинено у 2023 році у зв'язку із введенням воєнного стану				
26	Обласна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки	0,0	0,0	0,0
27	Комплексна програма запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, забезпечення гендерної рівності, протидії торгівлі людьми на період до 2023 року	0,0	0,0	0,0
28	Регіональна програма створення страхового фонду документації Одеської області на 2023-2027 роки	0,0	0,0	0,0
29	Комплексна регіональна програма забезпечення громадян житлом в Одеській області на 2019-2025 роки	0,0	0,0	0,0
30	Програма газифікації Одеської області на 2010-2035 роки	0,0	0,0	0,0
31	Регіональна програму з благоустрою населених пунктів Одеської області на 2019-2023 роки	0,0	0,0	0,0
32	Регіональна програма збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки	0,0	0,0	0,0

№ з/п	Назва програми	Передбачено в обласному бюджеті на 2023 рік (з урахуванням змін)	Виконано на 01.01.2024	Виконання, %
33	Регіональна програма «Питна вода Одещини» на 2021-2024 роки	0,0	0,0	0,0
34	Регіональна програма «Ліси Одещини на 2021-2025 роки»	0,0	0,0	0,0
	Загальний обсяг фінансування:	2 668 291,8	1 710 668,4	64,1

Пояснювальна записка

до доопрацьованого проєкту рішення обласної ради «Про звіт Одеської обласної військової (державної) адміністрації про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2023 рік»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту рішення.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» з урахуванням вимог пункту 1 статті 17 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» обласна державна (військова) адміністрація має звітувати про хід виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку області за 2023 рік.

2. Мета та шляхи її досягнення.

Отримання результатів соціально-економічного розвитку Одеського регіону від роботи районних, міських, селищних, сільських рад, підрозділів обласної та районних державних адміністрацій, державних та недержавних установ та організацій регіону протягом 2023 року, які свідчать як про досягнення певних позитивних результатів, так і про недостатнє зростання або невиконання окремих показників, передбачених Програмою.

3. Правові аспекти.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєкту державного бюджету», від 11.07.2018 №546 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки».

4. Фінансово-економічне обґрунтування.

Не потребує фінансування з обласного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів.

Проєкт рішення погоджений з керівництвом обласної державної адміністрації.

6. Регіональний аспект.

Проєкт рішення стосується питання формування та розвитку адміністративно-територіальних одиниць регіону.

7. Запобігання корупції.

У проєкті рішення відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Відповідальним виконавцем є Одеська обласна державна (військова) адміністрація в особі Департаменту економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації.

Директор Департаменту економічної
політики та стратегічного планування

Олексій ДМИТРЕНКО